شیعــر

كە بووم بە خۆڵ

نەوزاد ئەحمەد حسێن
nawzadbandy@yahoo.com

چاپی یەكەم
كوردستان
2005 زایینی – 2705 كوردی

كە بووم بە خۆڵ

بابەت: شیعر
ناوی كتێب: كە بووم بە خۆڵ
نووسەر: نەوزاد ئەحمەد حسێن – 07701435690
تایپو دیزاین: كەمال عەبدولهادی
دیزاینی بەرگ: تابلۆی نووسەرن
باكگراوندی بەرگ: حەمەی كورم (تەمەن شەش ساڵ)
چاپ: چاپەمەنی سیما
تیراژ: 500
چاپی یەكەم: كوردستان، 2005 زایینی – 2705 كوردی
ژمارەی سپاردن: (259)ی ساڵی (2002)

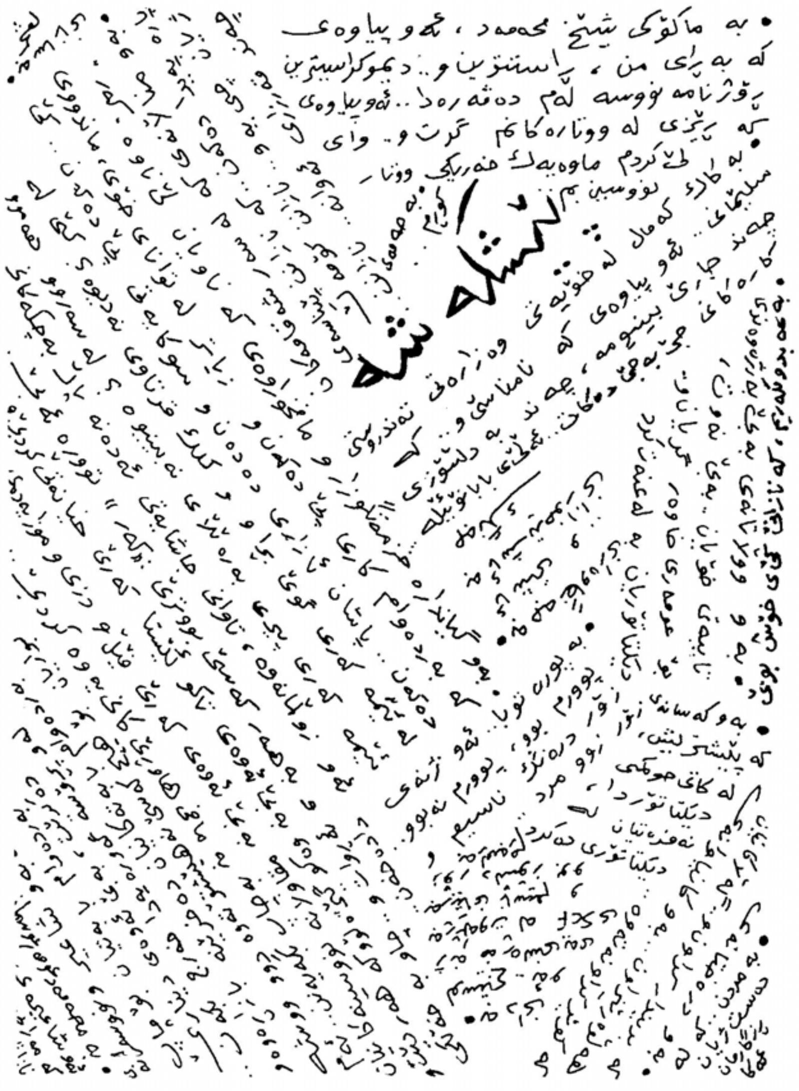

• بە ماکۆکی شێخ محەمەد ، ئەو پیاوەی
کە بە ڕای من ، ڕاستترین و.. دیموکراسیترین
ڕۆژنامەنووسە لەم دەڤەرەدا .. ئەو پیاوەی
کە ڕێزی لە ووتارەکانم گرت و..
• بە لێکردم ماوەیەک هەریکی ووتار
نووسین بم

نان‌و خاك‌و گوڵ‌و سیاسەت

به دوای نانێكا ئەگەڕێم، تەواو نەبێ
تاكو بەشی هەموو ئەوانەی لێبەم
كه به نانێ كڕاون‌و
به فیشەكێكیش ئەفرۆشرێن..
به دوای خاكێكا ئەگەڕێم، تەواو نەبێ
تاكو هەموو ئەوانەی تیا نیشتەجێ كەم
به شۆڕشێ كڕاون‌و
به خدوختێكیش ئەفرۆشرێن..
به دوای گوڵێكا ئەگەڕێم، هەڵنەوەرێ
تا بیدەم بەو شاعیرانەی
به گوڵێ هەڵخەڵەتاون‌و
به دڕكێكیش ئەكوژرێن..
به دوای سیاسەتێكا ئەگەڕێم، پاشقول نەیخا
تاكو به هەموو مرۆڤایەتی بڵێم:
ئێوه دەستێ كردوونی به نیشانەو..
هەر بەو دەستەیش
بۆ نزیكترین بنكەی فریاكەوتن
هەڵئەگیرێن..
* * *
ئەچم بۆ بەشی جوگرافیا
ئەڵێم: دەریایەك بۆ نەخشەی وڵاتەكەم
زیاد كەن..
ناوی لێبنێن:
(دەریای خوێن)

دوعا

خودایه،
خۆرێكی ترمان بۆ داگیرسێنه
ئەم تەنها خۆره،
زۆر جێگای پشت گوێ خستووه
وەك ئەشكەوت‌و زیندانەكان..
وەك شانۆی سیاسەت‌و..
لیستی مووچەی سەركردەكان..
وەك گۆڕی شەهیدەكان..
خودایه،
دڵێكی ترم پێ ببەخشه
ئەم دڵەی خۆم زۆر تەنگەو..
كلیلی دەرگاكانیم ون كردووه..
خودایه،
چەند ئەستێرەیەكی ترمان
بۆ تەئسیس كه
به ئاوو هەواو كانزاكان..
ئەم ئەستێرەیه پڕه لـه شەڕو..
هەر بەشی چەند كەسێ ئەكا..
خودایه،
مرۆڤ دونیای تێكداوه
بۆچی لـەجیاتی ئەو،
مەملەكەتێ خاڵخاڵۆكەو
پەپوولـەو
چۆلـەكه، ناهێنیته دنیاوه..؟

www.pertwk.com

بۆچی وەك دیناسۆر
مرۆڤ ناسڕیتەوە..؟
مرۆڤ: ئەو شتە گڵاوە..
بۆچی وەکو دیناسۆر
ئەو توخمە نابڕیتەوە..؟
مرۆڤ: ئەو دڕندەیەی
تا مردن خەریکی راوە..
خودایە،
تەمەنی من زۆر درێژە..
حەزم لـە تەمەنی
لاولاوە..
خودایە،
بە ئیجازەی خۆت،
بمکە بە چڵە گیایەك،
تەمەنم بەهارێ بێ و
وڵاتم گوڵزارێ بێ..
بمکە بە شنە بایەك،
تەمەنم پیاسەیەك بێ و
وڵاتم رووبارێ بێ..

یەك قاڵب سەهۆڵی جەنگ[1]

دەست درێژ مەکە، مردوو، شەیتانیش وازی لێدێنێ
سەهۆڵ، هەتاویش شەرمی لـێ ئەکا..
(ئەی جەنگ، سەگ نەبووم، راوت پێکردم)
تا دەستت تەزی شەڕە تۆپەڵت بە ژەهر کرد، تۆ
تا دەستت سووتا شەڕە مەمکۆڵەت بە شەکر کرد، تۆ..
(وەکو پشیلە خۆی فڕێدایە حەوشەکەمان، جەنگ..
چووە سەربانو
(LNB)ی قەدی سەحنەکەی فڕان
وتی: لـەمەودوا بۆ من بڕوانن..)
ئەی جەنگ سەگ نەبووم، پاست پێکردم
تا دەستت تەزی شەڕە فیشەکت بە بەفر کرد، تۆ..
(ئەی جەنگ، چاوەڕێم لـە دەرگا بدرێو
لـەجیاتی پسووڵەی ئاوو کارەبا،
شەهادەی وەفات بدەنە دەستم..
چاوەڕێم بڵێن:
ئامادەباشیت تیایە بێیتە ژێر رەحمەتی پۆستاڵ؟
زەحمەتی پۆستاڵ..؟
ئامادەباشیت تیایە زەردەپەڕ بەجێ بهێڵیو
لـە ئەشکەوتێکا ببی بە کەڕوو؟
ئەی جەنگ کە عەسران ئەمبەی بۆ گەڕان
کۆشکەکان یەك یەك ئەبن بە چادر
کچ ئەبێ بە بەرد

---

(1) ئەم شیعرە لـە ژمارە (57و 58و 59و 60)ی گۆڤاری (ئایندە)دا بڵاو نەکراوەتەوە..

منالّ ئهبێته بۆیاخچیی پێلاو..
ئوتومبێلهکان ئهبن به تانكو
شهقامهکانیش ئهبن به ساتر..
ئاسمان به دووکهڵ ئیدمان ئهبێتو
گوڵ رهدووی شارای تهمموز ئهکهوێ..
دێراو پڕ ئهبێ له قوڵپی ئاگر..
قاقا پێکهنیو.. پێی وتم: چی تر
ئهی جهنگ ئهو شهوهی لهتهکما ئهنووی
تا بهرهبهیان
من ههر گۆرهوی سهربازی ئهشۆم
له بازگهیهکا ئهژنۆم وشك ئهبێ
دۆش دائهمێنم، ئهڵێی چیمهنتۆم..)
ئهی جهنگ سهگ نهبووم، تۆنی وهڕینت بۆچی فێرکردم
(سهرداریێ مێژووی چاپ ئهکرد ئهمڕۆ..
ئهیووت: رۆمانو چینو یۆنانو
هیندو ئهندهلوس، موڵکی بابم بوون، بگره زیاتریش..
ئهیووت: ناپلیۆن من دهرسم دادا..
وتمان: چی تریش..؟)
دارو ههلوکی له منالّهکانی گهڕهك وهرگرتو
تیرو کهوانی لێ دابهش کردن.. بێ ویژدانتریش
بهردی ههڵماقۆی لێ فڕاندنو
قهوانی رهشی فیشهکی دانێ.. بێ ویژدانتریش
گوێم له گۆرانی داواکراو ئهگرت،
کاتێ جهنگ سیمی کارهبای پچڕان، لهناکاوتریش..
گوێم له ههناسهی یاری ئهگرت کاتێ

هێڵی تهلهفۆنی به فیشهك پسان، لهناکاوتریش..
(وهك چۆن جگهره دائهگیرسێنی..)
(ئهمڕۆ سهرداریێ فهلسهفهی ئهکرد،
ئهیووت: میکی ماوس گهر تهشریف بێنێ
یهکراست ئهیکهم به قائید فهیلهقێ..
ئهگهر دۆنکیشۆت دڵی پێوه بێ،
ئهیکهم به وهزیری بهرگریو پۆلیس..)
ئهی جهنگ سهگ نهبووم، له چوار دیواری ماڵ دهرتکردم
بهنده به نهعلی ئیسفهنجهوه بووم
که جهنگ پێی وتم: هۆوا! ماندوو نهبی..
(وهك لابردنی کاسکێتی گوێزێ، یان ئاسانتریش..
نیوهی کهفاوی ریشم ههر مابوو،
که جهنگ مهکینهی ریش تاشینهکهی لێوهرگرتمو
دهستی گرتمو..
چاوی بهستمو.. ناوی نام: جوندی)
ئهمڕۆ سهرداریێ
وانهی بیرکاری شهرح ئهکرد بۆمان..
ئهیووت: پۆستاڵو
بهدلهی زهیتوونیو
بیری رهشو لار = قائید
سهربازی لاتو
چهپلهی زۆرهملێو
گهمی ئوسترالیا = ولات..
خهڵكو
حهیوانو

دارو
جنۆکە یەکسانن بە من..
(وەك ئۆینیێ تاوڵە..
پێش وەرزی باران،
جلی خاکییان دا بە چۆڵەکەو
لەقلەقێکیشیان لەناکاو کرد بە رەئیس عورەفا)
من بە بیجامەو باوێشکەوە بووم، بردیانم بۆ جەنگ، لەناکاوتریش..
منداڵەکانم بۆ (تۆم‌و جێری) پێئەکەنین‌و
داپیرەم تەشی خول ئەدا کاتێ جەنگ لە دەرگای دا..
نوقڵی جەژن لە گیرفانما بوو،
فیشەك ئەژنۆمی بە سوخرە گرت‌و.. بێئاگاتریش..
چاوەڕێی دێرێ هەڵبەستم ئەکرد
کە بەیاننامەی جەنگ هات‌و.. وتی: بمخوێنەوە.. دەی..
(ئەی جەنگ، دانیشتووی ژوورێکی "کرێ"م
جلی خاکییان لەبەر کردم‌و..
وتیان: خاکەکەت..
وتیان: وڵاتەکەت لە خەتەردایە..
وتم: کام وڵات؟..
نانێ.. دیناری لە ماڵما نەبوو
کواشیکۆر(*) ئێسکی منداڵەکانمی یەك بە یەك ژمارد
جوعبەی خاکییان کردە پشتم‌و
وتیان: سامان‌و کۆمپانیاکانت..
وتم: کام سامان؟
دز.. پیاوکوژ.. قەحبە..

(*) کواشیکۆر: نەخۆشی بەدخۆراکی.

گەواد.. درۆزن،
وەك کوللە زەردە، ئارامیان خوارد..
کلاشینکۆفێ کرایە شانم‌و..
وتیان: ئەمنی قەومی لە خەتەردایە..
زستان بە خەڵوز سەرمامان ئەشکان..
یەکەم ئۆکسیدی کاربۆن کوشتینی..
کە بێریبەکیان تەپاندە سەرم،
وتیان: بیرە نەوتەکان با داگیر نەکرێن!
ئەی جەنگ سەگ نەبووم، کۆت‌و زنجیرت بۆ کردە ملم؟
نەگەیشتبوومە دەرکی ماڵەوە،
بۆنی باران‌و نانم لێئەهات،
کە جەنگ شانێکی لێدام‌و.. وتی:
(بۆستە.. ئەم دۆستەت پێبناسێنم..
– ئەمە مردنە..
– ئەوەیش سەربازی ونی ئەمجارە..)
کە تەوقەمان کرد، دەستم وشك بوو..
(بە بەیانیانا کێوە چم، ئەی جەنگ؟
شەقام سلاوی تیا نەما، لاڵ بوو.. گۆڕستانتریش
ئێواران وێڵم.. بۆ لای کێ بڕۆم، ئاوارەتریش..)
سەردار مەدالیای ئاڵتوونی بەخشی بە سنگی تیاترۆ..
سەرهەنگێ مورووی شینی بە شانی خۆیا داکوتی
سەرتیپ لە قاتی حەوتەمی مێژوو..
کە گەیشتە قاقای هەشتەمی شەهوەت،
بۆ ژنی سێیەم،
چوار شیش فەرهادو

دوو کوپ شیرینی بانگ کرد، سەیرتریش..
(لێت زویر نابم، جێم بێڵە ئەی مەرگ..
تا دەستت رەش بوو، شەرە دووکەڵت بە هەور کرد، تۆ..)
یەك دڵۆپ ژنم لەگەڵدا نەبوو، بێ لانەتریش..
شەکری چایەك، شیعرم پێنەبوو..
(ئای دڵی جەنگمان چۆن پێ نەرەنجا)
جەنگ توورەکەیەکی خستە ژوورەکەم،
کردمەوە "پیری" توند یەخەی گرتم.. لەناکاوتریش..
هەردوو دەستی کرد بە دڵماو.. "یار"ی رفاندو.. وتی:
لە بەرەکانی جەنگ ئەتدەمەوە..
هەردوو دەستی کرد بە گیرفانمداو
کلیلەکانی ماڵەوەی رفان..
وتی: لە تەجنید بۆتی دائەنێم..
هەردوو دەستی کرد بە کاری کۆتاو.. ساواکەی بردین..
وتی: بێ خەم بن، سواڵی بارووتی پێئەکەم بۆ خۆم) بێ
ئەخلاقتریش..
هەردوو دەستی کرد بە داهاتووما، چی تیابوو دزی..
هەردوو دەستی کرد بە رۆحماو.. وتی: بەهەشتیش بۆ تۆ..
ئەی جەنگ سەگ نەبووم، کەرووە نانێکت وا بۆ فرێدام..
(شاعیرێ ئەڵقەی بەنی ئەکردە براتووتەی یار..
سەردارێ بە بای جنێو پێگەیی..
بە دوو کیسەڵی ماندووی پیرەوە،
بە تەکما رابورد.. لەپڕ مرانی:
– جەنگت باش.. هاورێ..)
سەردارێ سەری لووتی خۆی بیر چوو..

وەك مێش داشبولـێ شێرێکی پیس کرد..
لەپڕ پێی وتین: جەنگتان باش، هاورێ..
جا لە هۆڵێکی تەوجیە سیاسی، نەڕانی، وتی:
(خۆشترە تامی جەنگی ئەمجارە لە تامی نوێنی کچی چواردە ساڵ..
بگرە شیرینتر.. بگرە بەرینتر.. بگرە چاوشینتر لە ئاسۆی خەیاڵ..)
ئەمەی وت سەردار..
قومێ یادگاری لێوم تەڕ ئەکەم..
بە کراسی کچێکی عەیارا رژام
کە جەنگ تەلبەنی لێدابەش کردین،
ئەو یەکسەر شووی کرد بە سیاسەتەو
منیش بووم بە ژێر پێی عەسکەرەوە، بێ پەیمانتریش..
هێشتا کچێکم ماچ نەکردبوو،
کە ئەڵقەم کردە براتووتەی جەنگ
ئەو جزدانێکی کردە گیرفانم
کردمەوە لەتێ ئێسقانی تیابوو، ناشیرینتریش..
ئەڵقەی نارنجۆکی کردە پەنجەی من، بێ ویژدانتریش..
(ئەی جەنگ نەفەسێ هەتاوم ئەوێ، زیندان کوشتمی..
ساتێ چاکەتی نیللیو پانتۆڵی خۆڵەمێشی، کوا..؟
ئێوارەیەکی کۆڕنیشی، دیجلە لە کوێ ئەفرۆشن؟
خەونێ بۆ زانکۆ، لە کام شەو برنم؟ پیری کوشتمی..)
سەردارێ حەزی لە میکانۆ بوو..
حوشترو خانووی دروست ئەکردو
ئەیشێروخاندن.. وەکو فێگرتوو، لەپڕ قیڕاندی:
– جەنگتان باش، گەلۆ
سەردار پەنجا ساڵ

بەردی هاویشت بۆ نەخوێنەنەواریو
کەچی بۆی نەشکا..
خەڵکی چاوەڕێی رەحمی سەردار بوون،
پیێکو
گلاسو
لەگزس دابەشکا..
شاعیرێ شیعری پەمپەرسی نووسی
بۆ نێو لنگانی ساوای سەرداریێ.. بگرە زیاتریش..
(جەنگ لەسەر شەقام کفنی هەڕاج کرد..
لافیتەی رەشو
کراسی رەشو
قەڵەمی دەستی بەفری هەڕاج کرد
جەنگ بە قیژەوە بۆ پۆلـێ مراویی
ناو دیجلەی روانیو..
بە حەسرەتەوە گۆڕێکی ماچ کرد..
جەنگ براکانمی،
بە ئەورووپادا بڵاو کردەوە..
پەنجا ساڵ تەشیی خێزانمان رێسا،
جەنگ بە چڕنوکێ
ریسەکەمانی خاو – خاو کردەوە..)
چەن دڕکاوی بوو باڵی پەپوولە
پوولەکاوی بوون پەڕەکانی گوڵ..
بۆ هێندە کورت بوو رۆمانی بەفر؟
بۆ وا درێژ بوو وتاری ژەهر؟
(لێت زویر نابم جێم بێڵە، ئەی جەنگ..

تا دەستت شل بوو، شەڕە درەختت بە تەور کرد، تۆ..)
هەنگاوێ گۆچان لە خۆم زیز ئەکەم
بەیانی سەیری ئاوێنە ناکەم
ئێوارە زەنگی تەلەفۆنی جەنگ، بەرز ئەکەمەوەو
ئەڵێم: ببوورە نمرەکەت هەڵە خولاندۆتەوە
جاڵجاڵۆکەیەك دەکەم بە دڵدار،
لە لۆکەی خۆڵاوی، ماڵێ ئەچنینو
بە هەرزان عومر هەڕاج دەکەمو.. بێ هیواتریش..
ئەبمە هاوسەری پیرەژنێکی
شەستو پێنج ساڵەی هۆڵەندیو لە ناو
پێستی تاریكو چرچو لۆچیدا
لە دووی مرواری لجووو ئەگەڕێم.. بێ ئەخلاقتریش..
ئەی جەنگ سەگ نەبووم، ئەو هەموو ساڵە بۆ برسیت کردم؟
(هاتنە ژوورەوە،
زەرداوی چاوی چراکەمیان رشت
خەونەکانمیان پۆستاڵاوی کرد..
پەڕەی شەوبۆیان دووکەڵاوی کرد..
ئۆلیڤەر تویستیان باروتاوی کرد.. بێ ئەخلاقتریش..
پڕ بە چەپۆکی ورچێکی کێوی، شیعریان رنی..
هێندەی زەنگیانەی جزدانەی دایکم
دەرزییان کرد بە دیموکراسیاو.. ناماقوڵتریش..
سەرهەنگێ یۆگای هەر بۆ نەئەکرا،
چی کتێبی یۆگا هەبوو سووتانی
فەرهەنگێ وشەی تیا نەما بۆ خوێ
ناچار پڕیانکرد لە نانو پەنیر..

www.pertwk.com

هێلكەو بەتانی..)
سەردار گرامیٚ كەرامەت، كەمتر..
نیو هەنگاو شمشێر..
نیو نەفەس بڕیار..
نیو ڕیٚ ئەسپەشیٚ..
تۆزیٚ ڕۆژو شەو، قەرز ئەكا لیٚتان —
هیچ كەس نایداتیٚ —
منالیٚ بە فلٚچە هەتا بالاٚی خۆی
كردی بە پیٚلاٚو،
شاعیریٚ،
داستان
ئەفسانە
ڕۆمان
نوقلاٚنەو
شیعر..
بۆنەو
جەژنانەو
چی بوو، بەشی كرد.. لـەوە سەیرتریش..)
هیٚشتا بەیانی باوێشكی ئەدا،
لـەگەڵ سەموونا چەكیان دا پیٚمان، ناوەختتریش..
هیٚشتا ناوێكمان بۆ ساواكەمان نەدۆزیبۆوە،
دەفتەر خیدمەیان بۆ پڕ كردەوەو
بە فلٚچەی دووكەڵ، هی بیرە نەوتیٚ،
چاوەكانیان ڕشت، بیٚ ویژدانتریش..
(یان خۆشەویستی وەك منالیٚ بوو زۆڵو بیٚ باوك..

وەك تاكیٚ كەوشی بۆگەنو دڕاو.. یان ریسواتریش..)
(لیٚت زویر نابم، جیٚم بیٚلٚە ئەی جەنگ
تا تریٚ سیس بوو شەڕە سیٚدارەت
بە كەپر كرد تۆ)
ئاخر ئاگر بۆ دارستان ئەخوا؟
بۆچی تاریكی چرا قووت ئەدا؟
هەستامو.. وتم:
(بیٚ شەرمە دووكەڵ..
بارووت، بیٚ حەیا..
پۆستاڵ، بیٚ حورمەت)
ئاخر ئاگر بۆ دارستان ئەخوا؟
ئەی جەنگ سەگ نەبووم، لـە كەلاٚوەیەك لـە یادت كردم..
هیٚشتا كانیلـە تینوێتی ڕیٚی لیٚوەرنەگرتبووم
جەنگ بیابانی لـە گیانما رواند، دڕندەتریش..
بە دیاری قاتیٚ جلی بۆ هیٚنام، گیرفانی نەبوو
لـە كۆشكیٚ دابنام، نە دەرگای هەبوو..
نە كلاٚوڕۆژنە، ژێر زەمینتریش..
دەستی گرتمو
بە پیاسە بردمی بەرەو گۆڕستان.. یان پیاوكوژتریش..
دەستی گرتمو
بۆ عیدی میلاد شارێكی كرد بە قالٚبیٚ كیٚكو
ریزیٚ منالٚی برسی داگیرسان یان مەغۆلـتریش..
هیٚواش پیٚی وتم: جیاوازی چییە لـە نیٚوان سەری
بیبسیو منالاٚ، كاتی هەلٚپچڕین.. یان هیتلـەرتریش؟
جیاوازی چییە لـە نیٚوان بالٚۆنو دلٚی پڕ لـە خویٚن، كاتی كونكردن.. یان

پیاوکوژتریش..
(سەردار لە قوڕنەی شەقامی پاییز
خەریکی سواڵی فیکەو چەپڵە بوو..
پاییز لە قوڕنەی شەقامی سەردار
لە هەر بستێکا تفێکی ئەکرد..
بە دەستێ تاپڕ گڕ ئەدا سەردار
بە قاچێ سەما، بێ دەماغتریش..
وتم: وابزانم ئیتر تەواو بووی..
نوزانی، وتی: (بەڵێ)کان بۆ من.. دۆنکیشۆتتریش..
ئەم جەژنە یەکەم میوانم جەنگ بوو، قەت داخم ناچێ..
پێش ئەوەی جەژنانە بەم بە کوڕەکەم، جەنگ لێی وەرگرتم..
پێش ئەوەی قەیسی جەژن پێبگا
جەنگ پێگەیشت هاتە سەر سفرەکەمان..
بە دەستخەتێکی خوارو ناقۆڵا
بە ڕەنگی سوتوو،
لە دەرگاکەمان نووسی: (بژی من..)
ئەی جەنگ منالّی هاروهاج نەبووم
پەنجەت داخ کردم..
سەگی گێژ نەبووم، گوێچکەت قەل کردم
ئەی جەنگ خۆ گۆشتی ئێکسپایەر نەبووم
ئەم مۆرە چی بوو دات لە تەوێڵم
لەلات سەیر نەبێ
گەر فانیلەکەم بکەم بە ئاڵاو..
چەکو..
دروشمو..

تۆ بەجێ بێڵم.. لەلات سەیر نەبێ
کاتێ چووم بۆ ژوان،
جەنگ لە پێش یار گەیشت..
زستان تەواو بوو،
جەنگ پێش بەهار گەیشت..
دار ئەرخەوانێ قومێ هۆنراوەی بە جەنگا ڕشتو
کەچی نەخنکا..
خاك مشتێ خۆڵی کرد بەسەر جەنگاو
هەر دانەمرکا..
منالّەکەم بە خەتکوژێنێکی پەمەییو بۆنخۆش
ویستی وشەی جەنگ بکوژێنێتەوە..
جەنگ بە قامچییەك دەستی زامدار کرد..
جا بە دووکەڵی ڕەشی پایپەکەی
نووسی: (ژیان بۆ من)
بە یاسای ئاسن..
بە فەلسەفەی گڕ
ئێوە هەمووتان کەرەسەی خۆمن.
قەت داخم ناچێ، جەنگ منالانی فێری تووتن کرد..
شەقامی پڕ کرد لە کەمئەندامو
مزگەوتەکانی پڕ کرد لە سواڵکەر..
برسێتی خستە سەر پەڕەی نانو
تینوێتی خستە ناو لێوی ڕووبار..
قوتکەکانی کرد بە گۆڕستانو
کۆشکی پڕ کرد لە سیاسەتمەدار
چایخانەکانی پڕ – پڕ کرد لە شێت..

www.pertwk.com

شیعر لـه کەمپا دەرپێکەی ون کرد..
کۆمپیوتەر بوو به تەسبیحی قەزوان..! دواکەوتووتریش..
ماکیاژی بۆ رووی کەرکەدەن کردو
باڵی به پەپوولـەی کرد به کەلاوە.. بێ ئەخلاقتریش..
قیناعی ویقایەی فێری ژنانی شارەکەمان کرد:
(پڕ کەوچکێ خوێ، کەوچکێ خەڵوز..)
ناوی وەزیری بەرگرییەکانی هەموو جیهانی
فێری منالّی ناو کاریکۆت کرد..
جەنگ مینی خستە جێگای پیشۆکو
خەردەلی خستە جێگای ئۆکسجین..)
به ساوایانی باخچەکانی وت:
(منالآن ئیتر مەیەن بۆ ئێرە..
باخچەکان ئەکەم به ریزێ زیندان.. بێ ئەخلاقتریش..)
به هۆنراوەی وت:
(چایخانەی شەعب ئەکەم به تەجنید.. بێ ئەخلاقتریش..)
بازاڕی میوەی کرد به بازاڕی چەك.. خراپتریش..
(لـه نیوەی شەوا بیرم کەوتەوە،
جەنگ لـەودیو دەرگای حەوشە وەستاوەو
منیش دیلێکی زامداری جەنگم..
لـه نیوەی خەوا بیرم کەوتەوە
جەنگ لـەودیو دەرگای توبیی عەدلییەو
منیش لـه ژووری
تەنها قالّبێ سەهۆڵی جەنگم.. ساردوسڕتریش..
مەنووسە (خائین)، مردوو شەیتانیش وازی لێدێنێ..

دڵم خۆش نییه

به شەقامەکانا ئەڕۆمو.. دڵم خۆش نییه..
لـه دەرگا ئەدەمو.. دڵم خۆش نییه..
نان ئەخۆمو..
پیاڵەیەك چا ئەخۆمەوەو..
لـەسەر شاشەی تەلـەفزیۆن بۆ دیموکراسی ئەڕوانمو.. دڵم خۆش نییه..
باران ئەبارێو.. دڵم خۆش نییه..
گوڵ ئەپشکوێتو..
پەپوولـه باڵی به یەکا ئەداو.. دڵم خۆش نییه..
پێئەکەنمو.. دڵم خۆش نییه..
کچێك پێم ئەڵێ: شیعرەکانتم لـەبەر کردووەو..
کوڕێ پێم ئەڵێ: به شیعرێکی تۆ یارێکم گرتو.. دڵم خۆش نییه..
ریش ئەتاشمو..
عەترێکی هەرزان لـه خۆم ئەدەمو.. دڵم خۆش نییه..
پێلآوەکانم بۆیاخ ئەکەمو.. دڵم خۆش نییه..
دۆلار ئەفڕێتو.. دڵم خۆش نییه..
دۆلار ئەشکێتو.. دڵم خۆش نییه..
بەعس راوی ناین، دڵم خۆش نەبوو..
بەعسمان راو نا، دڵم خۆش نییه..
دڵم خۆش نییەو.. لـه ناو کۆڕێکا باوێشك ئەدەمو
نوکتەیەکی نوێ بۆ هاوڕێیەکم ئەگێڕمەوەو..
پێئەکەنێتو.. دڵم خۆش نییه..
شیعرێکم لـەلای سەرنووسەرێکی لـووتبەرز ون ئەبێو..
یەکێکی ترم به چاپ ئەگاتو..
یەکێکی تریش به بێ پرسی خۆم ئەکرێ به گۆرانیو.. دڵم خۆش نییه..

www.pertwk.com

دڵم خۆش نییەو.. لە بەردەم دوكانێكی لەنگە فرۆشا
كراسێكی كۆن تەماشا ئەكەم..
دڵم خۆش نییەو.. لە توولە ڕێیەكی پاركی ئازادی
وەك ئاو لایدابم،
سلاوی هاوڕێیەك ناسەنمەوەو
بیتاقەیەكی یانەسیب ئەكڕم،
ئەگەر دەریشچێت، دڵم خۆش نییە..
جگەرەم ئەكێشاو.. دڵم خۆش نەبوو..
دە ساڵ جگەرەم تەرك كردو.. دڵم خۆش نەبوو..
سێ ڕۆژە جگەرەم هەڵگرتۆتەوەو.. دڵم خۆش نییە..
هاوڕێیەكی كۆن ئەدۆزمەوەو..
بیست ساڵ پێش ئێستا یاد ئەكەینەوەو.. دڵم خۆش نییە..
لە پەنایەكدا یەخەی خۆم ئەگرمو
بە خۆم ئەڵێم: لە ئەورپایش بیت، دڵت خۆش نییە..
دڵم خۆش نییەو..
ڕۆژەكانم وەك توێكڵە گوڵەبەڕۆژە
لەسەر زەوییەكە پەرتو بلاون..
ژنەكەم ئەڵێ: با گسكی لێبەم..
ئەڵێم: زەحمەتە..
ئەچم بۆ سەیران، دڵم خۆش نییە..
ئەچم بۆ سەر كار، دڵم خۆش نییە..
ڕۆژی هەینییەو..
دە سەعات خەوتوومو.. دڵم خۆش نییە..
دراوسێكانم زۆر لێم ڕازینو.. دڵم خۆش نییە..
هەژار بووم، دڵم خۆش نەبوو..
ئێستا فێری خەواندنی پارە بوومو.. دڵم خۆش نییە..

كه بووم به خۆڵ

دڵم خۆش نییەو.. دڵم خۆش نییە..
بە چی بڕوا ئەكەن، سوێندتان بۆ ئەخۆم، دڵم خۆش نییە..

دۆلارستان

ئای! دۆلار چەند خێرا
دابەش ئەکرێو..
چەند بە نهێنی، هەڵئەگیرێ..
لـە ژیانمدا،
منالّی ونو
مردووی بێ ناوو نیشانم، بینیوە..
پەنجەی شکاوو..
سەری بڕڕاو..
دڵی وەستاوم بینیوە..
کەچی هێشتا
دۆلارێکی بێ خاوەنم
لـە سیلەی ڕێگایەکا نەبینیوە..
خانووی ڕووخاوو..
دیناری لـەت لـەت کراوو..
ژنی سووتاوم بینیوە..
کەچی هێشتا
دۆلارێکی دڕاوم نەبینیوە..
چەن ئازیزە دۆلار..
چەن بە نازە دۆلار..
ئەوانەی دۆلاریان هەیە،
لـە دوورەوە دیارن..
لـە بینایەکی تازە تەعمیرکراو ئەچنو..
پەنجەکانیان وەك هی بووکەشووشە، پەمەیین..
گۆرەوییەکانیان وەك هی پەپوولـە، ئاوریشمین..

ددانەکانیان وەك عاجو فسفۆر، تیشکهاوێژن..
چەن بەڵایە دۆلار..
شەمشەکوێرە ئەکاتە کەناریو..
دڕکەزی ئەکاتە گوڵەمێخەك..
منالّی چلّکنو
ژنی بۆگەنو
پیاوی مێشاویو
دیناری گریساویم بینیوە..
کەچی هێشتا دۆلارێکم نەبینیوە
ئوتووی پانتۆڵەکەی شکابێ..
یان تەسریحەی پرچی شێوابێ..
چەن بێ ڕەحمە دۆلار..
یەکسەر شەقامەکان پڕ ئەکا لـە مازداو
شۆستەکان پڕ ئەکا لـە عەرەبانە..
یەکسەر دەوڵەمەندو هەژار جیا ئەکاتەوە..
یەکسەر نیوەی وڵاتەکە ئەکاتە کۆشكو
نیوەکەی تری چادری پینە پینە..
یەکسەر لایەکی شار ئەکاتە کۆمپانیاو
نیوەکەی تری ئەکاتە بازاڕی لـەنگەو
بۆیاخچییو.. مەزادخانە..
من دارستانی سووتاوو..
نانی سووتاوم بینیوە..
کەچی هێشتا
دۆلاری سووتاوم نەبینیوە..
(دوعا بکە بۆ ئەوانەی دۆلاریان نییە..

خوایه گیان! ڕەحمێ بکە بەو گیرفانانەی
هێشتا دۆلاریان تاقی نەکردۆتەوە..
خوایه گیان! میهرێ بۆ ئەو خێزانانەی
هێشتا نازانن دۆلار چی لـێ نووسراوە..
خوایه گیان! چاوێ بخشێنە بەو ژنە شەهیدانەی
کە کەللـەی فڕانکلینو کەللـەی سەرۆکی،
لـە یەکتر جیا ناکەنەوە..
ئامین.. یا رب العالمین..
من دیناری دوو ڕەقەمو
حیزبی دوو ڕەقەمو
شاری دوو ڕەقەمو
گوندی دوو ڕەقەمم بینیوە..
من سیاسی دوو ڕەقەمو
ئوتومبێلی دوو ڕەقەمو
کۆتری دوو ڕەقەمم بینیوە..
من ئاگری دوو ڕەقەمو
مەلای دوو ڕەقەمو
کۆمۆنیستی دوو ڕەقەمو
شاعیری دوو ڕەقەمم بینیوە،
کەچی هێشتا دۆلاری دوو ڕەقەمم نەبینیوە..
چەند ئوسوڵییە دۆلار..
چەند سەلـەفییە دۆلار..
کە هاتە شارەکەمان،
چەپڵەمان بۆ لێدا، کەچی شەپقەکەی دانەگرت..
کە هاتە گوندەکەمان،

ڕەیحانەمان تێگرت، کەچی سڵاوێکی نەکرد..
زۆر سوپاس ئەی دۆلار..!
من سەربازی ونو
میللـەتی ونو
کەشتی ونو
ئاڵتوونی ونم بینیوە..
کەچی دۆلاری ونم نەبینیوە..
زۆر سوپاس ئەی دۆلار..!
بە پیاوی قەڵەوت ئاشنا کردین،
ئەو پیاوانەی تەنانەت ناتوانن قونی خۆیشیان بسڕن..
فێری ئەوەت کردین، بە چاو سەیر کەینو
هیچی تر..
فێری ئەوەت کردین، ئیش بکەینو.. هیچی تر..
فێری ئەوەت کردین سێ ژەم بخۆینو.. هیچی تر..
فێری ئەوەت کردین کێوی بێستونت بۆ کون بکەینو
پەشیمانیش نەبین..
فێری شتی تریشت کردین کە عەیبە لاپەڕەکانی
شیعری پێبشێوینم، وەك:
... ...
... ...
... ...
... ...
سەربازی ونو
نیشتمانی ونو
ڕابوردووی ونو

www.pertwk.com

خۆشەویستی ون، گۆڕیان هەیە..
تەنها دۆلار گۆڕی نییەو
قەت ون نابێ..
شەڕی جەبهەی شیماڵو
شەڕی عوروبەو
شەڕی تەحریری کوێتو
شەڕی ناوخۆو
شەڕی غەوغائیو
شەڕی براکوژیم بینیوە..
هەروەها شەڕی دۆلاریشم بینی..
چەند بە رەحمە دۆلار..
لە شەڕا بەشداریمان ئەکاو..
فێری بەکارهێنانی چەکە قورسەکانمان ئەکا..
حیسار ئەشکێنێو..
لەو سنوورانەی کە لاعیبەی منالّی لێ ئاودیو نابێ
تانكو..
راجیمەو..
جێبی قیادەمان بۆ دێنێ..
سوپاس بۆ دۆلار..
چەپڵەیەکی سارد بۆ دۆلار..

کە بووم بە خۆڵ(*)

کە مردمو.. بووم بە خۆڵ
ئەگەڕێمەوە بۆ گەڕەکی منالّیم..
لەو پاسکیلانە ئەنیشم
کە باوکم نەیتوانی بیانکڕێ بۆم..
لەو درەختانە ئەنیشم
کە میوەی زەردو سووریان ئەگرتو
باوکم نەیئەتوانی بیانکڕێ بۆم..
لە مامۆستایەتی ئەنیشم
کە نەیئەهێشت باوکم گیرفانی پڕ بێ..
کە مردمو.. بووم بە خۆڵ
چیدی خەم ناخۆم..
خەم بارگەی لە هەر جێیەك خست
سواری پشتی با ئەبمو
ئەو جێیە بەجێدێڵم..
کە بووم بە خۆڵ
ئەڕۆم بۆ سەربازگاکان
ئەچمە چاوی ئەو ئەفسەرانەوە
کە چێژ لە ئازاردانی مرۆڤ ئەبینن..
ئەچمە چاوی ئەو سەرکردانەوە
کە ساڵانە جارێ یان دوو جار

(*) پێشکەشە بە عێراق.
ئەم شیعرە لە گۆڤاری (ئایندە) ژمارە (50 – 51)دا بڵاو کراوەتەوە.. دوای ئەوە برادەرێکم سوێندو قورئانی بۆ خواردم کە لە کەناڵی دووی سەحەری ئێراندا خوێندراوەتەوە، من خۆم نەمبینیوە بخوێندرێتەوە چونکە بە راستی ئاگام لەو کەناڵە نییە.

جلی خاکی‌و پۆستاڵ ئەکەنە بەری نیشتمان..
هەرمێ ئەکەن بە نارنجۆك‌و
گێلاس ئەکەن بە فیشەك..
دارگوێز ئەکەن بە تابووت‌و
لووتکە ئەکەن بە گۆڕستان..
مین ئەخەنە جێی پیشۆك‌و سێوی بن عەرز..
کە بووم بە خۆڵ
چیدی برسێتی.. ناتوانێ یەخەم بگرێ‌و
دوگمەکانی ژیانم دانە دانە بپسێنێ..
چیدی نەخۆشی ناتوانێ کانیۆلا بکاتە باڵمو
لە قاوشێکی شێداری نەخۆشخانەیەکی میری بمخەوێنێ..
چیدی خەو ناتوانێ لە دیتنی مانگ‌و ئەستێرەی
بەرەبەیان بێبەشم کا..
سیخوڕ ناتوانێ راپۆرتی چوار لاپەڕەییم لەسەر بنووسێ..
چیدی هەنار ناتوانێ زارم پڕکا لە ئاو..
چیدی بەرزبوونەوەی دۆلار دڵم تەنگ ناکا..
کە بووم بە تۆزو خۆڵ..
لەو دەرگایانەوە ئەچمە ئەودیو
کە هەرگیز لە روومدا داخرا بوون..
لەو پەنجەرە تاریکانەوە دزە ئەکەم
کە پیاوە گەورەکانی لە ئێمە شاردبۆوە
تیایدا کۆنکەنیان بە چارەنووسی من ئەکرد
تیایدا دۆمینەیان بە شیری منداڵ ئەکرد..
تیایدا سێ رسکێنیان بە سامانی نەتەوایەتی‌و..
دامەیان بە مێژوو ئەکرد..

ئەچمە ناو کۆبوونەوە داخراوەکان
ئەو کۆبوونەوانەی تیایدا بڕیاری
نەوت‌و.. جەنگ‌و.. خوێنیان ئیمزا ئەکرد..
ئەڕۆم.. ئەو سنوورانە ئەبڕم
کە هەرگیز نەمئەتوانی بیانبڕم..
لە پەنجەرەو میناکانی ئەورووپا ئەنیشم..
ئەو ئەورووپایەی رازی نەبوو پەنام بداو..
پەنجەمۆرەکانمی
بە بازاڕی یەکگرتووی ئەورووپادا بڵاو کردەوە..
چیدی جەندرمە ناتوانێ بمگرێ‌و
دارکاریم کاو.. سنوورداشم کاتەوە..
چیدی دۆلار ناکەم بە کەپسولو.. قووتیان نادەم..
چیدی ناتوانن کەلەپچەو.. قولاپ‌و.. زیندانم پێ تاقیکەنەوە..
چیدی پۆلیس ناتوانێ داوای هەویەم لێ بکا..
چیدی رەفیق حیزبی ناتوانێ قوڕی پێڵاوەکانی
بە بەر سمێڵەکانم پاك بکاتەوە..
چیدی حەسار.. ناتوانێ کتێبەکانم پێ بفرۆشێ..
کە مردم‌و.. بووم بە خۆڵ
لە درزی دەرگاکەتانەوە ئەچمە ژوورێ..
لە کەزیەکانت ئەنیشم..
بۆ ئەوەی بریق‌و باقیان نەمێنێ..
ئەچمە ناو هەناسەکانتەوەو
لەگەڵ یەکەم کۆکەتا
لە ناو دڵتا ناوی خۆم ئەدۆزمەوە،
کە بە دزییەوە هەڵتگرتبوو..

بە خەتکوژێنێکی دڕکاوی ئەیکوژێنمەوە..
لە رووی ئاوێنەکەت ئەنیشم
بۆ ئەوەی هەرگیز خۆت بە بێگەردی نەبینی..
کە مردمو.. بووم بە خۆڵ
چیدی پێویستم بە رۆژنامەو گۆڤارەکان نییە..
بە هەزار منەت دوو کۆپلە فرمێسکم بۆ چاپکەن..
خۆم شیعرەکانم بڵاو ئەکەمەوە..
لە هەموو جێیەك ئەیانخوێنمەوە..
بە هەموو کەسێکیان لەبەر ئەکەم..
پێویستم بە هۆڵو.. بڵندگۆو.. کورسی نییە..
پێویستم بە خەلاتو.. ماچو.. چەپڵە نییە..
لە قوتابخانەی ئەییوبیەی سەرەتایی ئەڕۆمە ژوور..
دڵم نایەت لە هیچ جێگایەك بنیشم
لەگەڵ فەڕاشەکەدا،
پەڕۆیەکی تەڕ هەڵئەگرم
زەمینی پۆلەکان ئەسڕمەوە..
دەرسی پێنجەم
مەڵهەمی تێزاسایکلین
ئەکەمە چاوی مناڵە چاو کزەکان..
لەگەڵ دەستەسڕێکدا
فرمێسکی ئەو قوتابیانە وشك ئەکەمەوە
کە مامۆستایەکی ناحاڵی لێیداون..
سوپاسی مامۆستای سروود ئەکەم،
کە فێری شاخی سەوزو بەرزی گۆیژەی کردین..
چیدی پێویستم بە پرسگەو.. تەلەفزۆنو.. نامە نییە..

پێویستم بە دەرگاو.. دیوارو.. بنمیچو.. ئاگردان نییە..
پێویستم بە سەعاتی کارەباو.. باوەشێن نییە..
ئەچمە هێلانەی چۆلەکەیەك
هەتا دایکیان بە دەنووکی پڕەوە دێتەوە
لایلایە بۆ زەڕنەقووتەکان ئەکەم..
کە بووم بە خۆڵ،
چیدی پێویستم بە کراسو.. بۆینباخو..
پانتۆڵ نییە..
پێویستم بە عەتری سیگارو..
سەعاتو.. جگەرەو.. ئوتوو نییە..
چیدی لە دەی مانگەوە قەرز ناکەم
چیدی لە بیستی مانگەوە چاوەڕێی مووچە ناکەم
چیدی بۆ دوو ژووری کرێ ناگەڕێم
چیدی سیاسییەکانو.. بازرگانەکانو.. قاچاخچییەکان
ناتوانن دەستم ببڕن.. ئەچمە چاویان..
چیدی بەقاڵە چاوزەقەکان
ناتوانن تەماتەی رزیوم بە نرخی تەماتەی زەلاتە پێبفرۆشن..
ئەچمە چاویان..
چیدی ئەنیستیتوی کورد لە پاریس
بە نیازی زەمالەی خوێندن
ناتوانێ هەتا ئەنکەرا بمباتو..
لەوێ لە شەقامی ئولوس
لە ئوتێلی ئیلهان.. لە نهۆمی دوو،
بە نائومێدی بەجێم بێڵێ..
ئەچمە لای کەندالی نەزان،

بزانم بۆچی وەڵامی نامەو..
ئیمەیلەکانی نەدامەوە..؟
كە مردمو.. بووم بە خۆڵ
گوللە ناتوانێ مێشکم بپژێنێ..
چەقۆ ناتوانێ دڵم بپێکێ..
سیانید ناتوانێ بمخنکێنێ..
بازگە ناتوانێ راموەستێنێ..
فسفۆر ناتوانێ بمسووتێنێ..
دەبابە ناتوانێ ئابڵووقەم با..
فرۆکە ناتوانێ ناپاڵمم بۆ بهاوێ
ئینزیبات ناتوانێ ئیهانەم بکا
چیدی پێویستم بە قەڵەمو..
بە کاغەزو.. بە چاویلکەو.. بە دڵداری نییە..
پێویستم بە دەستو.. پەنجەو.. چاو نییە..
كە مردمو بووم بە خۆڵ..
ئەچمە درزی سەربانی ماڵە هەتیوێ
کە نە بانگێڕو.. نە بانگردێنیان هەیە..
ئەچمە چاوی ئەو کەسانەی لە هیچو خۆڕایی مۆڕە ئەکەن..
جارێکی تر وشکەساڵی نابینم..
مەحویلەکەمان ناتەقێ..
موەلیدەکەمان ناسووتێ..
مەعاشەکەمان ناوەستێ..
لە رۆژانی مەنعە تەجەولدا،
بە ئارەزووی خۆم ئەسووڕێمەوەو
بە فیکە سیمفۆنیایەکی مۆزارت ئەژەنم..

ئای! ئەو کاتەی بووم بە تۆزو خۆڵ
دڵم نایەت نزیکی منداڵەکان ببمەوە..
ئەوان رقیان لە خۆڵەو..
هەر کە لە دایك ئەبن،
چاوەکانیان هەڵئەگلۆفن..
ئای! مەخابن.. کە ناتوانم لە منداڵان نزیك ببمەوە..
ناچار ئەچم بۆ موسڵ..
بێ هەویە.. بێ تەزکیە..
بێ دەفتەر خیدمە..
بێ بەرتیل، هەموو بازگەکان ئەبڕم..
ئەچم بۆ کۆلیژی زانستی..
بەشی بایۆلۆژی..
نهۆمی سێ..
لەوێدا.. تەنها لەوێدا
دەست ئەکەم بە گریان..
چونکە هەرگیز ئەو هەموو قوتابییەی
کە شانزە ساڵ کۆمکردنەوە،
پێم کۆ ناکرێنەوە..
کە وەك خەناوکەیەك پچڕانو..
بە چوارقوڕنەی دنیادا بڵاو بوونەوە..
کە گریایشم، ئەبمە چنگێ قوڕو..
کاو گوزارێکی لاوازی میسری
بە فلچە گسکم ئەداو..
وشك ئەبمەوەو..
ئەبمەوە بە خۆڵ..

به رۆژی نیوەڕۆ(*)

(1)

پێویسته دنیا بڕوخێ، یان درز ببا..
پێویسته مەرگ ڕێم پێبگرێ،
یان شانێکم لــێ با..
کوا لیژنەی مافی درەخت،
بۆ گۆڕی به کۆمەڵی رەگـو ریشه باس ناکا؟
به تەنیایی، ئێوارەیه‌کیان
تانەم لـه ژیان ئەدا..
گوێم لـه تریپەی دڵـم ئەگرت
ماسولکەو ئێسقانه‌کانم
میکرۆبگەلێك چاوەڕوانیان ئەکا..
ئەوان به بێ دەنگ
به بێ رەنگ
به بێ رەزامەندی یوئێن،
هەموو جەنگەکان ئەبەنەوە..
ئەوان به بێ فیشەك
به بێ توبی عەدلی
هەموو کاسەی سەرەکان ئەکەنەوە
ئیتر ئێمه چین؟!
ئێمەی دەبەنگ..!

(2)

لـه کەلاوەیەکدا..

(*) (منیش لـه شتی گەورە بێزارم   شەیدای شتی بچووکم، دڵشاد عەبدوڵڵا).

دوو سێ سیاسی
دەرپێی شیعرێکیان داکەندبوو..
خ ە ر ی ك ی بوون..
لـه مەیدانێکدا
دوو سێ چەکدار
پۆستاڵێکی رەقەم نۆی رۆمانییان
کردبووه پێی کۆپله شیعرێ..
لـه مەزادخانه
دوو سێ جامباز
شیعرێکیان لـەگەڵ مسو فافۆن
تێکەڵاو کرد..
لـه کۆڵێتی بازگەیه‌کا
سەگێ لـەبەر بێ ئێسقانی
پەنجەرەی شیعرێکی شکان
بەرهەیوانێکی گلاو کرد..،
شیعری بێ گرەنتی
شاعیری بازرگان..
دەقیقەیەك به بێ دەنگی راوەستن
بۆ پەیکەری
پەرۆی
گ ی ر ف ا ن..

(3)

بەزەییم به خۆمو.. دوژمنەکەما دێتەوە..
لـەسەر سێوێك شەڕ ئەکەین،
نیوەی سیسو..

نیوەی تری خوراوە..
لەسەر شەرەفێ شەڕ ئەکەین
بێ شەرەفێ دایناوە..
لە دونیایەکا بە دوای دەسەلاتا ئەگەڕێین،
کە وەك هەڵماتێ، فڕێ دراوە..
بەزەییم بە خۆمو.. دوژمنەکەما دێتەوە..
لەسەر خاکێك شەڕ ئەکەین،
کە گۆڕی هەردووکمانی تیا هەڵکەنراوە..
لە ئیمپراتۆریەتێ ئەگەڕێین،
لە مۆزەخانە، کەڕوو تێیداوە..

(4)

بیر ناکەمەوە لە مانگ
لە سەمای شەوانی..
ئەستێرەیەك بووە بە یارم
شەو تا بەیانی
بیر ناکەمەوە لە جەنگ
لە چەکو بەرەکانی..
بیر ناکەمەوە لە دنیا
لە فەیلەسووفو..
ك ە ر ە ك ا ن ی..
شیعرێك بووە بە هاوڕێم
ئەیکەم بە شەکری دیژلەمەکانم
جارجار ئەینووسمو..
جارجار ئەمکوژێنێتەوە..
جارجار ئەیدڕێنمو..

جارجار ئەیکەم بە گۆرانی..
زۆرجاریش لە پرسگەی رۆژنامەیەکا
دەستو قاچی وشك ئەبن،
هەو ئەکەن جومگەکانی..
سەرنووسەرێکی لووتبەرز،
سلاوەکەی ناسێنێتەوە..
بیر لە سیاسەت ناکەمەوە
منالێکم هەیە
میزی هات، میزی پێئەکەم..
وشەیەکی تازە فێر بوو
چەپڵەیەکی بۆ لێئەدەم..
شەویش تا خەوی لێئەکەوێ
پشت ئەکەمە خەیاڵو..
رووی تێئەکەم..

(5)

هەندێ ئێوارە..
ئەکەومە دوای وشەیەکی دڵشاد عەبدوڵلا
نازانم بە نوکی قەڵەم نووسیوێتی
یان بە لوولەی دڵ..
هەندێ بەیانی
ئەکەومە دوای کچێکی بەرەڵلا
نازانم بۆ دائیرە ئەچێ
یان چاوەڕوانی هۆڕنی مازدایەکن، گوێچکەکانی(*)

(*) ئەم شیعرە لە ژمارە (47)ی گۆڤاری (ئاینده)دا بلاو کراوەتەوە.

بەرگی چیا(*)

کێ ئەزانێ،
بەرگی چیا بێجگە لە بەرد، چ بەرگێکە..؟
بەفرو ڕەشەباو سەرمایە
گەرمیو تیشکو ڕووناکییە..
لێڕەوارە.. گژوگیایە..
کۆختی قوڕە.. تاریکییە..
خاکو خۆڵە..
گیانەوەری ئازاو سرکە..
گەواڵە هەوری نەوییە..
باراناوە.. گوڵو دڕکە..
کانزای بە نرخو بێ نرخە..
لەو شارانەیش، کە هێشتا هەتاویان تیا نەڕواوە
بەرگی چیا بێجگە لە بەرد
خوێنو دەنگو ئاگرێکی هەڵکراوە..

(*) ئەم شیعرە لە گۆڤاری (کاروان) ژمارە (32)ی ساڵی 1985دا لە ژێر ناوی (نەوزاد بەندی)دا بڵاو کراوەتەوە.

شیعرە کەمئەندامەکان(*)

(1)

لە کادانێکدا
دوو هێلکە قەتێ، بەجێ ماون..
نەشکێن، دوو قەتێ بەڕێوەن..
لە کەنارێکدا
دوو بێچووە کیسەڵ رادەکەن..
نەخورێن، دوو عومری درێژ بەڕێوەن..
لە گیرفانی راستمدا
دوو کلیلی قوڕقوشم بەجێ ماون..
نازانم هی کام دەرگان..
پێدەچێ کلیلی دەرگای
سەردەمی زانکۆو..
دەرگای بەشی ناوخۆیی، بن..
یان پێدەچێ کلیلی دەرگای
سەردەمی دڵداریو..
دەرگای کلۆم دراوی یار، بن..
منداڵەکەم، دوو دەنك
بنێشتی دارچینی، دەخاتە ژێر سەرینەکەی
تاکو لەگەڵ کوڕە کەچەڵەی خەونەکانی،
پێکڤە بنێشت بجوون..
لە دیوانەکەی قوباد
دوو شیعر بەجێ دێڵم

(*) ئەم شیعرە لە گۆڤاری (شیعرستان) ژمارە (11)دا بڵاو کراوەتەوە.

بۆ ئەو شەوانەی
موەلیدەی گەڕەکەکەمان ئەسووتێ..
لە کەلاوەیەکدا، شێتێ
سەری خستۆتە سەر ئەژنۆی
چاوەڕوانی سبەینێ نییە..
کە تۆیشم بەجێهێشت،
لەم دونیایەدا مێینە نەما..
لەوە دەچوو تۆ دوا ئیمپراتۆری
مێینە بوویی و..
بێ کودەتا، تاجو تەختەکەی
لە قەراغ شار فڕێدابێ..

(2)

بە دەست خۆم نییە، حەز دەکەم
بە دیار تەرمی شەوەوە، ئێشك بگرم..
وەك ئەوەی حەز بکەم
لە واتای مەتەڵێ تێبگەم..
یان چاوەڕوانی پێکدادانی دوو ئەستێرە..
گەڕانەوەی ئەو کچە چاو هەنگوینییەی
هەموو رۆژێ
لە بەردەم کۆلێژی زانستی، چاوەڕوانم بوو..
نیشتنەوەی ئەو کۆترە شینکانەی
حەزیان دەکرد، بزانن من لە ژێر
دارکاژو
یۆکالیپتۆسەکانی موسڵ، چی ئەکەم..
لەوە ئەچێ چاوەڕوانی،

هۆڵی ئەو سینەمایانە بکەم
کە ئالان دیلۆن لە هەرەتی لاویدا
عیشقی نیشان دەداین..
بلیتی سینەما بە سەد فلس بوو..
من بە پێچەوانەی خەڵکی خوداوە،
لە رۆژو.. لە شەوی باراندا
بە بێ چەتر، دەچمە سەر شەقام..
حەز دەکەم بۆنی دونیایەکی
تەڕو..
تەمەنێکی خوساوە بکەم..
پێم سەیرە چۆلەکەکان لە باران دەترسن و..
شیرین
لە ناو ئۆتومبێلەکەی باوکیدا،
سەرنجی ئەو کوڕە قۆزانە دەدات،
باران تەڕیان دەکات..
دەستەسڕێکی بۆ فڕێدام..
عەتری "وەن مان شۆ"ی لێدابوو..
لێی نووسرابوو:
"پێت رازیم.. لاوۆ"
هەژاری شەرمەزاری کردم
باوکم وتی: هەتیو..
ئەو دەم حەبی مەنع هەبووایە
تووشی ئەو دونیا گەوادەم نەدەکردن..
لێم ببوورن..!

(3)

ژنێك هەیە،
ناوی درەختە..
لاقی مریشكی بۆ بكڕیت
یان نانی كەڕوو لێداو..
ئەو هەر دەڵێ: خوا شوكر..
كراسی شاژنە دیانای لەبەر بكەیت
یان گوێنی برنجی تەحالوف
ئەو هەر دەڵێ: خوا شوكر..
مناڵەكان
پەلكەكانی دەكەنە جۆلانە..
دزەكان
گرێی فەقیانەكەی دەكەنەوەو
دینارە قەد كراوەكانی، دەدزن..
دارتاشەكان
چاوی تێدەبڕن
پێیان وایە: تاقمێكی نووستنی
لێدروست دەكرێت..
شاعیرێكیش
كە هێشتا فێری شیعر نەبووە
لە سێبەرەكەیدا نوستووە..
پێی وتم:
شاعیر بۆ ئەوە خوڵقاوە
خەمی دنیایێ بخوات..
ئەگەر پێتە
هەر بە چەرخەكەی خۆت

سیگارێكم بۆ داگیرسێنە..
كە دامگیرساند،
ئەو خۆی سووتاند..
"كوپێ قاوەمان پێكەوە هەڵنەدا"
پۆلیسەكان
ناویان لێنام: هێرۆسترات[1]و
دادگاكانیان لـێ پڕ كردم..
ئازیزەكەم، جوتیارە نەخوێندەوارەكانیش
تەلاقنامەیەكیان بۆ تۆ ناردەوە..
من ئەمزانی
درەخت عومری خەسارە
ئەوەی نەتوانێ رابكات
تاوانبارە..

(1) هێرۆسترات: ئەو پیاوە گریكییە بوو لە پێناوی ناوبانگدا گەورەترین كەنیسەی سووتاند.

مەزادخانه

سەربانێ، دیوارەکانی ئەفرۆشێ
گوڵێ، پەڕەکانی..
لێڕێ، دارەکانی..
کوندەپەپویەك چاوەکانی ئەفرۆشێ
دڵێ، ترپەکانی
گڕێ، کڵپەکانی
ئاوازێ نۆتەکانی ئەفرۆشێ
دەمێ، دانەکانی
خەمێ، ژانەکانی
کچێ مەمکەکانی ئەفرۆشێ
خۆرێ، تیشکەکانی
چاوێ، ئەشکەکانی..
مەخفەرێ پۆلیسەکانی ئەفرۆشێ
شۆڕشێ، کۆبوونەوەکانی..
شارێ، کەڵبەکانی
کەناڵێ، بەرنامەکانی ئەفرۆشێ
قوتابییەك، وانەکانی
مامۆستایەك، پرسیارەکانی..
حیزبێ، شەهیدەکانی ئەفرۆشێ
ریفراندۆمێ، دەنگەکانی..
ئالآیەك، رەنگەکانی..
رووبارێ ئاراستەی خۆی ئەفرۆشێ
مانگێ تریفەکانی
عەشقێ ژوانەکانی

نوێژێ رکاتەکانی ئەفرۆشێ
دێڕێ، وشەکانی
وشەیەك پیتەکانی.. ئەفرۆشێ..
ئەوەڵ مەزاد..
کێ ئەیکڕێ؟!

پــێشبینی

(1)

رەنگە پانزە ساڵی تر
هەموو ماچەكانم كۆ بكەمەوەو
پێشەكییەكی درێژیان بۆ بنووسمو..
لای شێخ محەمەد سۆڵەیی
ژمارەیەكی سپاردنی بۆ وەربگرمو..
لەسەر ئەركی خۆم
پەنجا دانەی لــێ چاپ بكەم..
* * *

رەنگە سی ساڵی تر
هەموو ددانەكانم كۆ بكەمەوەو
دوو لیَوی ئاڵیان بۆ دروست بكەمو
لەلای عەباس راستیان بكەمەوەو
لە بەردەركی سەرا
بەرامبەر كچێكی چواردە ساڵ
دەمم پان بكەمەوە،
تاكو سیو دوو ددانی ئەرشیفكراوی
نیشان بدەم..
* * *

رەنگە سیو دوو ساڵی تر
لە تەمەنی حەفتا ساڵیدا
دەستەو دامانی داركاژەكانی
كارێزی وەستا شەریف بم
تاكو هەناسەكانی منالێم بداتەوەو
لە دوو توێی چیمەنی ئاودراوی
خانووە شەرقییەكەمانا
بە بیجامەیەكی میلداری پۆپلینەوە

داوای پێنج فلس لە باوكم بكەمو
ئەویش نەمداتیو بڵێ: با مەعاش وەرگرم..
هەناسەكانی منالێم زۆربەیان سارد بوون
من هەر لە منالییەوە فێری خەمخواردن بووم
منالاَن بە دزی باوانیانەوە
شەكرو ترشو لیمەندۆزییان ئەخوارد..
بەلاَم من خەم..
* * *

رەنگە پانزە خولەكی تر
ئەم شیعرەیش تەواو بێو..
لە قوژبنێكی خانووە بێ تاپۆكەمانا
فرێی بەمو..
ببمە هۆی مارەكردنی
ما جاڵجاڵۆكەیەك لە نێرە جاڵجاڵۆكەیەك..
لە نێوان دێرەكانیدا
تەونەكانیان هەڵبخەنو..
خاڵی گومرگ بۆ ئەو مێشو وشانە دانێن
كە بە بێ پرسی
وەزارەتی تەندروستیو وەزارەتی رۆشنبیری
لە تەلبەنی پەنجەرەو
مەرزی شیعرەكانمەوە دزەیان كردووە..
* * *

رەنگە سبەینێ تۆ ببینم
بەلاَم خۆمت لــێ نەبان ئەكەم
تۆ گاڵتەت بە ئەقڵم بێو
بە ئاماژەیەك تێم بگەیەنیتو.. لێم بپرسیت:
نامەكانت هەموویان ماون
كەڕوو تێی داون..

چی ئەڵێی بە کون فە یەکونێك
(حەیا)ت ببەم..؟

دواگەڕان

ڕۆژێکیان سەعات یەکی نیوەڕۆ
فەرمانگە بەجێ دێڵمو
ئەمەوێ وەك هەموو ڕۆژێ بڕۆمەوە
کەچی ڕێیماڵەوە پێنازانم
هەرچەند بیر ئەکەمەوە
هەرچەند نەخشە ئەکێشم
نایدۆزمەوەو.. نایدۆزمەوە..
دەست ئەکەم بە گیرفانماو
مۆبایلەکەم دەردێنم
هەموو ژمارەکانی بێ وەڵامن..
دەست لە تاکسییەك ڕادەگرم:
(کاکی خۆم، بە یارمەتی خۆت
بمبەرەوە بۆ ماڵەوە..
ئەو ماڵەی ئەدرەسەکەی نازانم)
شۆفێرەکە بە زەردەخەنەیەکەوە بەجێم دێڵێ..
ئەچمە بارەگای تەلەفزیۆنێ:
(بەڵکو ئاگادارییەکم بۆ بڵاو بکەنەوە)
ئەڵێن: (بڕۆ بۆ مزگەوت..)
مجێور ئەڵێ: (ساڵێ زیاترە جارِ لە مزگەوت مەمنوع کراوە)
ئەڵێم: (30 ساڵە نوێژ ئەکەم، تەنها جارێ.. ون بووم!!)
مجێور سەر بادەداتو.. بەجێم دێڵێ..
ئەچمە بارەگای ڕۆژنامەیەك:
(ماڵەکەم لــێ ون بووەو..
ئاگادارییەکم ئەوێ..)

سەرنووسەر ئەڵێ: (ئەگەر پێناسەیەکی ئەحوال مەدەنی بوویتایە..
یان مۆڵەتنامەیەکی شۆفێری..
یان 200 دیناری ونبوو، بوویتایە..)
تێدەگەمو.. بەجێی دێڵم..
دوو سەعاتە وەك شێت بە شەقامەکاندا
دێمو ئەچم..
نازانم ئەم نیوەڕۆیە لە کوێ نان بخۆمو..
لە کوێ کەروێشکە خەوێ بکەمو..
لە چ منالێ
دەرسو دەوری ئەو ڕۆژە بپرسمەوەو
بە چ ژنێ بڵێم: کچێ ئەمڕۆ لە دائیرە زۆر ماندوو بووم..
دوو سەعاتە وەك سەرخۆش بە شەقامەکاندا لەتر ئەدەم
نازانم بە کێ بڵێم:
کچێ بەس نەبوو خوا ئەم دوو کوونە گورگەی داو..
لە کرێچێتی ڕزگارمان بوو..
ئەویش بڵێ: ئەرەوەڵڵا.. کرێچێتیو قەرەجێتی..
بە کێ بڵێم: کوڕم مەچۆرە ناو منالآن
پەیمان بێ کۆمپیوتەرێکی لەنگەت بۆ بکڕم..
بە کێ بڵێم: کچم.. دەنکێ پاراسیتۆڵو قومێ ئاو.. بۆ بابە!
لە چ کتێبخانەیەکدا
مسوەدەی شیعرەکانی دوێنێم دەربێنمەوەو
لە کۆپلەیەك، دێڕێ بکوژێنمەوەو
وشەیەك بۆ دێڕێکی تر زیاد کەم..
لە چ بەردەرگایەکدا
دراوسێ سمێڵ بابڕەکەم ببینمەوەو

پێم بڵێ: (تۆ بڵێی خانووەکانمان لەسەر تاپۆ کەن؟
تاپۆی کەن، ئەرزی تیجارییەو.. لەسەر ئاو
ملیۆنو.. دوو ملیۆن ئەکا..!)
لە چ سەربانێ جووتێ گۆرەوی لە تەنافەکە لێبکەمەوەو
لەگەڵ بینینی ستارەی ماڵە دراوسێکانا
ئاخێ هەڵکێشم بە یادی ئەو ڕۆژانەی
ستارە جێ ژوانی من بوو..
ستارەیەکی بلۆکی ساردو سڕ..
لە چ سەر سووچی کۆڵانێ
باجی ئایشێی هەشتا ساڵە
ڕێم پێبگرێو.. پێم بڵێ:
(ئەزانی! مامۆستا دیسان زێرابەکەمان
گیراوە.. بەڵکو ئەوە خوایە، عەرزوحاڵێکمان
بۆ بدەیتە شارەوانی!)
لە چ بەر دوکانێ،
دوکاندارێکی سوورفل پێم بڵێ:
(تا زووە بیفرۆشە،
سەیارە علوجەکان وەرئەگرنەوە!)
لە چ دانیشتنێکا،
بە هاورێکانم بڵێم:
(کورینە! ئەزانن قوبادی جەلیزادە
شاعیرێکی گەورەیەو..
کەچی هێشتا کەس نایناسێ!)
لە چ ئێوارەیەکدا
لەگەڵ هاورێکانما

لە ماڵێکدا کۆ بینەوەو
بە پلەی ستەیشنی دوو،
یاری فتبۆڵێن بکەین..
تا گەنج بووین بە قاچ
وا پیر بووین بە دەست
بۆ کوێ ئەچی، فتبۆڵ، بە دواتەوەین..
لە چ بەیانییەکدا
بچم بۆ نانەواخانەو..
نانی گەرمو ماست بهێنمەوەو
سۆپاکە داگیرسێنم..
دوو سەعاتە.. دوو سەعات..
شەقام.. شەقام، بێ بەرنامە دێمو ئەچم
پرسیار لە هەموو کەسێ ئەکەمو
کەس ناتوانێ ڕێی ماڵەوەم نیشان با..

* * *

لەناکاو مەلایکەتێ پەیدا ئەبێو..
بە تووڕەییەوە پێم ئەڵێ:
هۆو! بەندەی خوا..
تۆ دوو سەعاتە مردووی!

خۆرو منالّی ئەنفال

ئەمشەو، خۆرم بینی..
گڵۆپەکانی کوژاندبۆوەو..
سیگارێکی ئەمەریکی هەرزانی
بە لێوەوە بوو..
ئەوەی نەیناسیایە
ئەیگووت: پیرەمێردێکی بێکەسەو..
لە خەڵوەتگەی پیری ئەگەڕێ..
گڵۆپەکانی کوژاندبۆوەو..
لە تەنیشت مزگەوتی گەورە، هەڵکورما بوو..
قەزوانی ئەکرد بە تەسبیح..
بنێشتی کوردی ئەکردە نایلۆنەوە..
لە مەیدانی کرێکاران،
دەست بە دەسکێشو ماڵەوە،
چاوەڕوانی وەستایەکی بە ڕەحمی ئەکرد
کاری ڕۆژێکی بۆ دابین کاو..
ڕۆژێکی تر عومری درێژ کاتەوە..
گڵۆپەکانی کوژاندبۆوەو..
لە تەنیشت سلێمان پاشادا
تەشتێ گوڵەبەڕۆژەی سوێری دانابوو..
من ئەمناسی، چوومە کنی
پێم گووت: حەیف! کەس ناتناسێ!
ڕیشی چەناگەی خوراندو
بە دوو چاوی سوورەوە تێی خوڕیم:
(بەسە.. ناماقوولّی مەکە..

لە سووتان بێزار بووم..
لێمگەڕێ تاوێ لە کۆڵانەکانی شەوا
عارەقی تەوێڵو بن هەنگڵم وشك ببنەوە..
لێمگەڕێ تاوێ هەناسەی شەوبۆو
شەماڵی کارێزی وەستا شەریف هەڵمژم..)
کە قسەی ئەکرد، فرمێسك لە چاوی دەرئەپەڕیو
تف، لە نێوان ددانەکانی..
کە قسەی ئەکرد، بێجگە لە من، کەس حاڵی نەبوو
لە ڕێزمانو.. لە مانای وشەکانی..
گوێم لێبوو، کۆمەڵێ هەرزەکار ئەیانگووت:
(شێتێکی تریشمان زیادی کرد
ترحیۆ! شاری هەڵمەتو قوربانی)..
ئەمشەو خۆرم بینی
پێدەچوو لە سووکە شەڕێ گەڕابێتەوە،
دەموچاوی جێگای چنگاڵیان پێوەبوو..
خوێنی کوونە لووتێکی پژابوو..
شانەی قژی شێوابوو..
ئەرزوحاڵێکی بە دەستەوە بوو،
ئەیگووت: ئەچمە کن وەزیری داخیلی
چەقۆکێشەکانی سەرکارێز
لێناگەڕێن بچم بۆ گردی سەیوان..
ئەیگووت: ئەچمە کن وەزیری داخیلی
دوو پۆلیس حیمایەو..
دوو سەد دینار مەعاشی پێئەبڕمەوە..
ئەمشەو خۆرم بینی

گڵۆپەکانی کوژاندبۆوە..
لە راستە شەقامێکا
کە شەنگو سەرخۆش بوو،
ئەڕشایەوە..
سەرخۆشە شارەزاکان..
سەرخۆشە پسپۆرەکان،
جڕتیان بۆ ئەکێشاو..
شووشەی بەتاڵی بیرەیان تێئەگرت..
گڵۆپەکانی کوژاندبۆوە،
لە پیرەژنێکی حەفتا ساڵەی ماست فرۆش ئەچوو
دەلاڵەکانی سەعە تاکۆیی
ماستەکەیان لێنەکڕیبێ..
لە کۆلانێکی بێ تاپۆدا،
مامەڵەی لەگەڵ سۆزانییەکدا دەکردو
ڕێك نەئەکەوتن..
پۆلیسەکانی جینایات یەکسەر حازر بوون..
کەلەپچە بۆ دەستو..
سندم بۆ پێ..
دە دوانزە کلاشینکۆف،
هاتنە سەر پێ..
خۆرم دی ئەمشەو،
قاتێکی لەنگەی لەبەردا بوو،
پێدەچوو نیازی پۆستێکی تازەی هەبێ..
ئاگام لێبوو ئەیگووت:
هاوڕێکانم ئەرزەی چوار سەد مەتری

مارسیدسی عیفریتیان وەرگرت‌و
منیش هیچ..
ئەیگووت: ئیدی ئەبمە حیزبی
لەوە زیاتر ناتوانم بسووتێم‌و
قەحبەخانەو..
بارِو..
مەیدانەکانی جەنگ رووناك کەمەوە..
لەوە زیاتر ناتوانم
گۆڕستان‌و
زیندانەکانی دۆنکیشۆت‌و..
مەرزی قاچاخچییەکان رووناك کەمەوە..
ئیتر خۆم کەنارگیر ئەکەم‌و
لە سایەی حیزبێکا
نێرگیلەی مۆز ئەکێشم‌و..
رۆمانی مەدام بۆڤاری ئەخوێنمەوە..
ئیتر خۆم نارِەنجێنم‌و..
لە هاوینەهەواری حیزبێکا
سەیری ئەو کچانە ئەکەم،
کە سەیرم ناکەن‌و..
ئەو ماسییانە راو ئەکەم،
کە خواردنی من نین..
ئیتر خۆم پشتگوێ ناخەم‌و
ئەچمە لای دانسازێکی حیزبی‌و
دوا مۆدێل تاقمی دان‌و..
زمان‌و.. ژێی دەنگ بە رادان ئەدەم..

ئەچمە لای سەرتاشێکی حیزبی‌و..
بۆیەو.. تەسریحەو..
بوردەکانی حیزب داوا ئەکەم..
خۆرم دی ئەمشەو
بە دەست دوو پۆلیسەوە
چونکە لە سەرچنار
چاوی لە کچە مەسئولێ داگرتبوو..

* * *

بۆ بەیانی، خۆر هەڵنەهات..
هەویری نانەواخانەکان هەڵهاتن‌و..
خۆر هەڵنەهات..
هەنگامە بەرپابوو..
هەموو کەوتنە سەر چۆك‌و
نوێژیان کردو.. پارِانەوە..
پیاوە ئایینییەکان..
پیاوە بێ دینەکان..
قاچاخچییەکان..
دزەکان..
پۆلیسەکان..
کرێکارەکان..
قەحبەکان..
سیاسییەکان، خەڵاتێکی چەند هەزار دۆلارییان
بۆ هەر کەسێ تەرخان کرد خۆر ئەدۆزێتەوە..
قەحبەکان خەڵاتێکی چەند هەزار ماچی..
قاچاخچییەکان خەڵاتێکی چەند هەزار فەردە ئاردی..

پیاوە ئایینییەکان خەڵاتی بەهەشتو
پیاوە بێ دینەکان خەڵاتی گەڕانەوەو
تۆبەکردنیان لەسەر دەستی ئەو کەسەی خۆر ئەدۆزێتەوە، ئیمزا کرد..
دزەکان خەڵاتی پۆستێکی چوار سەد دۆلارییان
بۆ هەر کەسێ تەرخان کرد، خۆریان بۆ ئەدۆزێتەوە..
مناڵێکی باوك ئەنفالی
دایك ئەنفالی.. خوشك ئەنفالی.. برا ئەنفالی..
مامو خاڵ ئەنفالی، بۆیاخچی خۆری دۆزییەوە
چونکە ئەویش بە تاوانی بۆیاخچێتی
لەگەڵ خۆر زیندان کرابوو..
کەچی نە سیاسییەکان
چەند هەزار دۆلاریان دایەو..
نە قەحبەکان چەند هەزار ماچ..
نە قاچاخچییەکان چەند هەزار فەردە ئاردیان دایەو..
نە پیاوە ئایینییەکان، مژدەی بەهەشت..
نە خوانەناسەکان تۆبەیان لەسەر دەستی ئەو کردو..
نە دزەکان لە پۆستی چوار سەد دۆلاریدا دایانمەزراند..
خۆر گەڕایەوە بۆ سووتانو..
مناڵەکەیش گەڕایەوە بۆ کۆکردنەوەی
گوێچکە نانی
پاشماوەی خوانی
پیاوە بەرزەکانی نیشتمان..

دوو تابلۆ

(1)

هەتا ئێستا،
لە تۆ جوانترم نەدیوەو..
لەمەودوایش،
نیازم نییە
لە تۆ جوانتر ببینم..

(2)

لە سەندیکای پەپوولە
یاداشتێکی نارەزاییم بە دەست گەیشتو..
تیادا هاتبوو:
گوایا من
لەسەر باڵی پەپوولە
شیعرەکانم ئەنووسمەوەو
دیوانێکی دوو سەد باڵیم
لە ژێر چاپدایە..
داوای خوێنی سەد پەپوولەو..
مانگانەو ئەرزەو جەژنانەی
سەد ماڵە هەتیوو
ماکیاژی سەد پەپوولەی بێوەژنیان
لێکردبووم..
لە سەندیکای شەمشەمەکوێرەوە
سوپاسنامەیەکم بە دەست گەیشت
گوایا من، ماڵەکەم هێمنەوە..
نە بە شەو سەمای پالێیان

لــێ تێك ئەدەمو..
نە بە رۆژ خەویان ئەزڕێنم..
لە سوپاسنامەکەدا نووسرابوو:
تکایە شەوی هەینی
کاتژمێر دەو نیو
بفەرموو بۆ بارەگاکەمان
بۆ وەرگرتنی خەڵاتی
شەمشەمەکوێرەی ئاڵتوونی..
منیش دوو روونکردنەوەم
دا بە رۆژنامەی هاوولاتی،
روونکردنەوەی یەکەم:
من تا ئێستا شیعرەکانم
لەسەر دەفتەری بیستو هەشت لاپەڕەیی
یونیسێف ئەنووسمەوە
لەبەر ئەوەی هەم سفتو بێ گرێنو..
هەم جووتێکی بە دینارێکە..
شیعر کەی لەسەر باڵی پەپوولە ئەنووسرێ؟
باڵی ئەوان وەك تابلۆی ئیسماعیل خەیات
جێگەی هیچی تریان، تیا نەماوە..
باڵیان ئەڵێی بەروانکەی
منالێکی دوو ساڵانە، یاری بە شاتوو کردبێ..
شیعر کەی لەسەر باڵی پەپوولە ئەنووسرێ؟..
روونکردنەوەی دووەم:
من لە دونیای خودادا
رقم لە شەمشەمەکوێرەیەو

کاتێ بیر لەوە ئەکەمەوە
کە هەردووکمان لە پۆلی شیردەرەکانین
قێز لە مرۆڤ ئەکەمەوەو
حەزم ئەکرد گوێچکە ماسییەکی
مێزەر سپی
دەستو داوێن پاکی
بنی دەریایێ بوومایە..
هەر بۆیە ئەو سوپاسنامەیە
رەت ئەکەمەوەو
خەڵاتەکەیشتان وەرناگرم..

* * *

هەتا ئێستا
نە (هاوولاتی) روونکردنەوەکانی بۆ
چاپ کردووەو
نە خوێنی سەد پەپوولەو
مانگانەو.. ئەرزەو.. جەژنانەی
سەد ماڵە هەتیوو..
ماکیاژی سەد پەپوولەی بێوەژنم داوە..
نە خەڵاتی شەمشەمەکوێرەی
ئاڵتوونیم وەرگرتووە..

ئەو ساتانەی لە یادم ناچن(*)

وێنەی شارێكم كێشا
لە ژێر باڵی تەما بوو
وێنەی پێكێكم كێشا
دڵۆپەی تیا نەمابوو
* * *

كاتێ خۆر كوژایەوە
هەڵبەستێكم كرد بە مۆم
ڕۆژی دوایی پێمزانی
گڕم بەرداوەتە خۆم
* * *

كاتێ بۆ تاهەتایە
دڵدارەكەم كۆچی كرد
لەسەر گۆڕەكەی وەستام
نەمئەزانی بۆچی مرد؟
* * *

ڕۆژێكیان زۆر برسی بووم
برسێتی لێم بوو بە ژان
سەیر ئەكەم شیعرەكانم
یەك بە یەك ئەبن بە نان..
* * *

شەوێكیان زۆر تەنیا بووم
بوو بە ڕەهێڵەو زریان..
لەناكاو دڵم پڕ بوو
دەستم پێكرد بە گریان

(*) ئەم شیعرە لە ڕۆژنامەی (هاوكاری) ڕۆژی 1990/7/9 بڵاو كراوەتەوە.

* * *

هەر خۆم لەسەر شەقام بووم
ئاگرێكم چاو لێبوو
نەورۆزم كەوتەوە یاد
مۆمی بەختیاریم پێبوو
* * *

ڕۆژێكیان لەسەر دیجلە
شكم نە ئەبرد كەسێ
لەتاو دەردی بێكەسی
بووم بە هاوڕێی نەورەسێ
* * *

شەوێ لەسەر شەقامێ
نوستم هەتا بەیانی
زەویم كرد بە پێخەفو
ئاسمانیش بە بەتانی
* * *

منالاًن كە دەرئەچوون
باوكیان دیاریی بۆ ئەكڕین
منیش لەجیاتی دیاری
شەق‌و تفو تێخوڕین..
* * *

كاتێ كە مێرمناڵ بووم
زۆر بێزار بووم لە ژیانم
هەوڵم دا خۆم بكوژم
بەڵام دەرنەچوو گیانم..
* * *

رۆژێ بە خەیاڵەوە
بەردێکم گرتە دارێ
کۆمەڵێ باڵدار فڕین
یەکێکیان کەوتە خوارێ..

* * *

ئەبوو لێك جیا بینەوە
بۆیە پێم وت: ماڵئاوا
وەڵامی نەدامەوە
گریا هەروەکو ساوا..

* * *

ئیتر زانکۆم بەجێهێشت
بەیانییەکی زۆر زوو
تەنانەت مەلی شیعریش
لە ناخمدا نوستبوو

* * *

کازیوەیەکی زستان
سڕی کردبووم سەرما
ئاگرێکی مەزنیش
داگیرسابوو لە سەرما..

* * *

وێنەی دوو گەڵام کێشا
لێم نووسی بە من نامۆن
پرسی: مەبەستت چییە؟
وتم: چاوەکانی تۆن..

* * *

سەیرم کرد، سەیرم ئەکاو
هەڵبزڕکاوە ڕەنگی

کە ویستم بیدوێنم
جێیهێشتم بە بێدەنگی

* * *

ئەمانە هەندێ تابلۆی
پێشانگەی ژینی منن
گەلێ تابلۆی تریش هەن
لە ناخی دڵما ونن..

خانەی هونەرمەندان

لافاو بوو بە پەیکەرتاشێکی
ریش سپیو..
پەیکەری شیوێکی قووڵی
لە بەردەرگاکەمان تاشی..
خۆر بووە وێنەکێشێکی
بێزار لە ژیان،
تابلۆی ئاگرێکی گەورەی
لە دارستانەکان، کێشا..
ئەمشەو خەفەت
لێم بوو بە مایکل ئەنجیلۆو
پرتەقاڵی فرمێسکێکی
لەسەر روومەتی من پاك کرد..
شیعر لێم بوو بە دافنشیو
مۆرەی (یار)ی
لێکردم بە زەردەخەنە..
بەهار بوو بە شێوەکارێکی رۆمانسیو
هەرچی رەنگێ شکی ئەبرد
لەو دەشتو دەرە، هەڵیرشت..
شەو وەك سلڤادرۆ دالی
رەنگەکانی رەش کردەوەو
لە گەرەکێکی تاریکا
مشکە رەشەکانی کێشا..
باران بوو بە وێنەکێشێکی دوای جەنگو
سکێچی نانێکی گەرمی

كه بووم به خۆڵ

بە پەنجەرەوە هەڵواسی..
دڵم خۆش بوو،
سوپاسم کرد
کە پەنجەرەکەم کردەوە،
خاك خەریك بوو
تابلۆی مەزرای ئەنەخشانو
چۆلەکەکان
وێنەی هێلانەیان دێناو
لەسەر لقو پۆپو دیوار
ئەیانکردە پەیکەری پووش..
کۆمەڵێ منالی مەکتەب
بوون بە عەلی مەندەلاویو
شاریان پڕ کرد لە مریشکی رەنگاورەنگو
پیاوی لووت زل..
لە قەلی دەنووك چەخماخیو..
پیاوی سوورفل..
تۆیش وەك پەیکەرتاشێکی گەرۆك
وەك پەیکەرتاشێکی نەرجسی
بیابانی دەروونمت پڕ کرد لە پەیکەری خۆتو
بەجێیشت هێشت
دەروونم بوو بە بتخانە
ئیبراهیمێ لە کوێ بێنم
سەر لە بەریان بێنێتە خوار؟
نەوت بوو بە پاپلۆ پیکاسۆو
لە وڵاتەکەماندا

رستێ تابلۆی جەنگی کێشا
بە خۆڕایی بەسەرمانا دابەشیان کرد..
بە خۆڕایی بە دیوارە رووخاوەکانمانا، هەڵیانواسی..
هەژاری بوو بە سیزانو
ماڵی دەوڵەمەندەکانی پڕ کرد
لە پەیکەری کچی رووتو..
دەستی سیاسییەکانی پڕ کرد
لە تۆپی مەمکی بریندار..
چەن بێ ویژدانە هەژاری،
ئەو هەموو پەیکەری مەڕەی
لە بەردەم گورگەلا کێشا..
چەن بێ ئیمانە هەژاری،
ئەو هەموو پاکیزەییەی
لەسەر جادەکان فڕێ دا..
ئەو هەموو داستانی عەشقەی
وەك شووشەیەکی بێ بەها
کێشا بە دیوارەکانا..
کوللە بوو بە میللیەو
گسکی لە مەزراکانمان داو
ژنەکانمانی فێری گوڵەوەچنی کرد..
منالەکانمانی فێری بۆیاخکردنی پێلاو کرد..
شاعیرەکانمانی شێت کرد.. وای لێکردن
لە بەردەرگای حیزبەکانا راوەستنو..
داوای یارمەتیو.. جەژنانەو..
رێزلێنانو.. شتی تر بکەن..

دیکتاتۆر بوو بە وێنەکێشێکی گرافیكو
وڵاتەکەی کرد بە خەڵووز..
شەوی کردە بەری دایکانو
رەنگی زەردی خستە سەر پێستی
منالانو..
کردنی بە هێمای هەتیو
دەشتو دەری پڕ کرد
لە پەیکەری تەرمو..
پەیکەری تانکی سووتاوو..
ئاسمانی پڕ کرد
لە پەیکەری رەشی دوکەڵ..
دیکتاتۆر لە چڵەپۆپەی رۆمانسیەتا
تابلۆی کۆمەڵێ سوالکەری
لە بەردەم مزگەوتەکان، کێشا..
پەیکەری کۆمەڵێ سێدارەی
لە ناوەڕاستی شار تاشی..
پەیکەری کۆمەڵێ سەربازی راکردووی
بە بێ گوێچکە دروست کرد..
پەیکەری کۆمەڵێ ئافرەتی شۆڕشگێڕی
بە بێ پەردەی بوکێنی، دروست کردا!..
لە نوقولێ، پەیکەری فیشەکێكو..
لە ماچێ، تابلۆی تفێکی نەخشان..
بە دوو فلچە، سەیرانگایەکی کرد بە سەربازگە
بە دوو چەکوش، کاریکۆتێکی کرد بە سەنگەر..
بە نووکە قەڵەمێ، یەك ملیۆن خوێندکاری زانکۆی

www.pertwk.com

کرد به سەرباز..
به دوو راستەهێڵ، سفرەی کرد به قەسعە..
شاری کرد به ئۆردوگا..
کۆشکی کرد به خێمە..
جامانەی کرد به کاسکێت..
خەوی کرد به خەیاڵ..
به فڵچەیەك ملیۆنەها کەسی ئاوارە کرد..
وێنەکێشێکی چالاکە.. زۆر چالاکە دیکتاتۆر..
هەر قەڵەمی خستە سەر کاغەز،
هەزارەها ژن ئەکاتە بێوەژنو..
هەرچی مەزرا هەیە،
ئەیکاتە سەحراو..
هەرچی دارستان هەیە،
ئەیکاتە گۆڕستان..
بەڵام بە داخەوە! تەنها رەنگی رەش بەکار دێنێ..
مەگەر لە حاڵەتی برسێتیو..
هەتیوکەوتنو..
ئەسکارسا، زەرد بەکار بێنێ..
ئەگینا تەنها رەش بەکار دێنێ..
وێنەکێشێکی چالاکە.. زۆر چالاکە دیکتاتۆر..
هەر دەستی دایە فڵچە
ناسکترین شیعری دڵداری
دەکاتە سروودی تایبەتی بۆ خۆی..
هەر دەستی دایە فڵچە
هەموو سوچو گوێسەبانەکان

www.pertwk.com

که بووم به خۆڵ

دەکاتە شوێنی تایبەتی بۆ وێنەی خۆی..
لاوان فێر دەکا لەجیاتی قۆڵ بکەنە قۆڵی
خۆشەویستەکانیان، بیکەنە قۆڵی کلاشینکۆف..
قەڵەم فێر دەکا، لاپەڕە بدڕێنیو..
لەجیاتی نووسین، هەوڵی تەقین بدا..
خۆشنووسەکان فێر ئەکا تەنها لە خامی رەش
هەواڵی مەرگ بنووسن..
شەکر فێر ئەکا بسووتێو..
رەنگی رەشو تامی تاڵ، پێشکەشی دونیا بکا..
چەن سەگو سەگبابە! دیکتاتۆر..
حەق وایە لە خانەی هونەرمەندان دەریکەینو..
ئابوونەکەی بدەینەوەو..
ناسنامەکەی لێسێنینەوە..
حەق وایە رەنگی رەشی پێنەفرۆشینو..
تابلۆکانی لێنەکڕینو..
گەلەرییەکەی بتەقێنینەوە..

* * *

مناڵ لە ڤان کوخ ناسکتر وێنە ئەکێشێ
بە فڵچەی مناڵ، تاجی پاشا هێندەی زەنگیانەیەکەو..
میزڵدانو گوڵەمێخەك لە رۆکێت گەورەترن..
مناڵ رەنگی رەش بەکار ناهێنێ..
مناڵ بۆنی هونەرمەندێکی
ناو رەیحانەی لێدێ..
رەنگەکانی بۆنی نوقوڵی ترشو شیرینیان لێدێو
ئاسمانەکانی، پڕن لە گوڵ ئەستێرە..

مناڵێ بکەنە سەرۆکی دەوڵەت..
ئەو پیرەمێردانە بهێننە خوارێ..
مناڵێ بەرز بکەنەوە،
با ئەو ئاڵامان بۆ رەنگ بکا..
پێویستمان بە سیاسەتی مناڵییە..

* * *

سکرتێری نەتەوە یەکگرتووەکان، وێنەکێشان نازانێ
ئەیەوێ وێنەی تەرازوویەك بکێشێ،
کەچی لاسەنگ ئەبێ و..
ئەیەوێ کۆمەڵێ تاوانبار ببا بۆ زیندان،
کەچی لێی تێك ئەچێ و
ئەیانبا بۆ سەیران..
ئەیەوێ شۆڕشگێڕێ ئازاد کا،
کەچی لێی تێك ئەچێ و
ئیمزای حوکمی تاهەتایی بۆ ئەکا
ئەیەوێ کۆمەڵێ ساروخ ئاراستەی
فڕۆکە پەلە پەلەکان بکا،
لێی تێك ئەچێ و
کۆمەڵێ گوڵی نێرگزو شەهلایان تێئەگرێ..
چاویشی کزەو..
لە بەردەمیدا هەزاران کچ ئیغتیساب کرانو
ئەو هەر نەیبینی..
هەزاران مناڵ کرانە کەبابو
ئەو هەر نەیبینی..
هەزاران وشە دەرکران لە ئیعرابو

ئەو هەر نەیبینی..
ئەیەوێ هێلانەیەك بۆ کۆترە ئاوارەکان
دروست کا.. کەچی
هێلانەکە ئەبێ بە قەفەسی راوچێکان..
ئەیەوێ گوڵ فڕێ داتە سەر
گۆڕی سەربازی ون،
لێی تێك ئەچێ، نارنجۆکی بۆ فڕێ ئەدا..
چەن بێئاگایە لە وێنەکێشان..
حەق وایە دارا حەمە سەعی
خولێکی پەیکەرتاشیو شێوەکاری بۆ بکاتەوە..
ئەترسم لێی تێك بچێ
لەجیاتی بچێ بۆ لای دارا حەمە سەعی
بچێ بۆ لای عەلاو بەشیر..

سیرو پیاز

تێنەگەیشتین لە یەکتری
نە تۆ لە نامەی درێژو
نە من لە وشەی: بیرت ئەکەم..
نە من لە سەرنجی قووڵو
نە تۆ لە موعاناتو خەم..
وامئەزانی تا تۆختر بۆت بنووسم:
(خۆشم ئەوێی)
باشترو باشتر تێم ئەگەی
وامئەزانی هەتا دووبارەی کەمەوە:
(خۆشم ئەوێی)
زووترو زووتر پێم ئەگەی
واتئەزانی وەکو کورسییەکی لاڕێ
تاوێ لام بحەسێیتەوەو ئیتر بڕۆی،
زوو لە یادم ئەچیتەوە..
واتئەزانی وەکو کوپێ قاوەی ناوەخت
بمخۆیتەوەو..
لە بەر بەلوعەی دەستشۆرێ
بمشۆیتەوە، ئیتر تامی لێوەکانتم لە یاد ئەچێ..
واتئەزانی وەك رۆژنامەی ریسێپشنی عیادەیەك
چاوێکم پێدا بخشێنیو
بە مووکێشی دیدەکانت هەندێ وشەم لێدەربێنی
ئیتر رەنگی چاوەکانتم لە یاد ئەچێ..
تێنەگەیشتین لە یەکتری..
نە تۆ لە ئازاری شیعرو

نە من لە داوی کچی جوان..
نە تۆ لە تامی دڵداریو
نە من لە پەیوەندیو عەشقی
ئاخر زەمان..
من هەموو دڵو دەروونم
بۆ خستیتە سەر کاغەزو
دامە دەستت..
تۆ یەك وشە نەبوو بە ئاو
لە سەهۆڵبەندانو شەختەی
بیرو هەستت..
نەمئەزانی عەشقی ئەمڕۆ
وشە ناکا بە تانو پۆ..
نە سەردەمی نامە ماوەو
نە شیعر ئەتوانێ بەردو
دارو
ئاسن، بێنێتە گۆ..
تۆ چووزانی خۆشەویستی
لاپەڕەیەکی چەن سپیو
تیشکهاوێژە..
من چووزانم عەشقی ئەمڕۆ
وەکو مارێ بە نهێنی
بە بێ ورتە
بە بێ خشپە..
لە سوچێکا،
هەرچیت پێیە هەڵیرێژە..

www.pertwk.com

من چووزانم مۆدێلی شیعر مردووەو
خۆشەویستی وەکو ئوتومبێلی لـەنگەی لێهاتووە،
زۆربەی زۆریان لـێدراون..
زۆربەی زۆریان چەندین جار بۆیاخ کراون..
زۆربەی زۆریان داگیراون..
هەڵـگیراون..
هەزار جار لـە بەردەم فیتەر راگیراون..
تێنەگەیشتین لـە یەکتری..
تۆ بە بارێ شیعری منەوە، نازانی
بۆ کوێ بڕۆی.. نازانی بیخوێنیتەوە
یان بیانخۆی..
من بە بارێ قەهری تۆوە، نازانم
چۆن هێندە لـێت دوور بکەومەوە،
بیشتبینم، نەزانم تۆی..

کە بووم بە خۆڵ

مێرووی نەخۆش

هیچ توانایەکم نەماوە
ئەگەر جاران کەسێ دڵی بشکاندمایە
ئەو دەڤەرەم جێدەهێشتو
ئەو کەسە لـە من حەرام بوو..
کەچی ئەمڕۆ
دوای ئەوەی تۆ
دڵمت کرد بە مەیدانی جەنگ،
هێشتا جار جار بۆت ئەڕوانم
وەك ئەو تەیرە خورماخۆرەی
شێتێ کڕیوێتیو..
نازانێ چۆن تێیگەیێنێ
تەیری قەفەس
وەکو پیاوی ناو ئۆردوگا
پێویستی بە دانو ئاوە..
هێشتا جار جار ئیمەیلێکت بۆ ئەنێرم
یان مەسیجێ..
ئەڵێم: نەخێر.. بیری ماوە..
بەڵام..
کە چرکەو سەعات ئەڕۆنو..
کۆمپیوتەرو
مۆبایلەکەیشم بێ وەڵام..
ئەڵێم: نا.. بیری نەماوە..
بڕیار ئەدەم دوور کەومەوە..
بڕۆم بۆ کوێ؟

مردوو، گۆڕیش بەجێ بێڵێ
هەر مردووە..
کە پەڕەکانی گوڵ هەڵوەرین،
بەهاریش ساڵ بەجێ بێڵێ
هەر مردووە..
کە تەمەن ڕۆی،
چرکەیش سەعات بەجێ بێڵێ،
پیری، ژەهری خۆی ڕشتووە..
کە تۆم خۆش ویست،
خوێنی سەددامیشم تێکەن،
تازە هەر تۆم خۆش ویستووە..
بڕۆم بۆ کوێ؟
وا هەست ئەکەم جێیەك نەبێ
تۆی لێنەبی..
ئیتر بۆ ڕاکردن لە تۆ
ڕوو بکەمە کوێ؟..
کام کەژو کۆ..
ئەڵێم: نەخێر.. ئەمێنمەوە
بەڵام چیدی
شیعر بۆ ئەو ناخوێنمەوە..
چیدی لە بۆنەو جەژنانا
بۆی نانێرم کارتی گوڵ – گوڵ..
با لای وا نەبێ عەشقی ئەو ئەبەمە گڵ..
نالی، شارەزوویشی بەجێهێشت
نە حەبیبە پەشیماننامەی بۆ ناردو..

نە عەشقێکی تازەیشی لەوێ دۆزێوە..
ئەڵێم: خۆر، ئاسمانیش بەجێ بێڵێ
مانگ واز ناهێنێ لە لەنجەو
سەیرانو نازی شەوانی..
ئیتر وەك مێرووەیەکی نەخۆش
هەر ئەخولێمەوە لەو ناوە..
خێرخوایەك شك نابەم بڵێ:
کە تۆ هیچ توانات نەماوە
بۆچی بە بێ دەنگی عومرت
نادەیت بە دەم ڕەشەباوە؟..

پەیڕەوی ناوخۆم

(1)

ئەمەوێ لە بێ دەنگی درەختێکدا
خۆم حەشار دەم
پاییز گەڵاکانی رزاندووەو
ئەو هەر بێ دەنگ..
ئەمەوێ لە بێ رەنگی شاعیرێکا
خۆم مەڵاس دەم
بۆیاخچێکان تەنگیان پێهەڵچنیوەو
ئەو هەر بێ رەنگ..
ئەو کانییەی بە پێی پەتی
بە بێ چرپە
بە ناو چیمەنا رێ ئەکا
کێ ئەیناسێ؟
کەس نایناسێو..
کەس ناناسێو..
من ئەیناسم..
ئەو نامناسێو..
وەکو خورپە
ختوکەی پەنجەی پێم ئەداو
بە بێ چرپە
بە ناو تەمەنا رێ ئەکا
من تەمەنم لە کۆستەرێکا لەبیر چوو
کە چوومە بەردەم ئاوێنە
داوی جاڵجاڵۆکەی پیری

هەموو رووخسارمی تەنی بوو..
من تەمەنم لە لای کەرێکا لەبیر چوو
ناوم لێنابوو شا جوانو
هەزار نامەو..
شیعرم خستە کورتانەکەی..
تێنەگەیشتو..
لێم زویر بوو..
رزگارم بوو لە زەڕینو
لە جووتە بێ ئامانەکەی
من عاشق بووم
بەڵام لە مەیدانی جەنگا
یان لای حەیوانفرۆشەکان
لە زیندانی ئینفرادی
یان لە هۆڵی قەحپەخانە..
بە کاری چی دێ ئەم عەشقە؟
من عومری خۆم لە زێرابێکا بەسەر برد
پێم وابوو ئەمە خەباتە..
بۆ داهاتوو، ئەمە مەشقە..

پەيڕەوى ناوخۆم

(2)

ئەم بەهارە
ئەچمە داخوازى درەختێو
لەگەڵ خاك رەگ تێكەڵ ئەكەم..
لەگەڵ رووبارا هەناسەو
لەگەڵ هەوا گەڵاكانم..
لەوە زياتر حەزم لە گەڕانو
بەرەڵڵايى و
كۆڕەو نييە..
سێبەر ئەدەمە دەست خۆرو
گەڵاكانم بە بێ تەقە
تەسليمى پاييز ئەكەمو
بە رووتو قووتى لەگەڵ شەختە
هەڵئەپەڕمو
بێ ئۆقرە چاوەڕێى ئەو وێنەكێشە كلاسيكييە..
ئەو وێنەكێشە فۆتۆگرافييە، ئەكەمو..
لەوە زياتر حەز لە هەڵبژاردنو
كورتەى هەواڵو..
كودەتاو..
گفتوگۆ ناكەم..
لەوێ لەگەڵ پنچكە گيايەك
چاوەڕێى شەختە ئەكەينو..
بە رووبارێك ئەڵێين: (خواحافيز..
سڵاومان بگەيەنە بە دەريا)..
لەوێ لەگەڵ پاسارييەك

هێلانەيەك لە پووش ئەچنينو
بە پەرەسێلكەيەك ئەڵێين: (خواحافيز..
سڵاومان بگەيەنە بە سەحرا)..
لەوێ، لەگەڵ خاڵخاڵۆكەيەك
مەسافەيەك لە بێدەنگى ئەكێشينو..
بە شاعيرێ ئەڵێين: (خواحافيز..
كە چوويتە هەندەران
رەنگى داركاژەكانى مامەيارەت لە ياد نەچێ)..
لەوێ لەگەڵ شەماڵێكا..
قژى گيايەك رێك دەخەينو..
بە رەشەبايەك ئەڵێين: (خواحافيز..
چينكۆى بنميچى ماڵە هەژارێ هەڵمەگرەو..
رێى قوتابخانە،
لە قوتابييەكى پۆلى يەك، مەشێوێنە)..
لەوێ لەگەڵ گۆڕێكدا،
جێگەى خەوتن بۆ پيرەمێردێ چاك دەكەينو
بە دار ئەرخەوانێ ئەڵێين: (خواحافيز..
ئەوەندە روو مەدە بە پاسارييەكان
با مەرگمان تۆزێ هێمن بێ!)..

* * *

ئەم بەهارە
كە بووم بە درەخت..
بە تەمەن ئەڵێم: (خواحافيز..
تۆ هەر تەشى خۆت بڕێسەو
منيش لەسەر يەك قاچ
تا دونيا ئاخر ئەبێ
رائەوەستم)..

یەكو یەك، دوو ناكا

نیوەڕۆیەكی هاوین
كه كارەبا ئەبڕێ
كه قرچەی گەرما دێو
كه رووی ژیان چرچو لۆچ ئەبێ..
روویداوه مێشێ
به پشتی دەستمەوه نووساوه..
به قاچی چەپی، باڵی چەپی سڕیوەو..
نیمچه كرنووشێكی بۆ من بردووه،
ئەپرسم: ئای! ئەی مێش..
رەنگه من پێش تۆ بمرم..
كه تۆ ئەمری،
به بێدەنگی لـه قوڕنەیەكدا
رائەكشێی..
كۆمەڵێ مێروولـه، وەك پیاوی كەنیسه
دێنو.. پارچه پارچەت ئەكەن..
بەڵام من، به دونیایەك گریانەوه
ئەمبەن بۆ گۆڕستانو..
دونیایەك بۆگەن بڵاو ئەكەمەوه..
* * *

ئێوارەیەكی هاوین
كه دەنگی قاژەی
قەلێك
لـه ئاسۆی پرتەقاڵییەوه،
تێكەڵ به عارەقی ئەو كرێكارانه ئەبێ،

كه دوای رۆژێكی وەك چیمەنتۆ،
ئەیانەوێ به شەونم، غوسڵ دەربكەن..
مانگ به شەرمەوه
لـه نێوان تارای خۆڵاوی ئاسمان
خۆی نیشانی گومەزی مزگەوتو
حەمام ئەدا..
ئەپرسم: ئای! ئەی مانگ
رەنگه من پێش تۆ بكوژێمەوه..
كه تۆ تاریك ئەبی
منداڵەكان خەو ئەیانباتەوەو
پیاوەكانیش دەنگی تەنەكه
ئەنێرن به دواتا..
بەڵام من ئەمبەنه لای پزیشكو
دوعام بۆ ئەكەنو..
دواجار به بیست دینار
لافیتەیەكی تاریكم بۆ ئەنووسن،
تۆ دەردەكەویتەوەو..
منیش.. ئەمرم..
* * *

من پەیوەندیی نهێنیم
لـه‌گەڵ زیندانا هەیە..
لـه بەرچاوی خەڵكی ئازادمو
لـه بەرچاوی خۆم
لـه ژوورێكی نسرمی ئەبو غرێبمو
ساڵەهایه

کەسێ سەفەرتاسێ خواردنم
بە دیاری بۆ ناهێنێ

من و تۆ

من و تۆ قەت نابینە هاورێ
من و تۆ قەت نابینە دوژمن..
بە سەرکەوتنی یەکتری دڵتەنگین
بە رووخانی یەکتری دڵتەنگین..
کە ئەتبینم، حەز ئەکەم نەتبینم و
کە ناتبینم، بیرت ئەکەم..
کە ئەمبینی، حەز ئەکەی نەمبینی و
کە نامبینی، بیرم ئەکەی..
تەلەفۆنەکە هەڵئەگرم و..
ژمارەکەت ئەنووسم و..
یەکسەر ئەیکوژێنمەوە..
دیارییەکت بۆ کڕیوم
ئەمدەیتێ و.. پەشیمانیت..
وەری ئەگرم و.. پەشیمانم..
ئەمەوێ بیگەڕێنمەوە..
بیگەڕێنمەوە پەشیمانم..
نەیگەڕێنمەوە پەشیمانم..
نیو سەعات قسەمان کرد
هیچ لە یەکتری تێنەگەیشتین
قسەم پێئەبڕیت..
قسەت پێئەبڕیم..
جنێومان بە یەکتر داو..
فرمێسکمان بۆ یەکتر ڕشت و..
پەشیمان بووین..
بەقەدەر شیعرێك خۆشم ئەوێی

كه ئەینووسمو.. لێم ون ئەبێ..
كه چاپ ئەبێو.. كەس نایخوێنێتەوە..
بەقەدەر وتارێك رقم لێتە
كه ئەینووسمو.. دەستەی نووسەرانێ زویر ئەكا
ئیتر ئەگەر ئەلیادەیش بنووسم،
بۆم چاپ ناكەن..
كه دێی بۆ لام
كام جلە ناشیرینە لەبەری ئەكەی
رائەوەستیت، وەك ئەوەی لە بەردەم
تاسەیەكی پلاستیكی شەقاما راوەستابیت..
رائەوەستیت وەك ئەوەی لە بەردەم
پۆلیسێكی مرورا راوەستابیت..
هەوڵ ئەدەی سەیرم نەكەی
هەوڵ ئەدەم سەیرت نەكەم..
ئەمەوێ قسە بكەمو.. گوێت لێنەبێ..
ئەتەوێ هاوار بكەیتو.. گوێم لێنەبێ..
ئەتەوێ بیسەلمێنی كە ناشیرینیو
شایانی ئەو هەموو بێدارییە نیت..
ئەمەوێ بیسەلمێنم كە سۆزانیتو
شایانی ئەو هەموو دڵدارییە نیت..
لە یەكتری تێناگەینو..
بە بێدەنگی یەكتر بەجێدێڵین..
هەنگاوەكانم بۆ پێشەوە پەشیمانن..
بۆ دواوە پەشیمانن..
بۆ چەپ پەشیمانن..
بۆ راست پەشیمانن..
منو تۆ قەت نابینە هاورێ..

منو تۆ قەت نابینە دوژمن..

پێشبینی

(2)

رەنگە بیست ساڵی تر
هەنگاوەكانم كۆ كەمەوەو
پیایانا بچمەوەو
رێكیان خەمەوەو
یەكیان خەمەوەو
بە یارمەتی كارمەندێكی سیاسی
لە بەردەركی سەرا
لە خوار وێنەكەی شێخ مەحمو
سێپێیەكیان لێدروست كەم..

* * *

رەنگە پێش مردن، بە مانگێ..
هەموو تەمەنی تۆزاویم
بتەكێنم..
بە (موعجیزە) هەتاكو بریقو باق، بیشۆم..
نینۆكەكانی بقرتێنم..
سمێڵو ریشی بتاشم..
ماكیاژێكی بۆ بكەمو
بیخەمە بەردەم شەستەی بۆن..
جا پێشكەشی مناڵانی كەم
وەك زنجیرەی ئەفلام كارتۆن..

* * *

رەنگە رۆژێ بە سەرما بێ
بە مقەستەوە بكەومە شار..

سمێڵی گەورەپیاوەكانی بقرتێنم..
جووتێ گۆرەوی لـێ بچنم..
بیكەمە پێی رەق هەڵهاتووی
مناڵێكی بۆیاخچی كن سینەماكان..
لـەوە زیاتر پێویستمان نییە پیاوماقووڵ..
كە مەلـەوانی تیا نەبێ،
بەكاری چی دێ گۆمی قووڵ؟..

ئیتر چیدی

کێ مۆڵەتی لێخوڕینی دەوڵەتی
دا بە سیاسی؟
کێ مۆڵەتی لێخوڕینی شاعیری
دا بە وەزیری رۆشنبیری؟
بە دەست من بووایە،
مرۆڤم کەمتر دەخستە بازاڕەوە،
نرخەکەی تووشی هەڵئاوسان بووە..
بە دەست من بووایە،
نەمدەهێشت چیدی وەرزەکان
دەستی یەکتر بگرن و
بخولێنەوە..
تا لەگەڵ نێرگز تەعارف ئەکەم
شارای هاوین تەوێڵم ئەسوتێنێ
تا لەگەڵ پشکۆکانی ئابدا دانووستان ئەکەم
باڕێزەی پاییز هەناسەم سوار ئەکا..
تا گەڵاڕێزان رازی ئەکەم بیکەم بە وشە،
زستان وەك پیرەمێردێکی بێ وێڵ و ئوسوڵ،
رێگەی فەرمانگەم ئەکا بە هەڵدێر
ئەپچڕێتەوە پەیوەندی سلێمانی و هەولێر..
تا لەگەڵ پەنجە تەزیوەکانی کانوونا رادێم،
گوڵاڵە سوورە چاوی ئەرێژێ و..
ردێنی کانوون ئەبێ بە کانیاو..
سەربانی غوربەت بە من ناڕوخێ..
کچی تەنیایی سیحری لێکردووەم..

کێ مۆڵەتی لێخوڕینی فرمێسکی
دا بە ئازار؟..
کێ مۆڵەتی لێخوڕینی ئازاری
دا بە برین؟..
کێ مۆڵەتی لێخوڕینی گریانی
دا بە هاوار؟..
من بە تەنیا،
بووم بە سێبەری درکەزی..
ئیتر چیدی لەگەڵ نێرگزا ژوان ناگرم
بەسەر پشکۆدا رێ ناکەم
شیعر بۆ باڕێزە ناڵێم
داڵدەی رنوە بەفر نادەم..
ئیتر چیدی..

کوژانەوەی مۆمەکان

ڕەنگە شانەی عومر هێشتا
پەلــێ هەنگوینو
کۆمەڵێ
هەنگی ماتی پێوە مابێ
تۆ بووکەشووشەی منالّی
یان بالّۆنە سوورەکانی
لـە نێوان دەستو تەقینا
هاتنەوە یەكو بنمیچی
ژوورەکەتیان بەجێهێلا
هەلّیانبگرەوەو.. وا بزانم
هێشتا بوارێکمان ماوە
یەخەی خۆمان
بدەینەوە دەست ئێوارەو
لـە زەرداوی خۆر نیشتنا
جارێکی تر مەلە بکەین..
ڕەحمەت لـە تۆ ئەی کازیوە
کە بێزار نابیت لـە ئێمەی
پیری هێشتا پڕ لـە هەلّپە..
ڕەحمەت لـە تۆ ئەی گۆڕستان
کە تووڕە نابی لـە ئێمەی
ساردی هێشتا پڕ لـە کلّپە..
ئەی ناسکترین پیرەمێرد
ڕەحمەت لـە تۆ
کە ڕەنگەکانی منالّیت

خستە قوماشی بیجامەو
ملپێچو
بۆینباخەکەت..
ژێر زەمینێکت دروست کرد
بۆ بۆیەکانی پیرێتیو
بۆ نەخۆشیو.. ژانەکانت..
زامەکانی کە کۆتری بریندارى
ناو قەفەزی سنگت بوون..
تۆ جگەرەت عاجز کردو
دانە دانە پەراسۆکانت خستە بەر
بەلوعەکانی منالّی..
ئیتر پشت کۆمانەوەی چی؟
پاییزو ڕووتانەوەی چی؟
ڕەحمەت لـە تۆ ئەی منالّی
کە گشت ڕەنگە کالّەکانت
لـە ناو خۆتا کۆ کردەوە..
کە هەموو ئاواتەکانت
لـە ناو خۆتا کۆ کردەوە..
(کەی جانتاکانی پیرێتی کۆ کەینەوەو
بێ پەساپۆرت بگەڕێینەوە بۆ شاری
بێ حکومەتی منالّی؟)
(کەی ئالاّکان دابگرینو
ڕەنگەکانی بخەینە ناو بووکەشووشە..
جا بۆ ولاّتی بێ شەڕو..
بێ کورتەی هەوالّو.. ڕەخنەو..

بێ موعاناتی منالّی، بڕۆینەوە؟)
(کەی لە سێبەری دیواری بەردەرگا
هەلّتوتکێین‌و..
هەلّماتێن‌و رەسم رەسمێنە بە دنیاو..
بە پەنجە باریکەکانی منالّی
یاری بە سمێلّە زبرەکانی دنیا بکەین؟)
رەحمەت لە تۆ ئەی یادگاری..
گەر تۆ نەبای
منالّیمان بزر ئەکرد..
گلّۆپەکان خامۆش بکەین..
با پێکەوە کەلاوەکانی پیرێتی
تەعمیر بکەین..
(ئەی تۆپەکە.. فتبۆلّەکە..)
بەلاّم نەهێلّین چەکوشی
گلەییەکانی کاملّبوون،
تۆپ لە دەستمانا بدرێنێ..
رەحمەت لە تۆ ئەی شەمامەو
فەریکەنۆکی بەهاران..
منالّیتان لە کالّی خۆتان پێبەخشیم..
منیش ئیتر واز لە چەك‌و
پۆستالّە قورسەکان دێنم..
منیش ئیتر گولّە بەردەکانی پیری
ئەژاکێنم..
بەیانی زوو، برینەکانی پیریی خۆم
وەکو گەلاّکانی خەزان، ئەوەرێنم..

بە راکردن بەسەر پلیکانەکانا دێمە خوارێ‌و
بە راکردن بەرەو پۆلی یەکی بێی
قوتابخانەیەکی چوارباخ، ئەڕۆمەوە..
لەسەر تەختە پڕ لە هێلّ‌و نەخشەکانا
لە تەنیشتی منالّێکی چوارباخیدا دائەنیشم..
لە (دارا)وە ئەگەڕێمەوە بۆ کۆمەلّ
لە (یەك)ەوە خۆم ئەخەمەوە ناو دەریای
بێ کۆتایی ژمارەکان..
بۆینباخ‌و.. قۆپچەکانی مامۆستاکان..
قاورمەی دوای دەرسی پێنجەم..
مەتارەی یەکپارچە سەهۆلّ..
بەیانی زوو، موعاناتەکانی عەقلّ
ئەدەمەوە دەست یەکەم سەمونفرۆشی شار
ئیتر ئەگەڕێمەوە بۆ
قسە خۆشەکانی (دارا)و..
سێبەرە خۆشەکانی (دار)..

لـه بەردەم دادگای لاهای

نازانم كێ
خەریتەی ویراسی تێكداموو
لـەجیاتی ئەوەی وەك باوكم،
خۆم بدەمە دەست نیشتمان،
خۆم كردە قوربانی،
پێنج دەقیقەی تەزیوی ژوان؟..
نازانم كێ،
دەمی راپەڕینی لـەبیر بردمەوەو
دەمی (یار)ی
لـێكردم بە سروودی نیشتمانی؟
چاوی یاری لـێكردم بە سروودی كۆماری؟
من قومارم نەئەزانی
نازانم كێ
لـەسەر مێزی كچێكی خەمساردی
چاوڕەشی قۆشمە،
دڵی پێدانام..
شیعری پێدانام؟..
نازانم كێ
رۆژژمێری لـێتێك دامو..
دانە دانە رۆژەكانم
كرد بە گوارەو
بە قردێلـەو..
شامپۆو.. عەترو..
نامەی زەردو وەنەوشەیی..
بە بێ ئەوەی كچێ لـێمی وەرگرێو..

گوێچكەو..
قژو..
تاقی حەمامو..
توونی حەمامی پیێرازێنێتەوە؟..
نازانم كێ
دابونەریتی لـێتێك دام
لـەجیاتی سابونو
داستانو..
تۆفیق وەهبیو..
ئیمانو..
پاڵـەوان، بنێرمە ئەورووپا"
كۆمەڵێ پیاوی سەقەتی
چاوبرسیو
رەنگ زەردو..
بۆ دۆلار پەككەوتووم
رەوانەی توولـە ڕێی قاچاخ كرد؟
من جاران لـە بەرم هەڵئەسان..
من جاران هەیبەتم،
چواردەورمی ئەترسان..
من جاران نە منالّی ئەنفالو
نە پیاوی ناو كەمپو
نە كچی بێ بەختم، شك ئەبرد..
من جاران، یۆنانم
تەنها لـەسەر زمانی هۆمیرۆس بیستبوو..
ئەزانم جەنگ بوو.. جەنگ، پەنجەرەی
ماڵـەكەی شكاندم

www.pertwk.com

جەنگ بوو.. جەنگ، خەریتەو
هێڵکاری ماڵەکەی دڕاندم..

دراوسێیەتی

نێرێ لە تەنیشتی مێیەك
رمبازی ئەکا..
مێیەك لە تەنیشتی نێرێ
گۆرەوی ئەچنێ..
دایکم ئەیووت، بە تەنیشت
دیواری رووخاوا مەرۆ، مارو مێرووی زۆرە..
لە تەنیشت ئاگرێکا
پشکۆیەك سووراوێکی تۆخ ئەکاو..
لە تەنیشت جەنگێکا
بازرگانەکان تەندەرەکانیان هەڵدەدەن..
لە تەنیشت پیرەژنێکا
بێجگە لە خەوتن چی شك ئەبەی؟
لە پاڵ مانگی چواردەدا
بێجگە لە بێداری هیچ شك نابەم..
بە تەنیشت بازگەیەکا رەت بووم
پاسەوانەکان گیرفانەکانیان پشکنیم،
فیشەکێکی لامەم لە گۆرەوییەکەمدا شاردبۆوە،
لەبەر ئەوەی بیست ساڵی تر بلێم:
لە تەنیشت رژێمەوە،
فیشەکێکم هێناو برد..
لە تەنیشت شیعرەوە
فرمێسكو..
لە تەنیشت شاعیرەوە،
مردن رژاوە..

www.pertwk.com

که (با) هەڵئەکا،
بۆنی خوێنی لۆرکا ئەکەم..
که ڕەنگ هەڵئەکا
گوڵاڵە سوورەکانی سەر سنگی
گوڵسورخیم بۆ دێنێ..
لە تەنیشت ئاڵای کوردستان،
کۆمەڵێ دراوسێ ئەگرین..
نازانم بۆ؟
لە تەنیشت سنووری عێراق
کۆمەڵێ دراوسێ ئوتومبێل مینرێژ ئەکەن..
نازانم بۆ؟
لە تەنیشت کچێکەوە ڕۆیشتم،
فێری پەیمانی درۆ بووم..
لە تەنیشت برسێتییەوە ڕۆیشتم،
پەنجەکانم هەڵوەرین..
لە تەنیشت منالێییەوە ڕۆیشتم
شەرمەزار بووم، چونکە من، منالیم
بە تەنیشت پیاوەتیدا ڕەت بوو..
نەمتوانی ئوتومبێل لە تەل دروست بکەمو
تایەکانی لە سەرەسۆدە..
نەمتوانی بە دەنگی بەرز هاوار بکەمو
کۆلارەیەك فڕێ دەمە گەرووی ئاسمان..
نەمتوانی شەوێ لە شەوان میز بکەم بە خۆما..
نەمتوانی خەوێ لە خەوان لەگەڵ پاپای
تەمێی دێوێ بکەم..

لە تەنیشت دەریاوە،
مردنو ژیان ڕەشو سپی ئەنوێنن..
لە تەنیشت کانیاوێ
کچێکی لادێ،
مەنجەڵە فافۆنەکانی سپی ئەکاتەوە..
کوڕێکی لادێ
چاوەڕوانی ئەو ساتەیە
کچە قۆخی کاڵی سنگی،
بە ئاو سپی ئەکاتەوە..
کوڕو کچ بە تەنیشت یەکتردا تێپەڕن
عەشق چەخماخە ئەدا،
بۆ ئەوەی چراکان داگیرسێنێ..
سیاسییەکان بە تەنیشت یەکترا تێپەڕن
سیخوڕ چەخماخە ئەدا،
بۆ ئەوەی جگەرەی لێوی جەنگ داگیرسێنێ..
لە تەنیشت تۆوە،
سێبەرێ ڕاکشاوە، سێبەری منە..
من لە عەشق تێنەگەیشتبوومو
بە تەنیشتیدا ڕەت بووم..
فەرمووی لێ نەکردم..
بە ئەندام وەری نەگرتم..
چونکە وەك بە تەنیشت پەیکەرێکا ڕەت بم
ئا بەو جۆرە بە لای عەشقا ڕەت بووم..
منالەکەم بە تەنیشت ئوتومبێلێکا ڕەت بوو
وتی: بابە.. دانەیەکی سوور بکڕە..

سوور وەك توت فەرەنگی..
نەمزانی چی پێبڵێم..
وتم: شۆفێرەکان هەموو قەڵەون
حەز ئەکەی باوکت قەڵەو بێ وەك فیل؟
وتی: نا.. نا.. مەیکرە..
هەر بە کۆستەر هاتوچۆ ئەکەین..
گوڵەکان درکیشیان هەیەو..
شەریش ناکەن..
گوڵەکان لە تەنیشت یەکترا ئەڕوێن..
بە بێ ئەوەی بیر لە سنوورو..
ئاڵاو..
پەساپۆرتو..
ئەمنی قەومی بکەنەوە..
پەپوولەکان لە تەنیشت یەکترەوە ئەفڕن،
بە بێ ئەوەی بیر لە چەکی قورسو..
دۆشکەی چوار لوولەو..
بەندیخانە بکەنەوە..
هێشتا دیوتانە پەپوولەیەك بدرێتە دادگا..
یان ببێتە دیکتاتۆر؟..
هێشتا دیوتانە پەپوولەیەك شێت بێ،
یان دەست بکا بە تیرۆر؟..
مناڵەکان لە تەنیشت یەکترەوە یاری دەکەن
بە بێ ئەوەی بیر لە چینایەتیو..
حیزبایەتیو..
نەتەوایەتیو..

رەگەزپەرستی بکەنەوە..
هێشتا مناڵێکتان بینیوە سوپا دروست کا..
یان سیخوڕ کۆکاتەوە؟
هێشتا مناڵێکتان بینیوە ئوتومبێل مینرێژ کا،
یا دەستێ ببڕێتەوەو..
زمانێ بزماڕڕێژ کا؟..
ئەگەر دڵۆپەکانی باران
لە تەنیشت یەکترەوە نەبارن
ژیانیش ناگەشێتەوە..
ئەگەر حەرفەکان لە تەنیشت یەکترەوە دەست نەگرن
شیعریش ناتوانێ لە دایك بێ..
لە تەنیشت پێکەنینەوە، گریان
چاوەڕوانی رۆڵگێرانە..
لە تەنیشت شاییەوە، شین
چاوەڕوانی پرسەیە..
ئەوەتا لە تەنیشت رۆژەوە، شەو
چاوەڕوانی سڕینەوەی رەنگەکانو..
بڕینەوەی دەنگەکانو..
داخستنی دەروازەی بازاڕو..
ماڵەکانە..
لە تەنیشت بێشکەوە، گۆڕو..
لە تەنیشت نانەوە، حیسارو..
لە تەنیشت گیرفانەوە، دزو..
لە تەنیشت دیموکراتییەوە، دیکتاتۆرو..
لە تەنیشت گەلی عەلی بەگەوە، تینوێتی،

چاوەڕوانن..
لە بەردەم دەرگاکەتان
چاوەڕوانی زۆرم کرد
نەمئەزانی تۆیش لە تەنیشت دەرگای
شا سوارێکی تر، چاوەڕوانیت..
نە چاوی بە چاوی من ئەچێ و..
نە سمێڵ و.. نە باڵای..
نە شیعری بە شیعری من ئەچێ و..
نە مۆری پەنجەکانی..
لە تەنیشت حەڵاڵەوە، حەرام چاوەڕوانە..
لە تەنیشت ویژدانەوە، خیانەت..
لە تەنیشت یارییەوە، شەڕ..
لە تەنیشت نیشتمانەوە، جەردەکان چاوەڕوانن..
لە تەنیشت ئاڵتوونەوە، ژەنگ چاوەڕوانەو
لە تەنیشت هەر ئاسکێکەوە، هەزار تفەنگ..
دوو ژووری دڵ خوێنی پیس و
لە تەنیشتیان، دوو ژووری پڕ لە خوێنی پاك..
بەڵام ئازیزەکەم، ڕاستت پێ ئەڵێم:
کە بە تەنیشت مرۆڤەکانی هەزارەی سێیەمدا ئەڕۆم،
زیاتر لەوەی بە لای ورچێکا بڕۆم، خۆم ئەپارێزم..
کە لەگەڵ مرۆڤەکانی
بەردەم کۆمپیوتەر ئەدوێم،
زیاتر لەوەی لەگەڵ ڕاجیمەیەکا بدوێم، ئاگادارم..
کە کچێکی جوان بۆم پێئەکەنێ
زیاتر لەوەی گۆریلایەك بەسەرما بنەڕێنێ، ئەترسم..

حەسرەتنامە(*)

هەناسەیەك بدە کوڕم..
لە ژێر تیشکی گڵۆپە سووتاوەکانا
ئێمە شەومان دایە دەستی
ڕۆژانێکی ڕەشتر لە شەو..
نەمتوانی شینایی ئاسمان
بکەم بە فەزای ناو سنگم..
لە دیتنی پێلی دەریا،
تێرم نەخوارد..
ماسییەکم ئەویست ئەمشەو
بۆ دورگەیەکی لم زەردی
پڕ لە نەورەس، هەڵمگرێ..
گومان دانێ و.. خۆت خوات لەگەڵ..
وەك من دڵت لەسەر مێزی
دڵەڕاوکێ نەدۆڕێنی..
وەك من ڕۆژانە تۆپی خۆر
لە دەفری چاوەڕوانییا، بزر نەکەی..
وەك من دەستت
بە دەقولبابی دنیاوە جێنەمێنێ
وەك من نەکەیت، بە دیار گەڵای
پاییزەوە ڕابمێنی..
کە ژیان بەردەوامە لە هاتوچۆ
لە گەردوونێکی گەورەدا

(*) بۆ لە دایکبوونی (حەمە)ی کوڕم.

www.pertwk.com

ئەم هەموو خەفەتە بۆچی
کە دوو مێروولـەین، منو تۆ؟
فرمێسك دانێو.. خۆت خوات لـەگەڵ..
ئێمە دوو تارمایی لـێڵی
ئەودیو هێڵە روونەکان بووین..
خەونمان بە هاورێیەکی تر
خەونمان بۆ کۆچی تەنیاییو
مەرگی خەم، تەرخان کردبوو..
کە تۆ هاتی،
پەنجەرەکان تێکرا گریان..
دیوارەکان دڵخۆشی منیان دایەوەو
تابلـۆیەکی مۆنالیزایان نیشان دام..
من قاوشی خەستەخانەو
میوانداریی نیوەشەوم پێ نامۆ بوو
ئەوەی لـۆکەی برژانگەکانی ئەگوشیو
تەزووی ئەخستە گڵۆپە تاریکەکانی ناو سنگم"
ئەوە تۆ بووی.. بە خێرایی
تەونی جاڵجاڵۆکەی خەمو..
شەختەی بێ کەسیمت شکان..
من نەمتوانی هەموو دەمەکان شیرین کەم..
ئەترسام ئەو دینارانەی
بۆ کرێی خانوو دامناون
بتوێنەوەو.. جارێکی تر
نەگەڕێنەوە گیرفانم..
دەقیقەیەك شەقامەکان تۆزیان نەکرد..

دەقیقەیەك چەکوشو بزمار ئاشت بوونەوە..
تۆی ژێر قوماتێکی سپی
بە ترسەوە داوی سەرنجت
بە چاوی منەوە توند گرێدابوو..
هەناسەیەك بدە، کورم..
ئەزانم زەحمەتە.. زەحمەت
هەڵمژینی ئەمو دووکەڵ
وەلـێ ئێمە هەروا ئەژین..
تۆیش لـە سەفەر بێزار ئەبی..
گەر گوێدێرم ئەبی ئەمشەو،
سەفەر دانێو.. خۆت خوات لـەگەڵ..

سەردەمەكانی بیابان

لە هەناسەیەكی غەریبیدا
تریفە مانگی رەنجاندو
رژایە سەر دەفتەرەكەم..
خوێن تینوێتی سنگمی نەشكان
تۆراو
رژایە سەر تارای پەنجەرەكەم
چۆلەكە سەری لێشێواو
لە پێش چاوی منالّە چەتوونەكانا
هێلانەیەك پووشی چنی..
بەفر زاری لە گۆ كەوتو
دێرەكانی باران لێڵ بوون،
خاك بوو بە هێمای مردنی..
حەسحەسەكان لە سروەی شەو
تێر ناخۆنو
شەقام هەر خەوتووەو.. خەوتوو..
چەتە بە تیشكی خۆر، خۆیان
حەشار دابوو..
لە پشت تەرمی نیوەڕۆوە
ڤالیۆمی خەویان تێكەڵی
خوێنی شار كرد..
دایكم ئەیووت:
(ئاگات لێبێ،
لافاو خۆی نەكا بە ژوورا..
ئاگات لێبێ لە چاوەڕوانی زیز نەبی..
دڵی بێداری نەشكێنی

كه بووم به خۆڵ

چوار دیوارە بێ دەرگاو..
بێ پەنجەرەكەی
تەنیایی خۆت نەڕوخێنی)..
كە دایكم نانی ئەبرژان،
چۆلەكەكان مەقامیان بۆ ئارد ئەگووت و..
پشیلەكان
تازەترین نەخشەی راوی چۆلەكەیان
تاووتوێ ئەكرد..
دەستی باوكم بۆنی بارانی لێئەهات..
شەو تا بەیانی لە بەردەم رادیۆكەیدا
بۆ سەربەخۆیی ئەگەڕا..
رێگا.. رێگا..
بە دوای بۆنی داركاژەكانی منالّی خۆما گەڕام..
حاجی لەقلەقێ، بەیانی كۆچی كردو
لەگەڵ خۆی منیشی نەبرد..
قوتابخانەم تەواو كردو..
دارلاستیكو
تامی بەرسیلەم بزر كرد..
وێنەی كلاشینكۆفێكو
جامانەیەكم ئەنەخشان
لە ژێر دەفتەرەكانمدا شاردمەوە
بۆ بەیانی، توند گوێچكەیان راكێشامو..
لە ژێرخانێكی شێدارا
وێنەیان لەبیر بردمەوە..
رژامە سەر شەقامەكان..
لە بۆنی سێو نائومێد بووم..

ئەمزانی خۆر ئاوا ئەبێ‌و
هەر من خەوم لێناکەوێ..
مامۆستا گوێچکەی گرتم‌و..
وتی: (چیدی شتی یاساغ
لە دارشتنا مەنووسە)..
ئێوارە بوو،
شۆڤلێکیان سەرخۆش کردو
خانووەکەمانیان پێ رمان..
کۆشکێکیان هەڵخەڵتان‌و
چراکانیان کوژانەوەو
ئیتر کۆشکە بوو بە زیندان..
گۆڕەو شاریان لە گۆڕ دزی‌و
ناویشیان لێنا: زیندانی ئینفرادی..
ئێوارە بوو، ریزێ قولاپی قەسابیان
فریواندو
لەجیاتی هەڵواسینی مەڕ
فێری هەڵواسینی لاکی بەشەریان کرد..
چەپکێ وایەری کارەبای کۆڵانێکیان
فریواندو..
بە زۆر ناویان لێنا تێلاو
فێری کاری قامچیان کرد..
کڵاویان لە سەری پانکەیەك ناو
لەجیاتی گڕدانی هەوا
لاشەی مرۆڤیان لـێ بار کرد..
دراوسێکانمان هەندەران گۆڕی کردن
دراوسێی نوێ هۆگرمان بوون

کە بووم بە خۆڵ

ئەو سروودانەی لە ریزی حەوشەی فێرگە
ئەمانچڕین
وەکو بۆنی دارکاژەکان لە یادم چوون..

بازاڕ

که تەور کەوتە داپاچین
ناڵەی درەخت چی بەسەر هات؟
شەماڵ، فێنکیی خۆی فرۆشت..
ئاسۆ، بێ دەنگیی خۆی فرۆشت..
که پەپوولـه ناسکیی خۆی
بە بازرگانەکان فرۆشت،
چی بەسەر هات؟
کانی سەهۆڵی دا بە خۆر..
مانگ لـە برسا
خۆی بە توونی حەمامێ فرۆشت..
شار لـە ترسا،
هەرچی ئێسقانی بوو، شکا..
بوو بە تۆپەڵێ چەوریو گۆشت..
من بە بێکەس،
تەنیاییو نامۆییم کڕیو..
دەفری شەوچەرەو تاقمی
دانیشتنی ژووری میوانیشم، فرۆشت..
کاتێ ئاورم دایەوە
هەور ئاسمانی داگیر کرد
رووناکی بە بێدەنگی رۆشت..
ئەی زاناترین مێروولـه،
که ئێوە شارتان جێهێلا
شەو، تاریکیی بە کێ فرۆشت؟
ئێوارە، زەردەی هەڕاج کرد،

کەس لێی نەکڕی..
ئەحکامی عورفی، تاریکی
شەوی لـەگەڵ ئەرزاق بەش کرد..
بڵێم چی، هەر تەنها خۆم بووم
کازیوە جریوەو جووکەی
چۆلـەکەی ناو داری فرۆشت..
(ئێمەیش ئەم جەژنەمان کردو
نەمانتوانی
تەعاروف بکەین لـە نێوان
مەنجەڵو گۆشت)..

وانەیەکی تر

ئەرێ کەی بێم..
وانەی بێکەسیت پێبڵێم،
فێرت بکەم چاوەڕوانی
زەنگی تەلەفۆنو.. تەقەی
دەرگا نەکەی..
فێرت بکەم چاوەڕوانی
باڵی سپی نامە نەکەی..
ژووری میوان
بکەیت بە ژووری نانخواردن..
لە جەژنانا نوقوڵ نەکڕی..
فێرت بکەم
شەو بۆ گریان تەرخان کەیتو
ڕۆژیش بۆ خەو..
فێرت بکەم لەگەڵ دیوارو دار قسە بکەی..
فێرت بکەم
نامە بۆ خۆت بنووسیتو..
(بەیانی باش) لە خۆت بکەی..
فێرت بکەم
چۆن تەوقە لەگەڵ خۆت بکەی..
چۆن پیاسە لەگەڵ خۆت بکەی..
چۆن دڵی خۆت بدەیتەوەو..
بگەیتە ئەو ڕاستییەی
ئەم دنیایە هەر تۆی تیا هەی..
بگەیتە ئەو دەرەنجامەی:
ژیان هەر بەشی ئەوە ئەکا
کە خۆت بە خۆت بناسێنیو..

بتوانی لە خۆت تێبگەی..

پرسیارنامە

ئەگەر چیا، تاوێری خۆی
نەدایە لە پەنجەرەکان،
ئێوارەوەختە بۆنی خوێن
تێکەڵی چیمەن نە ئەبوو..
بۆچی من پەنجەکانی خۆم
لەناو ئەڵقەی نارنجۆکا
عاسی ئەبوو؟..
ئەو خۆی تێکەڵی خوێن کردو
ئەمان وەك گەڵای پاییز، هەڵوەرین..
من چیم دابوو لە گەمەکانی پەیژەو مار؟..
کە ڕۆژەکان جێیانهێشتم،
هەریەکەیان
پارچەیەك تابلۆی جوانیمی بۆ خۆی فڕان..
ئەگەر شەوان
دوو دێڕ نۆتەی بیتهۆڤن‌و
دوو چای قۆرییە فافۆنەکەم
تێکەڵی دەمارەکانم نەکردایە..
گەورە بوومو..
شەرمەزارم بڕۆمەوە ماڵی باوکم
لە بەردەم دایکما بکەوم بۆ سروودێکی لایلایە..
لە خوێنمدا (نا ئارامیی)،
بە ئێوارانا دەستی خۆی،
ئەخاتە گیرفانەکانی..
ئەرێ برا!
کەی سەردانێکی پار بکەین؟
ئەرێ زەوی!
کەی ئەمانگریتە خۆت،

هەتا کەی شارەو شار بکەین؟

شیعری ناوەخت

نیوەشەو لـە دەرگا ئەدرێ
هەڵئەستم بیکەمەوە،
ژنەكەم ئەڵێ:
(بەم رەهێڵەو بارانە
بەم ناوەختە
لە دزو درۆزن زیاتر،
ئەبێ كێ لـە دەرگا بدا؟)..
جارێكی تر لـە دەرگا ئەدرێو
خۆم كەڕ ئەكەم..
منداڵەكەم ئەڵێ: (بابە..
ئەوە دەرگاكەی ئێمەیە)..
ئەڵێم: (بنوو..
رەشەبایە..
ئەم كاتانە، لـە هەموو دەرگایەك ئەدرێ)..
چەندین جار لـە دەرگا ئەدرێو..
ژنەكەم ئەڵێ:
(نەخەڵەتابی بیكەیتەوە..
زۆرن ئەوانەی لـە بەردەرگای خۆیاندا
سەروماڵیان لێفڕاندن)..
لەگەڵ كازیوەدا دیسان
لـە دەرگا ئەدرێ..
ئەمجارەیان قیروسیای لێئەكەم..
ئەبینم شیعرێك لـە بەردەرگا
راوەستاوەو

سەرتاپای قوڕاوو.. باراناوە
تووشی ئەنفلۆنزا بووەو
یەك لـەسەر یەك ئەپژمێ..
لـەجیاتی بیبەم بۆ چاپ،
ئەیبەم بۆ بنكەی تەندروستی..
* * *
دەستێكم لـە گیرفانمایەو
ئەوەی تریان بۆ رەشەبا..
بەڵام هەردوو چاوم بۆ تۆ..
رۆمانێكم بۆ نیشتمانو
رۆمانێكم بۆ دایكم..
بەڵام شیعرەكانم بۆ تۆ..
* * *
من سەرئێشەم لـەگەڵدایە..
ساڵەهای ساڵ لـەگەڵ ناسنامەكەمدا
پارچەیەك حەبی ئەسپرین..
پارچەیەك حەبی پاراسیتۆڵ
پارچەیەك حەبی ڤۆڵتارین، هەڵئەگرم..
هەندێ جار لـەجیاتی ناسنامە،
حەبی سەرئێشە نیشانی
پۆلیسەكان ئەدەم..
هەندێ جاریش لـەجیاتی حەب،
پارچەیەك ناسنامە قووت ئەدەم..
* * *
خاڵخاڵۆكەیەكم تووشی ئەبێ لـە رێ

www.pertwk.com

زۆر گلەیی لە لا ئەکەم
باسی غەدری قالۆنچەکانو
بێ وەفایی مێشەکانی بۆ ئەکەم
باسی لووتبەرزی پەپوولەکانو
بێ ئەخلاقیی کوللەکانی بۆ ئەکەم
باسی باجی قورسی تەمەنو..
زامەکانی پیریی بۆ ئەکەم
پێموایە کردوومە بە هاورێ
کەچی کە دەگاتە سەر یەخەی کراسەکەم
بە بێ خواحافیزی هەڵئەفڕێ..

كه بووم به خۆڵ

کە خەوم ئەزڕێ

یەکی نیسان
بە درۆوە بڵێ: خۆشم ئەوێی..
یەکی نیسان
بە درۆوە ئەڵێم: رقم لێتە..
* * *
کە هەندێ جار
لە ماڵەوە بەجێ ئەمێنم
قێز لە خۆم ئەکەمەوە..
کارەبای رۆح ئەبڕێو..
شیعرەکانم تێکئەچن..
بۆگەن ئەکەن..
رۆژنامەکان زەرد ئەبن
ئەبن بە پەن..
کەسێ شك نابەم بۆ لای بچم..
جێیەك شك نابەم رووی تێبکەم..
هەروا ئەمێنمەوە..
چاوەڕوانی سبەینێ ئەکەم
وەك ئەو کۆرپەیەی
لە ویلاش بێزار بووەو
چاوەڕوانی لە دایکبوونە..
* * *
ئەتبینم،
وەك باران، بە پەنجەرەی نێوانمانا
دێتە خوارێ..

وەك پەنجەرە، بە دوای بەردی
منالّە چەتوونەکانا، دێیتە خوارێ..
هاتوویت لـە شیعرەکانی دوێنێما
پارچە زەوییەك بکڕیتو
کۆشکێکی لێدروست بکەی..
(شیعر نابێ بە نیشتمان)
بەڵام جاران
بە شاخەکانەوە
لە ناچاریدا
شیعرمان ئەکرد بە نۆردووە نان..
هاتوویت شتێ لـە وەفام نیشان بدەی
هاتوویت بە گسكو خاكەنازەوە
پارچەکانی دڵم کۆ بکەیتەوەو
دڵێکی تەختەم پێشکەش بکەی..
هاتوویتو.. لـەسەر کورسییەکی
تەریب لـەگەڵ من دانیشتووی..
لـەسەر منێکی تەریب لـەگەڵ مردن
بە شەڕ هاتووی..
پێی ناوێ..
من چیدی بەکاری عەشق نەماوم..
من چیدی وشەی ناسکم پێنەماوە..
من چیدی دڵم بە دونیا خۆش نییە..

* * *

من بتەکێنن
کلیلی ئەو دەرگایانەم لێئەکەوێتە خوار

کە نەکرانەوەو.. نەکرانەوە..
تۆ بتەکێنن
ئەو پرسیارانەت لێئەکەوێتە خوار
کە پێت وەڵام نەدرانەوەو.. نەدرانەوە..
ئەم دونیایە بتەکێنن چی لێئەکەوێتە خوار؟
منی لێئەکەومە خوار
من.. کە هیچ پەیوەندییەکم بە دونیاوە نەماوە..
عەشق بتەکێنن، باڕووتی لێئەکەوێتە خوار
باڕووت بتەکێنن، مەرگی لێئەکەوێتە خوار
مەرگ بتەکێنن، ژیانی لێئەکەوێتە خوار
ژیان بتەکێنن، مەرگی لێئەکەوێتە خوار..

* * *

خۆرێ لـە سەرەوە ئەسووتێ،
شارێ لـە خوارەوە..
عەشقێ لـە ناخەوە ئەسووتێ،
گوڵێ لـە دەرەوە..
سیاسییەك لـە سەرەوە تلیاك ئەکێشێ
سیاسییەك لـە خوارەوە گیانی ئەکێشرێ
دەوڵەمەندێ،
لـە دێوی ناو قۆرییەکەی عەلادین فێر بووە،
کە گیرفانەکان هەمووی بۆ خۆی بن..
هەژارێ لـە مردووەکانی گۆڕستانەوە فێر بووە،
کە ڕۆژێکیان هەر لـە برسا ئەمرێ..
چۆلەکەیەك لـە سەرەوە ئەخوێنێ،
دارلاستیکێ لـە خوارەوە ڕائەکێشرێ..

فڕۆکەیەك لە سەرەوە ئەناڵێنێ،
هەڵەبجەیەك لە خوارەوە ئەخنکێ..
چەندە بەختەوەرم، سیو حەوت ساڵە
بەسەر زەمینا دێمو ئەڕۆم..
نە ئاگرێکی سەرەوە سووتاندوومیو
نە بیرێکی خوارەوە فڕاندوومی..
چەندە بەدبەختم، سیو حەوت ساڵە
خەمێکی ناوەوە ئەمگرێنێو
خەڵکێکی دەرەوە، ئەمڕوخێنێ..

* * *

زانکۆ پێی وتم: ماڵئاوا..
لە موسڵ..
لە گۆشەیەکی نەقلیات شیمال
دوو فرمێسك لە چاوما قەتیس مابوو..
تۆ پێت وتم: ماڵئاوا..
لە دەروونما
لە گۆشەیەکی تاریکی عاتیفەدا
هەزار شیعر سووتابوو..
زانکۆو تۆ..
تۆو زانکۆ..
بوون بە تانو پۆی خەونەکانم
ڕۆژێکم مابێ
ئەگەڕێمەوە بۆ زانکۆ
ئەگەڕێمەوە بۆ لای تۆ
لە موسڵ
لە باخێکی ماتی کۆلیژی ئاداب

لەگەڵ تۆ
سەیری دووی کۆتری زانکۆ ئەکەین
لەگەڵ زانکۆ
سەیری دوو چاوی بێگەردی تۆ ئەکەین..

دڵی كۆمپیوتەر

ئەوەی نیشانتدام
دڵی خۆت بوو یان هی كۆمپیوتەر؟
دڵ ئەسووڕایەوە..
بەو سكرینە سیزیۆمییەدا
یەك لە دوای یەك
وەكو دەنكی تەسبیحێكی قەزوان
وەكو بۆڵی ترێیەكی دوورەدەست..
وەكو دەنكی شاتوویەكی
بەر ڕەشەباو..
مناڵە چەتوونەكانی خەبات..
وەكو ڕۆژە خێراو..
بێ ناوونیشانەكانی من..
دڵی سوور سوور،
وەك كۆمەڵێ فارگۆنی
ڕوسیای بەڵشەفیك..
وەك شەوەكانی ڕاسپۆتین، سوور..
وەك هەناسە ساردەكانی من..
(چووزانم.. وامئەزانی نامەیەك
بدەیتە كچێ‌و.. بڵێی: خۆشم ئەوێی..
ئەو دڵێكت نیشان بدا،
ئیتر وەك كەلیلەو دیمنە،
داستانێك ئەنووسنەوە..
وامئەزانی كچێ بڵێ: بیرت ئەكەم،
بیرت ئەكاو.. خۆشی ئەوێی..

كه بووم به خۆڵ

خۆشت بوێ، ڕازی ئەبێ‌و
بیری بكەی، قبوڵ ئەكا
دوو هەنگاو پیاسەی لەگەڵ كەی)..
(من چووزانم..
وامئەزانی دڵی كچیش وەك دڵی من
سەحرایەكی چۆڵ‌و هۆڵەو
تینووی سایەی ڕێبوارێكە
پیا تێپەڕێ..
تێشنەپەڕی، لە دوور دیار بێ)
دڵ لە دوای دڵ..
دڵ جێی بە دڵ لێژ ئەكردو
دڵ سێبەری بۆ دڵ ئەكرد..
دڵ دڵی ڕاو ئەناو..
دڵ عەتری بۆ دڵ هەڵئەداو
دڵ پەنجەی بە دڵ مۆر ئەكرد..
ئەوە چی بوو ئەو مانۆڕەی دڵ‌و..
ئەو خۆپیشاندانی دڵ‌و..
ئەو خەباتە چەكدارییەی دڵ؟
ئەوە چی بوو، ئەو سەمای پالێیەی دڵ‌و
ئەو سێپێیی‌و..
ئەو سیاچەمانەیەی دڵ؟
ئەوە چی بوو ئەو سەنگەرو..
لافیتەو.. دەمانچانەی دڵ؟
وتم: شكم نەما، خۆشت ئەوێم..
ئەو دڵانە نامەكانی عەشقن‌و..

www.pertwk.com

ئەبێ خۆم فێری ئەلفبای دڵ بکەم
ئەبێ خۆم فێری حونجەی دڵ بکەم..
ئەبێ وەکو کۆڵبەرەکانی بەهمەنی قوبادی
شوێن پێکانیان بخوێنمەوەو
ڕێگای قاچاخ بدۆزمەوە..
ئەبێ وەکو پۆلیسەکانی جینایات
پەنجەمۆریان بناسمەوەو
لە دادگادا قورئان بخەمە بەردەمیان..
لە دەرگا چوونە ژوورەوە،
لە پەنجەرەوە بڕوانم..
ئەمە دوا فرسەتی عەشقەو..
ئەمە دوا پەری تەنیایەو
لەم دائیرە کەئیبەدا
ڕێی ون کردەوەو
هاتۆتە ژوورەکەی من..
ئەمە دوا دەفتەری عەشقەو..
چیدی جەندرمەکانی پیری
بوار نادەن شیعری دڵداری بنووسم..
ئەمە دوا چاوی تاریکەو..
ئەمە دوا بزەی شیرینەو..
ئەمە دوا کچی هەنگوینەو..
چیدی بەعسێکانی پیری
بوار نادەن چاو بۆ هەتاو بکەمەوە..
ئەمە دوا بارانی ساڵەو..
ئەمە دوا سەوزایی ساڵەو..

ئەمە دوا قومی ڕووبارەو..
ئەمە دوا مەشهەدی عومرە..
چیدی بەعسێکانی هاوین
سەوزاییو ئاو تیرۆر ئەکەن..
(من چووزانم..
وامئەزانی کە کچ دەرگای واڵا کردو..
بە زەردەخەنەیەکەوە
شیرینییەکی بۆ گێڕای..
کە پێی وتی: بۆچی دیار نیت..
کە پێی وتی: ژوورەکەت ڕووناك کردەوە..
کە پێی وتی: تۆ لە دڵمای..
ئیدی ئەبێتە فەرهادو..
ئەبێ چەکوشێ پەیدا کەی..
بێستون خۆت بگرە وا هاتم)..
(من چووزانم کچی جوان بێ درۆ ناژیو..
ڕاستی دوورە لە کچی جوان)..
خوێن لە دەماری پشت دەستما،
نیازی ڕاوەستانی هەبوو،
بۆنی ناو گۆڕم لێئەهات..
وتم: شکم نەما، خۆشت ئەوێم..
ئەگینا ئەم دڵبارانە چییە نیشانم ئەدەی؟..
ئەگینا ئەم دڵانە چییە خەساریان ئەکەی؟..
دڵی خۆت بوو، یان هی کۆمپیوتەر؟
ئیتر سەیری کۆمپیوتەریش ناکەم
بە تایپرایتەری (مومتازە)

شیعرەکانم چاپ ئەکەمەوە..
بەلایەنی کەمەوە ئەو دڵی درۆزنم نیشان نادا..
بەلایەنی کەمەوە ئەو هەڵمناخەڵەتێنێ..
بەلایەنی کەمەوە ئەو نامباتە سەر چەمو
بە تینوێتی نامگەڕێنێتەوە..
تۆزو خۆڵی سەر راستەو
حەرفەکانی ئەتەکێنم..
عوزرخوایی بۆ دێنمەوەو..
ببورە، بە دڵەکانی سەر شاشە هەڵخەڵەتام..
بە سوورایییەکانی ناو قوتوو هەڵخەڵەتام..
بە کچەکانی دوای یانزەی سێپتەمبەر هەڵخەڵەتام..
ئەزانم ئەو دڵی چاکەو
بە تەقەتەقی حەرفەکان
گۆرانی ئەو ساڵانە ئەڵێینەوە
کە بە عەرەبانەی دوو ئەسپی،
ئینجانەکانی عومرمان ئەگواستەوە..
کە هێشتا دڵ نەخرابووە ئەنتیگرێتەوە..
کە هێشتا گوڵی نایلۆن دروست نەکرابوو..
کە هێشتا درۆ تاوان بوو..
دزی تاوان بوو..
کە هێشتا گاڵتەپێکردن تاوان بوو..
کە هێشتا خیانەت لێکردن تاوان بوو..
لەگەڵ هەموو ئەوانەیشا،
هێشتا بەدگومانم.. خەریکە دڵنیا ئەبم لەوەی
خۆشت ئەوێم!..

گەر خۆشت نەوێم، ئەو تەسبیحی
دڵانەت بۆچی پچڕاند؟
ئەو هەموو دەنکە هەناری دڵەت
بۆچی هەڵوەراند؟
ئەو هەموو وشەیەت
بۆچی لە منا خەسار کرد؟
ئەو هەموو چرکەیەت
بۆچی لە منا بەسەر برد؟
کە هەستاو.. بۆ تاهەتایە جێمهێشتیت،
هەندێ دڵ بە چاکەتو کراسەکەما،
فلیقابوونەوە..
هەندێکی تر لە پشت گوێچکەو گەردنما
وەك مێشی گۆڕستان، چەقی بوون..
نەمئەزانی.. نە.. لە مێژە مردوومو..
نەمئەزانی زۆرجار دڵ ئەبێتە فیشەكو
فیشەك ئەچێتە دڵو.. لە ناو دڵدا
قەیسەریو بازاڕی چەك فرۆشتنو..
تی ئێن تیو.. قاچاخچی هەیەو..
نەمئەزانی کچی جوان بە رێکەوتیش
واز لە درۆ ناهێنێ..

* * *

هەوڵ ئەدەم لە یادم بچی..
ئیتر سەیری گوڵ ناکەم..
گەر پەپوولە جگەرەی بۆ داگیرسانم،
وەری ناگرم..

ئەگەر ئەستێرەی بەیانی
دەستی تەوقەی درێژ کرد بۆم،
دەسی ناگرم..
هەوڵ ئەدەم لە یادم بچی
ئیتر کاتێ کە بەیانیان
تەریب لەگەڵ باخی گشتیو
گوڵزاری سەرادا رۆیشتم
چاو دائەخەم..
کە گوێم لە گۆرانی
(أحبك جداً)ی کازم ساهیر بوو،
گوێم دائەخەم..
کە دوو چاوی رەش رەشم دی
رووم وەرئەگێڕم
کە کۆمپیوتەرم بینی، رائەکەم..
کە پێیان وتم: (بیرت ئەکەم)..
بڕوا ناکەم..
کە پێیان وتم: (ماڵەکەم)
بڕوا ناکەم..
هەوڵ ئەدەم لە یادم بچی..
کە باسی خۆشەویستیم بیست،
ئەو مەجلیسە بەجێدێڵم..
کە بەهار هات، ناچمە سەیران..
گوێ لە سیمفۆنیا ناگرم..
کە ملوانکەی دڵم بینی
سەیری ناکەم..

کە..
کە..
کە..

* * *

کاتەکان

سەعات هەشت بە کاتی هاوینە
چووم بۆ ئۆفیس..
سەعات چەند بە کاتی خۆشەویستی
تۆ دێیت بۆ لام
من بێم بۆ لات؟
سەعات پانزە بە کاتی هونەر
ئەچمە ناو کەمانچەکەی عارف
ئەچمە ناو فڵچەکەی ڤان کوخ..
فڕۆکە پەڵە پەڵەکان،
سەعات هەزارو دوو سەد بە کاتی سەربازی
خەردەڵیان کرد بە سەرمانا
سەعات چوار بە کاتی لادێ
ئەچین بۆ تووتن شکاندن..
ئاگات لە ماری دێراو بێ..
سەعات چەند بە کاتی یادگاری
بڕۆینەوە بۆ ساڵی هەفتاکان؟..
لە کۆڵانە نیمچە تاریکەکانی گۆیژە
دەست بە دیوار بکەین؟
سەعات دوو بە کاتی منداڵی
خەو ئەبینم، فەرشەکەی
سندیبادم کڕیوەو..
بە ناو هەورەکانا ئەفڕم
هەتا ئەگەمە کۆشکی شازادەو
لە دوای حەوت ڕۆژ زۆرانبازی
ئینجا لیمی مارە ئەبڕن..
ئەڕۆمە سەر شەقامەکان

سەعات حەوت بە کاتی براکوژی
ئەمخەنە ناو ئوتومبێلێکی وەك قەفەز..
سەعات هەشت بە کاتی دزی
شار وەك پرتەقاڵ پاك کرا
لادێ وەك گوێز شکێنرا..
عومر وەك ئەڵماس فرێنرا..
سەعات چەند بە کاتی زستانە
لە بەردەم ئاگردانو سەماوەر
کوێر ئۆغڵو بخوێنینەوە؟
سەعات شەش بە کاتی باران
ئەچمە سەر پردی چوارەمو
سەیری مروارییە رەشەکانی
ناو دیجلە ئەکەم..
سەعات حەوت بە کاتی بەغدا
ئەچم بۆ سوق عەرەبیو
هەمان سەعات ئەچمە شۆرجەو
گیرفانەکانم پڕ ئەبن لە بۆنی عەترو بەهارات..
سەعات چەند بە کاتی کۆڕەو
بچینەوە بۆ گۆخلانو.. دوو ئاو..؟
سەعات چەند بە کاتی ڕاپەڕین
سروودەکانی شڤان
تێکەڵاوی بەرچاییو..
بۆنی بارووت، تێکەڵاوی شەوبۆ بکەین!
چاکەتی نیلـلیو
پانتۆڵی خۆڵەمێشیو
کراسی سپی ئامادە کە
سەعات نۆ بە کاتی زانکۆ

ئەڕۆینەوە بۆ موسڵ..

فەقیانەی پچڕاو(*)

تۆ لە ناو كەلاوەی عومرا
خەونت بە كۆشكی مەڕمەڕو
كۆشی شازادەوە.. نەدی..
خەونت بە ئاڵای خۆتان
خاكی ئازادەوە، دەدی..
كێ جارێكی تر، ئەبێتەوە بە بارانو..
ئەڕژێتەوە ناو بیابان؟
چ ڕۆژگارێ ئەبێتەوە بە جارانو..
ئەڕۆیتەوە
بۆ كۆڵانە ماتەكانی، سابونكەران؟
گەڵاكانی.. كە هەڵوەرین
ڕەنگە ببنە ئیلهامێ بۆ شاعیرێكی بێ نیشتمان
ڕەنگە بن بە ئاوازی تارژەنێكی دووره وڵات
بەڵام مەحاڵە جارێ تر،
چڵێ باوەشیان پیا بكا..
مەلــێ لانەیان تیا بچنێو
هێلكەی كونج كونجیان تیا بكا..
تاڵەكانی قژت تێكرا..
هەر لە بەهارەوە تێكەڵ
بە زستان بوون..
كاتێ شیعر بوو بە میوان..
ئەوێ زەمان تەنها سێگۆشەی برمۆدا

(*) ئەم شیعرە لە شەشەمین فیستڤاڵی گەلاوێژدا خەڵاتی سێیەمی وەرگرتووەو لە ژمارە (30)ی ئەیلوولی 2002ی گۆڤاری (گەلاوێژی نوێ)دا بڵاو كراوەتەوە.

دەیترساندی..
هێشتا پێت وابوو گوڵسورخی نەمردووە..
هێشتا پێت وابوو ساڵێکیان
نۆبڵ دەدەنە یەشار کەمال..
هێشتا پێت وابوو رۆژێکیان
داوای لێبوردن دەکەنو
هەر چوار پارچەکەی کوردستان
بە یەکەوە دەدروونەوەو
ئەیکەنەوە بەری خۆمان..
کێ هەمدیسان ئەبێتەوە بە بارانو..
چ رۆژگارێ ئەبێتەوە بە جارانو..
(گۆران لە کرەملین
بە رێژنە فرمێسکی باراند..
ئەمین فەیزەی لە خانەی پەککەوتەکانا..
نالی لەو سەحرای حیجازە)..
ئێستایش کەمانچەکەی دڵشاد
لە ئۆرکێستراکانا، ئەگری..
من ئەزانم ئەم چرکەیە،
زۆر شاعیر هەن
لە ناو کەمپەکانا ئەگرین..
پەڵە هەورێ
بۆنی پونگەی چوارتای لێدێو
لە ئاسمانی وڵاتێکی ئەسکەندنافی
بە خورِ ئەگری..
چۆلەکەیەك رەنگی هەروەك شارەزوورەو

لە شەقامی شانزیلیزیە
جوکە جوکێتی ئەسووتێ..
3/16 لە ڤاتیکان،
پیاوێکی خنکاو بە شەقامەکانا
نابینایە..
هەر رادەکاو.. هەر رادەکا..
کۆرپەیەکی ساردوسرِیش لە باوەشیا،
ئەڵێ: (ئەوە باوکمە..
ناوی عومەری خاوەرە)..
لێی تێناگەنو
پێی ئەڵێن: ئەو ناوەمان نەبیستووە..
زارِۆکێ لە ستۆکهۆڵم،
شەوی بەرات
بە توورەکەیەکەوە
ئەچێتە بەردەم ماڵەکان،
کەس دەرگای لێناکاتەوە..
باوکیشی دوای نانی جەژن
ستارخانی لەبەر دەکاو..
بۆ گەردن ئازادی ئەرِوا
بۆ لای تازە دراوسێکان..
دەستی بە زەنگی دەرگاوە سەوز ئەبێو..
کەس دەرگای لێناکاتەوە..
شەماڵێ بۆنی مێخەکی
قەیسەری نەقیبی لێدێو
لە دورگەی دۆمینیکان، ون بووەو..

جەندرمەکان، نازانن بە چ زمانێ
بیدوێنن‌و..
بۆ کوێی سنووورداش کەنەوە؟
دەمەیەك بۆنی گەڵای
گوێزەکانی بیارەی لێدێ‌و
لە چیای ئەڵپ..
زمانی لەگۆ دەکەوێ‌و..
ئەبێ بە پارچەیەك شەختەو
بزر ئەبێ‌و..
سەرلێشێواو،
لوتکەکان گاڵتەی پێدەکەن..
مۆمێك رەنگی مناڵە چڵمنەکانی
شەوی میعراجی پیرمەسووری گرتووەو
لە مۆمدانی کەنیسەی سانتا ماریا
باوێشك ئەداو.. ئەتوێتەوە..
تیشکی سەر رووخساری عیسا
ئەژاکێنێ‌و..
راهیبەکان لێی تێناگەن..
نازانن بۆ
ئاوا خێرا ئەکوژێتەوە؟
ساوایەك بۆنی دارکاژەکانی
مامەیارەی لێدێ‌و
لە باخچەیەکی ساوایانی بەرلین
ناتوانێ بە بەرد بڵێ (شتاین)
مناڵەکان دەورەی دەدەن

وەك کۆمەڵێ بێچووە هیتلەر..
وەك سابونێکی خوساوە،
سەیری ئەکەن..
سیاسەتمەدارێکی دیل
لە تاریکە کۆڵانێکی شاری دبلن
پەساپۆرتەکەی ون دەکا،
چوار وەرەقەی سەد دۆلاری بۆ گڕ دەداو
هێشتا هەر نایدۆزێتەوە..
کفتەیەکی سلێمانی
لە ناو پیتزاو ماکدۆناڵدو کنتاکیدا
رەق هەڵدێت‌و
کەس نییە دەستی بۆ بەرێ..
ترخێنەیەك قۆڵبەست ئەکرێ‌و
ئەخرێتە ژێر میکرۆسکۆب‌و..
دەدرێتە دادگاو..
بە تیرۆریست ناوزەد ئەکرێ..
ئەم تەسبیحە سێ ملیۆن دەنکە
ئەم گەردانە سێ ملیۆن موروو.. نقێمە..
ئەم فەقیانە سێ ملیۆن سیم‌و
سێ ملیۆن نەخش‌و نیگارە..
چۆن وا پچڕا؟
تۆ مەڕۆ.. مە..
کۆڵەکەیەك بخەرە بنمیچێکەوە
دەست بخەرە ژێر سەری کچێکەوە..
پێشان دونیا وا دروست بوو..

پاشان دونیا وا وێران بوو..
هەموو مانگێ..
سی دۆلارت بۆ دەنێرین
بابە نوئێلو
نیو شووشە عەتری هیوگۆو..
یەك فەردە جلە کۆنەی
کەنیسەکانت
بە ئێکسپرێس بۆ دەنێرین
بۆت ئەخەینە ناو پاکەتی زۆر جوانەوە
تۆ بە تەنیا بۆ خۆت بخۆ..
بۆ خۆت بژی..
بۆ خۆت بنوو
لە تەنیشت کوردستانەوە..

شەڕ

لەپڕ تەمێ
پەنجەرەکان لێڵ ئەکاتو
منداڵەکە..
کۆترەکانی لـێ ون ئەبێ..
دایکەکە هەرچەن هەوڵ ئەدا
مۆمەکانی جەژنی لە دایکبوونەکەی
بۆ ریز ناکرێو..
شقارتەکەی، بە دەستێکی لەرزۆکەوە
ئەکوژێتەوە..
لە ناکاوا
هەموو شتێ وێران ئەبێ..

ئەمدیوی ژیان.. ئەودیوی مردن[*]

بەیانی، رائەچڵەكمو
ماڵئاوایی لە شەوو.. لە خەو ئەكەمو..
ماڵئاوایی ئەخەمە ناو
رووی ژاكاوی پێخەفەكەم..
كە سۆپاكە گەرم دادێ
ماڵئاوایی بۆ ئەو چیلكە شقارتەیەی
كە كاتێ ئەكوژێتەوە،
جارێكی تر نایبینمەوە..
ماڵئاوایی لەو چۆلەكە شڵەژاوەی
لە بەردەم پەنجەرەكەما
تاوێ خۆیم نیشان ئەداو
لەگەڵ جووكەیەكا ئەفڕێو
جارێكی تر نایبینمەوە..
دوای نیو سەعات،
ماڵئاوایی لەو پیاڵە چاییە گەرمەی
ئەیخۆمەوەو..
ماڵئاوایی لەو دینارەی ئەیدەمە بلیتی ئامانەكان
ماڵئاوایی لەو تۆوی گوڵەبەڕۆژەیەی
بە رێكەوت ئەیدۆزمەوە لە گیرفانما..
لە فەرمانگەیش، ماڵئاوایی لەو لاپەڕە

[*] كە زانكۆم تەواو كرد، زۆر گریام.. چونكە هاوڕێیەكی دێرینی (شانزە ساڵ)م، لەدەست چوو.. هەستم كرد بۆ هەتاهەتایە لیڤاكسو.. هۆڵی خوێندنو.. تەختەڕەش بێبەرییان كردم.. پاشان گەلێ هەوڵی دوورو نزیكم دا تاكو ئەو كەنارییە، ماڵی بكەمەوە، كەچی قبوڵی نەكردمو.. هەنووكەیش پیر بووم.. ئاخر خوێندن هاوڕێی پیری پێ قبوڵ نییە!..

ئەسمەرانەی ئەیاننووسمو
جارێكی تر ناگەڕێنەوە بەردەمم..
ماڵئاوایی بۆ هەموو فرمێسكەكانم..
هەموو زەردەخەنەكانم..
ماڵئاوایی لەو كراسو پانتۆڵانەی
كۆن بوون.. مۆدێلیان نەماوەو
جارێ تر لەبەریان ناكەم..
ماڵئاوایی لە هەنگاوەكانم..
ماڵئاوایی لە هەناسەكانم..
ماڵئاوایی لە سەرنجەكانم..
ماڵئاوایی لە رۆژنامەكانی دوێنێ
كە هەواڵەكانیان ساردو سڕ..
كە لاپەڕەكانیان چرچو لۆچ..
ماڵئاوایی بۆ ئەو كەسانە جێدێڵم
كە لە بازاڕ بۆ یەكەمجارو
بۆ دواجار،
ئەیانبینمو..
ئەمبینن‌و
جارێكی تر نایانبینمو.. نامبیننەوە..
ماڵئاوایی ئەدەمە دەست ئەو شیعرانەی
كە خستوومنەتە سەر كاغەزو
جارێكی تر لە ناو ئاسمانی ئیلهاما
وەك شۆڕەبی نامهێنن‌و.. نامبەن‌و..
خەونەكانم بە رەنگەكانی مناڵیی
رەنگ ناكەن‌و

ئەچنە بەردەم ئەو خوێنەرە بێ ڕەحمانەی
یەك دێڕیان لێئەخوێننەوەو
توڕیان ئەدەن..
ماڵئاوایی لە دڵداری..
ماڵئاوایی لە گەنجیو.. لە هەرزەکاری..
ماڵئاوایی ئەکەمە ملی ئەو بارانەی
کە لە تینوێتی ناو خاکا، خۆی ون ئەکا..
ماڵئاوایی بۆ ئەو پەلکەزێڕینەیەی
بەرە بەرە ئەتوێتەوە..
ماڵئاوایی لە وشکایی زەمین ئەکەم
باران ئەیخوسێنێتەوە..
ئێوارەیش سەر هەڵئەبڕمو
ماڵئاوایی لە خۆر ئەکەم..
ماڵئاوایی لە ڕۆژێکی تر ئەکەمو
ئەگەڕێمەوەو
پەلاماری قەڵەمو کاغەز ئەدەمو
ئەکەومە ژماردنی ساڵ..
ئەکەومە ژماردنی مانگ..
ئەمەوێ بزانم عومری خۆمو
هاوسەرەکەم گەیشتۆتە چەند..
ئەی عومری مناڵەکانم..
عومری شۆڕشەکانی کوردو..
عومری حکومەتی هەرێم
ئەژمێرمو..
جارێکی تر ئەیژمێرمەوە..
ڕۆژژمێرێ لە بەردەما ئاوەڵایەو

هەتاکو شەوێکی درەنگ
لە دەریای ژمارەکانا ئەمێنمەوە..

دوو كۆتری بریندار

(1)

من گاو گەردوونی ئەو ڕێیەم
تیایدا نۆكمان به فەریكەیی
ئەخستە ناو دەستی رنین..
به دوای سەرابا رامانئەكردو
رووخساری گرژی دنیامان
دێنایە پێكەنین
(دێیت؟ جارێكی تر
تەپكە بۆ كوكوختییەكان بنێینەوە.. دێیت؟
دێیت؟ جارێكی تر بە دارلاستیك
نامەی دڵداری فڕێ دەینە ماڵە دراوسێ.. دێیت؟
ئامان!.. ئاگات لێبێ
كوكوختی بە ئاسانی پەڕو باڵی
لێئەبنەوە.. ئامان..
ئێستاش دەمم پڕ ئەبێ لە ئاو
كە یادی سێوە مزرەكان ئەكەمەوە
دەمانژەندە ناو لەپێكی پڕ لە خوێ.. ئێستایش..
ئێستایش چاوم پڕ ئەبێ لە ئاو
كە یادی ئەو كۆڵانانە ئەكەمەوە
تیایاندا دونیایەك بیرەوەریم نووسییەوەو
جێیشم هێشتن.. ئێستایش..
رقم لێت بوو، ئەی پۆستاڵ..
رقم لێت بوو، ئەی سروود..
رقم لێت بوو، ئەی بەرد.. رقم لێت بوو..

هەروا زوو، پەردەی خەونە
ئەرخەوانییەكانمتان دڕیو
پەلتان گرتمو
فڕێتان دامە مەیدانی جەنگ.. هەروا زوو..
هەروا زوو، بڕوانامەكەمتان دڕیو..
كەلەپچەتان لە دەست كردمو..
فڕێتان دامە زیندانی جەنگ.. هەروا زوو..
هەروا زوو، خۆری ئابتان
بە پشت ملم فێر كردو
گیرفانەكانم پڕ بوون لە لمی سەحراو
وەك مەیمونم لێهات.. هەروا زوو..
دایكم وتی: كوڕم.. بۆ وا زوو پیر بوویتو
ماندوێتیت لێئەتكێ.. بۆ وا زوو..
خۆ دوێنێ بوو، لەگەڵ (شابە)ی دراوسێمان
لەسەر چلورەیەك، قژی یەكترتان
دەسكەنە كرد.. خۆ دوێنێ بوو..
خۆ دوێنێ بوو، لەسەر (دەمی راپەڕین)
مامۆستای تەربیە وەتەنیە،
دوو هەفتە لە قوتابخانە دەریكردیت.. خۆ دوێنێ بوو..
تۆ چی ئەڵێیت.. ئەی دایكی بێئاگاو دڵساف
تۆ چی ئەڵێیت؟
كوردستانیان لێكردین بە دورگەی واق واق..
تۆ چی ئەڵێیت؟
تۆ چی ئەڵێیت، گوڵیان لە هەمومان چۆڵ كرد..
تۆ چی ئەڵێیت؟

www.pertwk.com

ئەورووپا بوو بە بەهەشتەو
هەموومانی گوناهبار کرد.. تۆ چی ئەڵێیت؟
کوڕەکەم هەر لە دایك بوو
داوای پاسپۆرتی لێکردم.. کوڕەکەم..
کوڕەکەم هەر لە دایك بوو،
حاشای لێکردم.. کوڕەکەم..
لە کوێ ئەبیت.. سبەینێ، کازیوەی بەیان
لە کوێ ئەبیت؟
لە کوێ ئەبیت، سبەینێ زوو لەسەر سنوور..
لە کوێ ئەبیت؟
لەگەڵم دێیت، ئەگەر ڕۆیشتم..
با تەنیایی نەمفەوتێنێ.. لەگەڵم دێیت؟
لەگەڵم دێیت، ئەگەر مردم
با پشیلە یۆنانییەکان
دەمو لووتم نەقرتێنن، لەگەڵم دێیت؟
کۆڵەپشتم، نیشتمانێکی بریندارە..
سنووڕێکیان بۆ نەکێشاو
فیرعەونێکیان بۆ دانەنا.. کۆڵەپشتم..
دەورووپشتم بوون بە ئاغاو
لە ساتێکا هەڵیانلوشیم.. دەورووپشتم..

(2)

چاوەڕوان بووم لە دایك بیت..
گەڵا گەڵا زەرد ئەبوونو
ئەرژانە بەردەم پێڵاوە
هیلاكو تۆزاوێکانم..

ئەم گۆمە کێ دروستی کرد؟
ئەم مەلەیە کێ فێری بوو؟..
لە دایك بوویت،
دنیایش نەڕووخاو.. وەکو خۆی
هەر مایەوە..
حانووتەکە هەر گۆشتەکەی
ئەبرژانو
خەڵوزەکە
دائەگیرساو ئەکوژایەوە..
لە دایك بوویت
مانگ نەگیرا..
خۆر نەگیرا..
قەرەباڵغی پاسەکان
سواڵکەرەکان
ئەوانەی عەرەبانەکان ڕائەکێشن،
توانەوە..
چاوەڕوان بووم پێکەوە بگەڕێینەوە
دیسان شیری هەنجیرە نەگەییوەکان
سەری لێومان بسووتێنێ..
دیسان رادیۆ،
قژی لوولی ڕووداوەکان
دابهێنێ..
چا بکوڵێتو
سفرە خۆی ئاوەڵا بکا..
ئێمە لێرە لەگەڵ نان مشتومڕمانە..

ئەوان لەوێ فیشەك ئەكەن بە بەهانە..
مانگ تێپەڕیو..
ساڵ تێپەڕیو..
درەختەكانی گەلاّیان پێوە نەما،
سەوز بوونەوە..
فیشەكەكان ژەنگیان هێناو
برینەكان بەرە بەرە
چاویان لێكناو
چاك بوونەوە..
هەر من بووم.. من بووم بێ جوولّە..
بە بێ هیوا، هەر پیر ئەبووم..
یەك پەڕە بووم..
یەك وشە بووم..
هەموو عومرم بەسەر بردو
نەمتوانی ببم بە ئەلبوم..

دوا عومەر یان *UN*

سی‌و دوو ساڵ پێش ئێستا
گوڵ عومەر ناوێكی سواڵكەر
لە كن تەنەكەی خۆڵی بەردەرگا
هەڵدەتروشكاو
دایكم برنجو شلەی بۆ دێنا..
(شێخ عومەرە گریساوییەكەی بەغدایش
هەر كوردی تیا نیشتەجێیە)..
مێرمناڵ بووم،
عومەری هاوڕێم
لوغمی پیا تەقییەوەو مرد..
(سەرباز بووم
بوومە هاوڕێی عومەر ناوێ
وتی: ئەسكەریم پێناكرێ
رائەكەمو.. ئەبم بە جاش)
هەرزەكار بووم، عومەری خاوەر
چووە ئەلبومی شەهیدان
بەلاّم من عومەری تریشم بیستبوو..
عومەر فەتاح، سەرۆكی هەرێمی خۆمان..
عومەر شاڵی، بەڕێوەبەری قۆناغی ناوەندیم..
عومەر دەبابە، مێژوویەك لە شۆڕش..
عومەر دزەیی، تاقانە خونچەكەی باخی گیانم..
عومەری سەی عەلی، سەركردەیەكی یەكێتی..
عومەر رەسام، شەهیدێكی تری هەڵەبجە..
عومەر شەریف، ئەكتەری بە ناوبانگی عەرەب..

عومەر موختار، رووخساری گەشی خەبات..
عومەر حەریری، دیسان ئەکتەرز..
عومەر شیرەمەڕی، سکرتێری یەکێتیی مامۆستایان..
عومەر عاشق، هاوڕێی باوکم..
عومەر خەیام، شاعیر.. فەیلەسوف.. زانا..
عومەری کوڕی خەتتاب، دووەم خەلیفەی راشیدین..
عومەری کوڕی عەبدولعەزیز، یەکەم خەلیفەی ئومەوی..
مولازم عومەر، سەرکردەیەکی ئەم شارە..
عومەری سەلەفیو شەڕێکی ناوەخت..
لە سیاسەتی ئەمڕۆیشدا:
شێخ عومەری تالیبانو
شێخ عومەری ئەمەریکاو..
عومەر حەسەن ئەلبەشیر..
(عومرێکی پڕ لە عومەر بوو..)
عومەر رێشاوی، مامۆستای پڕ میهرەبانی..
عومەر سەرکارو کلارنێت..
عومەر چاوشینو رۆڵی ژن..
عومەر کەریمو خۆشنووسی..
عومەر عەلی ئەمینو شلە خەجێ..
(هۆمیرۆس هەر هۆمەرە)
عەرەبەکان وایان دەگووت:
(هۆمەریش هەر عومەرەو
عومەریش هەر عەرەب!)
پێمگووتن: (ئەی بۆچی هۆمەر
مام هۆمەرەکەی

ئەفسانەکانی ئێمە نەبێ؟)
بەڵام سەردەمێکە
نە عومەرێك ئەناسمو
نە رێکەوتی عومەرێ ئەکەم
نە هاوڕێیەکم عومەرەو
نە دراوسێیەکم..
نە نەخۆشێکی تاقیگە عومەری ناوەو
نە پاڵەوانی خەونێکم..
نە کەسایەتی چیرۆکێکم عومەرەو
نە لە شانۆگەرییەکا، عومەرێ ئەبینم..
بەڵام دوا عومەر لە ژیانمدا
عومەرێکی زۆر سەیر بوو..
نەنە ئافتاوی
هەشتا ساڵەی
چاو کۆری دراوسێمان
بۆی باس کردمو.. پێی وتم:
(ئەرێ کوڕۆ..
تۆ بە قەڵەمو قاقەزەوە خەریکی
پێژن عومەری مچەحیدە
بەلوعەی نەوتەکە ئەگرنەوەو
پێژن فەردەی ئاردمان
لێئەکەنەوە بە هەزار دینار
پێژن..
بێژی راست کەن؟)..

ڕۆژگاری تیغەکان

تیغێ نێوانمانی لەت کرد
ئیتر هەرچەن چۆلەکەکان
لە ژێر نمەی مەرکانەکان
خۆیان بشۆن..
لە دەرگای یەکتری نادەین،
چەند منالّم لە ناو خەونەکانما بینی
هەوالێکی تۆم بۆ نەهات..
گوڵی هەموو ئینجانەکان،
بوون بە نایلۆن..
تەوقەی لە پێکی دڕکاوی..
پێکەنینێکی ژەنگاوی
نامەی بێ ناو..
بێ ماڵئاوایی.. بێ سلاّو
ئێمە بنمیچێك کۆمان ناکاتەوە
من بیر لە ماڵێ بۆ خۆم ئەکەمەوەو
گۆڕێ بۆ تۆ..
تۆ بیر لە گۆڕێ بۆ من ئەکەیتەوەو
کۆشکێ بۆ خۆت..

گەڕان بە دوای دنیادا

لەگەڵ پەلەو
پۆلی مەلی ئێوارانا،
ئەو گۆزەیە بەسەر شانتەوەیە، نەشکێ..
(ئەو مۆمەی کە تۆ داتگیرسان
وەکو شەکر
لە ناو پیاڵەی تاریکیدا، توایەوە)..
گەلــێ شانو گۆزە شکان..
قژی بژو تەڕوبڕی گەلــێ بەهار
بوو بە قوربانی تینوێتیو
رووتایەوە..
دەرس وەرناگرن، دیوارەکان..
پەیکەرەکان..
تۆزی سەر گۆنای مێزەکان..
بزمارەکان..
(لە پشت ئەو قەدو
کراسو بۆینباخە گوڵ وردانە،
چەند توێیەك پێستو ئێسقان دێ..
پێستو ئێسقان)..
شاری بێدەنگی گۆڕستان
پڕە لە پێست..
لە کاسەی سەر..
لە ئێسقان..
بڕوانە مۆزەخانەکان
پڕن لە تاج..

تیرو کەوان..
پڕن لە قاپو فەخفوری
کۆشکی پاشاو
شمشێری نەوەشێنراوی
قەدی سوڵتان..
لە پشت ئەو شووشەو مەرمەڕو گڵۆپانە
ریزێ کەلاوە پەنهانن
بۆ دەسەڵات چاوەڕوانن..
بڕوانە بۆ کەلاوەکانی ئاشوورو
هەرەسنامەکانی سۆمەر
پایەو قوڵلە زامدارەکان..
لە پشت ئەو هەموو کۆشکانە
ژەنگو رزین چاوەڕوانن
ئەم دنیایە لە ناو شمشاڵی شوانێکا
شیرینترە.. بەرینترە لەو دنیایەی
چاو برسییەکان
لە ناو مانگی دەسکردەوە
بۆی ئەڕوانن..

ونبوونی پارچە سێوەکان

تۆ برامیت
ئەتبینمو..
وەکو جاران،
سێوێ پێکەوە قاش ناکەین..
تێئەپەڕین،
چاومان تێکەڵی خاك ئەبێ،
لە یەکتری رۆژباش ناکەین..
ئەگەر دەستی من بگریتو
گوێ رادێریت"
هەستی لەرزین
مەراق خواردنی دەروونم، دێتە دەرێ..
چەن غەریبە
منو تۆ یەکتر نەناسین
نەك برا، وەك برادەرێ!..
دوێنێ پێکەوە ئەچووینە قوتابخانەو
دایکم بۆ دوای دەرسی پێنجەم
کولیچەی گەرمی ئەخستە جانتاکانمان..
بە یەك تەپکە،
ریشۆڵەمان راو ئەکردو
بە یەك فتبۆڵ
گوڵەکانی باخچەی باوکمان ئەشکانەوە..
بە یەك دەستیش،
سزای گوڵمان وەرئەگرت..
دە پێم بڵێ:

چەن ساڵ لە هەمان ئاراوا
جلەکانمان تێکەڵاو بوون؟
چەن ساڵ لە ژێر هەمان ئوتوو
رووی توورەی کراسەکانمان
باڵای خواری پانتۆڵەکانمان،
چاك کردو..
دە پێم بڵێ:
چەن ساڵ مەلی پەنجەکانمان
لە یەك گیرفان
پێنج فلسی رۆژانەیان وەرگرت؟
تۆ برامیت،
چۆن ئاگری ئەو چرایەت کوژاندەوەو
سەر پەنجەت نەبوو بە خەڵوز؟
چۆن بە لامدا تێپەریت و
گریان هەڵماتی دیدەتی غەرق نەکرد؟..
بە چ پەرۆیەك ئەو هەموو
فرمێسکانەت کرد بە پەڵاس؟
خۆ جاران ئەو شیعرانەمان ئەخوێندەوە،
پەنجەرەکانیان، جۆگەلەی
فرمێسك رێ بە رێی کردبوون؟
لەسەر ئەو بەردە چڵکنە
تێپەرین و
یەکترمان نەناسییەوە..
تۆ برام بوویت
گەلــێ داوی قژم بۆ تۆ

سپی کردو
گەلــێ دانیشم هەڵوەرین..
یەکترمان بەجێهێشت و..
تۆ، نازانم بۆ کوێ رۆیشتیت..
من، وەستام و..
سێبەری تۆ توایەوە..
من وەستام و..
رابوردوو نەگەرایەوە..
کەوتمەوە رێ و
پێچامەوە پریاسکەی
یادگارێکانم..
کاتێ ئاورم دایەوە،
پێچکەی زبری ئوتومبێلــێ
کوژاندییەوە شوێن پێکانت
شوێن پێکانم..

سفر

دوو بەردم لـە يەكتر دا
ئاگريان پەيدا نەكرد..
دوو دەستم لـە يەكتر دا
چەپڵەيان بەرپا نەكرد
سەمونفرۆشی بەردەم
قوتابخانەی منالّيم
هەتا ئەو قاچاخچييەی
لـە جادەی سابونكەران
پەساپۆرتێكی ساختەی
بە زێڕ پێگۆڕيمەوە..
مێژوويەكی شێواوە..
ئەڵێی لـە بەربارانا،
بە حيبری تەڕ نووسراوە..
كۆمەڵێ پەلكە سێبەر
پۆلـێ زامی گەڕۆكن..
ئەو دەشتانە ئەپێون..
پەپوولـەن يان فڕۆكەی
جەنگە دۆڕاوەكانمان؟
هەورن يان رەوە كولـلـەن
يان سەرابی بڕيارە
لـەپڕ گۆڕاوەكانمان؟
مامۆستا هاتە ژوورێ
وشەی (دار)ی فێر كردين
بەڵام كە پۆلی دوو هات

داوای ئينتيماو
پارەو.. كۆبوونەوەی لێكردين..
لـە (دار)ەوە تا (زانكۆ)
جامێ بووم پڕ بووم لـە رق..
لـە ياخيبوون..
لـە پشكۆ..
نێوان پلوكە بەردو
گۆمێكی ماتو خامۆش،
رستێ شەپۆلی بازن،
هەواڵێ پەخش ئەكەن
نێوان بارانو زەوی
مليۆنەها چڵە گيا
ئاوازێ نەخش ئەكەن..
دوو شيعرم لـە يەكتر دا
مشتێ حەرف هەڵوەرين
ئيتر نەبووم بە شاعير..
دوو هەواڵم لـە يەكتر دا
يەكتريان كوژاندەوەو
هەردووكيان بوون بە سفر..

هۆنراوەی تاشەبەرد

لەو کاتەوەی
دەمەی ترۆپکی کانونێ
بزنەکێوی کرد بە سەهۆڵ،
بە گڤەی با بڕوا ناکەم..
کە قابیل هابیلی کوشتو
یەخەی دڕاوی دایکم دی،
هەر هەمان کات
بڕوام بە گمەی کۆترو
گریانی کوکوختی نەما..
لە کۆڕی دەوری سۆپای شەو،
لە شەوچەرە، بەدگومانم..
کە بۆ خوان داوەتت کردم،
یەکەم پاروم دەرخواردی پشیلەکە دا..
کە جێگات بۆ داخستمو.. چاوم لێك نا،
نەخەوتبووم..
ترسام دەستێکی نهێنی
ئاگری خەنجەرێکی بۆ
سەربڕینم هەڵکردبێ..
* * *
گەر وا نییە،
ئەپرسم بۆ خەنجەرەکانمان هەمیشە
خوێناوین و
دوژمنەکانیشمان زامدار نین؟
دیوارەکانمان بە فیشەك

بوون بە هێڵەك
پەنجەرەکانمان بوون بە خۆڵ..
کۆشکی دوژمنەکانیشمان
مەرمەڕی ساف و بێگەردن؟..
ئەو هەموو فیشەکە تەقین،
لاشەی کێ لە ناو سەنگەرا بەجێهێڵرا،
بێجگە لە تۆ.. بێجگە لە من
کێ داوی قژی سپی بوو؟..
کێ گیرفانی پڕ بوو لە قەرز؟..
کێ دۆلکەی ئاوەکەی شکا؟..
کێ چراکەی کوژایەوە؟..
کێ لە داخا، تاکو بەیانی بێدار بوو؟..
کێ لە برسا،
بەردو تەختەی لە سکی بەست؟
کێ لە قەهرا، بورایەوە؟
بێجگە لە تۆ.. بێجگە لە من؟
کە هەردووکمان مێرمناڵی گەڕەکێکین..
* * *
کاتێ کە ماڵئاواییت کرد،
دەرگاکانم بە کلیل و قوفڵ داخست
پەردەکانم دادایەوە..
ئەمە چەرخی نەخەوتنی چاوو دڵە..
بێداریی قاوەم خواردەوە..
لە بەرنامەی گەڕان بە دوای سەنگەرێکا
دۆسیەی خەوم

www.pertwk.com

لـه چاوەکانم شاردەوە..

حەکایەتی بەرئاگردان

ئێوارە، شەرابی شەوی چۆڕبڕ کردو
زەردە، لـە ئاسۆ نیگەران..
ئێوارە، بەیانی مردو
نیوەشەو، لـەپڕ نیوەڕۆ لـە دایك بوو..
خاك هاتە ئۆفیسەکەمان،
ئیمزایەکی خۆڵاوی لـەسەر دەفتەری
بەیانیانی کار، بەجێهێشت..
ئیدی رۆی، نەگەڕایەوە..
کە باران تێکەڵی گڵ بوو،
تێر تێر بۆ باوەشی هەور گریا..
کە کەوچك کرا بە نێزە،
تێر تێر بۆ ئاوێزانی پارووی چەور گریا..
ئەرێ بابە!
لـەو رۆژەوەی بۆ دەفتەر نفوس
چووینەوە بۆ هەڵەبجە،
هەتا ئێستا کە پیر بوومو
پرۆژەیەکم بۆ مردن،
هێشتا بابای رووگرژی بازگەی شارەکان،
هەر داوای ناسنامەو
مۆرو.. ئیمزا ئەکەن..
بە چاوی گا کڕینەوە سەیرمان ئەکەنو..
ئەیانەوێ وەحشێکمان تیا بدۆزنەوە..
ئەرێ ئەو ساڵەهای ساڵە
نەیانتوانی ئەو پیاوکوژەی

www.pertwk.com

ئەو سیخورەی
ئەو تیرۆریستە، بدۆزنەوەو
پەل پەلی بکەنو.. رزگارمان بێ؟
ئەرێ بابە..
کەی بیجامەکەم لەبەر کەم؟
لە نێوان دەمو.. پارووەکان،
ئەو گەدەیەی کە تێر نابێ..
لە نێو پەڕەی دینارەکان،
ئەو گیرفانەی کە پڕ نابێ..
حەز لە کاری،
هەڵچنینی سەنگەر ناکەم..
شەوێك هاتن،
من بیجامەم لەبەر ئەکرد..
وتم: (من بەرد لەبەر ناکەم)
پێش کەڵەشێر
کازیوەیان پێچایەوەو
منیان لە ژێر رەشماڵەکانی
دوێنێ شەو، گڵ دایەوە..
شەوێك هاتن،
من خۆمم ئەکێشایەوە..
وتم: (خودە لەسەر ناکەم)
بەیانی زوو،
سیو دوو ددانو
بیست نینۆکی دەستو پێمیان،
بە تاڵان برد..

بە پەرۆیەك
پەیوەندی نێوان چاومو
زەردەپەڕیان تێکدایەوە..
هەرچی هەناسەم هەڵمژیبوو..
هەرچی هەنگاوم هەڵهێنابوو..
هەرچی پارووە نانم خواردبوو..
هەر هەموویان
بە بەیاننامەی یاساغو
تابووری پێنج لێکدایەوە..
بەیانی بوو..
بەیانی زوو..
شۆڕەبی کەزی خستبووە دەمی رووبار
بەڵام ئەو رۆژە زنجیرێ فیشەکی سوور
کرابووە گەردنی شار..

به رای من

(1)
درەخت
ئوتێلی وەرزەكانە..
(2)
حیزب
مارو پەیژەی
سیاسییەكانە..
(3)
دڵ سێوێكە
لە خوان یاخی بووەو
لە قەفەزی سنگا
عاسی بووەو
بەردەوام تەپڵی شەڕ ئەكوتێ
(4)
دیوار
فاریزەی نێوان مرۆڤەكانە..
(5)
تاریكی
ژووری نووستنی تیشكەكانە
(6)
دیكتاتۆری
خەونێكی منالییە
(7)
شیعر

ئارایشتگای وشەو..
عیادەی فیكرو..
خانەقای زیكرو..
باخچەی شاعیرە..
(8)
خۆشەویستی
تەنافێكە..
بەهۆیەوە بۆ خواستەكانمان
ئەپەڕینەوە..
(9)
فیشەك
بۆ دژایەتی وشە دروست كرا
(10)
فیشەك
فێری هیچی نەكردین..
(11)
پەپوولە
واتە ئەكرێ لەم دنیایەدا
بە بێ چەكو
قەڵغانو
سەوڵەجانو
گوللەبەندو
سیاسەت بژیت..
(12)
ژیان

كاروانێكه بۆ مردن..

(13)

دوو درەخت پێكەوە
دارستان دروست ئەكەن..
دوو مەلو..
دوو قوتابیو..
دوو هەنگ پێكەوە
پۆل دروست ئەكەن..
دوو تیشك پێكەوە رووناكیو
دوو لێو پێكەوە ماچ دروست ئەكەن..
كەچی
دوو سیاسەتمەدار پێكەوە
جەنگ دروست ئەكەن..

(14)

ئاگر رۆحی ئەو كەسانەیە كە ئەسووتێن
ئاویش گۆڕی ئەو كەسانەیە كە ئەخنكێن..
كە ئاو ئەچێتە سەر ئاگر،
كۆمەڵێ دوكەڵــی سپی
یان ئاڵای تەسلیمبوونی رۆح
هەڵئەكرێن..

(15)

تەمەن
گوریسێكە..
لە هەر چركەیەكدا
رێی تێئەچێ، بپچڕێ..

(16)

شەڕ..
واتا هەر كەسێك
لە ئاشێ ئەكات

(17)

ئاشتی
تەنها وشەیەكی رۆمانسییە

(18)

ئازادی
موڵكی شیعر بوو،
سیاسەتیش مافی بەكارهێنانی وەرگرت

(19)

درۆ، بۆیاخێكە..
هونەرێكە..
زمانو.. ئیمپراتۆرییەتێكە..
بە بێ درۆ
لە یەكتر حاڵی نابین منو تۆ..

(20)

پێم سەیرە
دۆڤیلیپین دۆڤیلیپیا شیعر ئەنووسێ..
وەزیرو شیعر ناگونجێن..
هیچ ئامرازێكی پەیوەندی
ناتوانێ كۆیان كاتەوە..
شیعر وەكو كانی وایە
قەت ناتوانێ

www.pertwk.com

لە کۆشکا چاو بکاتەوە..

دوو دڵۆپە شیعر(*)

(دڵۆپی یەکەم)

پێم سەیرە، هێشتا لەم دنیایەدا
گوڵ ئەڕوێ..
بڵێن بە گوڵدان فرۆشەکان
چیدی قۆڵمان نەبڕن..
بە بێ گوڵ چی بکەین لە گوڵدان؟..
بەهار پەرێشانە بە دەست هاوینەوە
جیاوازی چییە لە نێوان
گوڵدانو
زیندان..

(دڵۆپی دووەم)

نیازم وایە لە سفرەوە دەست بکەمەوە بە دڵداری
هەست ئەکەم بە بێ دڵداری
ڕۆژ بە ڕۆژ پیرترو..
شەو بە شەو تەنیاترم..
ساڵ بە ساڵ بێ یادگاریو..
جەژن بە جەژن
بێ نوقوڵو..
بێ شەربەتو..
بێ میوانترم..

(*) ئەم شیعرە لە هەفتەنامەی (ئەدەبو هونەری کوردستانی نوێ) ژمارە (3516)ی ڕۆژی (2004/11/4)دا بڵاو کراوەتەوە.

هەناسە تاریكەكان(*)

لە ژێر تریفەی فرمێسك‌و
هەنسكی ئەو ساڵانەدا
كە گەڵای گشت ڕۆژەكانی،
هەر لە شكۆفەوە زەرد بوون!..
ئەو گوڵانەی،
خەزان تیایاندا خەوتبوو..
ئەو دڵانەی،
یەكپارچە تووڕەیی‌و بەرد بوون..
(من بەزەییم بەم دەڤەرەدا دێتەوە..
دەستی ڕاستم وەكو سەهۆڵ،
لەسەر بڕبڕەی گڕگرتووی پێنووسەكەم،
نەرم ئەبێت‌و ئەتوێتەوە..
فرمێسك ڕێی دێرەكان ئەگرێ،
لاپەڕەكەم تەڕ ئەبێت‌و
مرەكەبی پیتەكانیش،
كەم كەم بڵاو ئەبێتەوە)..
من بەزەییم بەم دەڤەرەدا دێتەوە
لافیتەی ڕەش
وشەی سپی،
ئەژنۆكانم سست ئەكەن‌و
شریتی گفتوگۆكەمان ئەپچڕێت‌و
سەرنج ئەدەم

(*) ئەم شیعرە لە ژمارە (4)ی پاشكۆی ئەدەب‌و هونەری یـەكگرتوو ڕۆژی (1998/2/6) بڵاو كراوەتەوە.

هاوڕێكەم وەك مەلی برسی
ڕاوەستاوەو حەرفی سپی
ئەچنێتەوە..
(ئاخ)و (داخ)یش وەكو پۆلــێ
كۆترە باریكەی بریندار
لـە دەمییەوە
كەم كەم بڵاو ئەبێتەوە..
ئەڵێم: (هاوڕێ
ئەم تابلۆیە، خۆمان چڕمان
كردۆتەوە
وەك مانگاكەی گەلی موسا
وەك نازییەكان
گۆڕێكە خۆمان هەڵمانكەند
خۆمان تیا ناشت..
خۆیشمان پڕمان كردۆتەوە)..
ئەڵێ: (ئەو لافیتەیەیان
برادەری خوێندنم بوو..
بە دوای ساڵێكا ئەگەڕا
هەر چوار وەرزەكەی بەهار بێ
بەڵام حیسار
وای لێكرد هەموو هەوڵێكی
نانێكی پڕ لـە ئازار بێ..
كێ ئەیزانی..
كێ ئەزانێ
چەند تابلۆی بەرز

چەند خەوی سەوزی بردۆتە
ئامێزی گۆڕ؟!
تەواو نابێ بە هەزار چلەی ماتەمی
بە هەزار کۆڕ)..
لەسەر ئەژنۆ ئەکەوێت‌و
سەری بەسەر سنگیدا شۆڕ
ئەبێتەوە..
تەوێڵی کەم کەم ئەلەرزێ..
دەرگای فرمێسك ئەکرێتەوە..
ئەڵێم: (هاوڕێ
ئەم قەدەرە، هەرەسی چاو قووچانێ
بوو)
ئەو هەر ئەگری
درەختە نەزۆکەکانیش هەر
وەستاون..
بێ گەلاّ..
بێ بەر..
بێ سێبەر..
(باڵندەکانیش کۆچیان کرد)[1]
ئەڵێم: (هاوڕێ
بەسە مەگری..
حەرفی سپی واتە: تەواو..
هەستە با لە نوێ دایڕێژین
نەخشەی هەتاو..

[1] ناوی رۆمانێکی یەشار کەماڵە.

کە بووم بە خۆڵ

نەخشەی هەنگاو..

* * *

هەڵئەستێت‌و
تەمی خۆری چاوەکانی
بە نەرمی ئەڕەوێتەوە
تیشکێکی نوێ
سەر دەردێنێ
کەم کەم بڵاو ئەبێتەوە

هەناسەیەك لە قەهر.. لە ژەهر.. لە كفر

ئەوەی دوو دەستی هەیە
هەوڵی دەستێكی تر دەدات
ئەوەی پشتێكی هەیە
ئەیەوێ بە پشتێكی تر
پشتێكی تر بشكێنێ..
ئەوەی چوار قاچی هەیە
ئەیەوێ لەسەر دوو قاچ راوەستێ
ئێمە لە دوورەوە ئۆتۆمبێلەكان ئەبینین،
پێمان جوانن.. بەڵام
خاوەنەكانیان تەنها ئەو شوختانە ئەبینن
كە منالێكی ناحاڵی
كە پیاوێكی حەسوود
لەسەر بۆنیتو دەرگاكانی كێشاویانە..
(من لە دوورەوە تۆم خۆش ئەوێ
لێم نزیك مەبەرەوە..
نامەوێ شوختەكانت ببینم..
نامەوێ مۆری ئەو ماچانە ببینم
كە هەرزەكارێكی ناحاڵی
كە پیاوێكی شەهوانی
بە لێوەكانتەوە جێیانهێشتووەو
بەجێیانهێشتوویت..
نامەوێ هی من بیت
چونكە ئیتر جوانێكەت وەك جگەرەیەك
تەواو ئەبێو

ئەبێ حیسابی شوختەكانت بكەم،
ئەبێ حیسابی دۆستەكانت بكەم..
من لە دوورەوە تۆم خۆش ئەوێ
لێم نزیك مەبەرەوە)..
خۆرێ هەڵدێ،
ئیتر ئەیكەین بە رۆژ..
مانگێ هەڵدێ،
ئیتر ئەیكەین بە شەو..
دیكتاتۆرێ دەرئەكەوێ،
دەشتو دەر ئەبن بە مەنتیقەی موحەڕەمەو
دەرگاو پەنجەرەكان پێوە دەدەین..
دیكتاتۆرێ دائەكەوێ،
دەشتو دەر ئەبن بە سەیرانگاو..
زیندانو..
حامیەو..
سەربازگا، ئەبن بە پاركی ئازادی
پەیكەری دیكتاتۆرێ ئەڕووخێ
منالێ قۆنەرەكانی دائەكەنێو
داخی دڵی،
بە سمێڵو
دەمی خوارو
چاوی سووری ئەڕێژێ..
هونەرمەندێ پێشنیار ئەكا،
بە قۆنەرەو
نەعلە دڕاو،

پەیکەرێ بۆ عەلی کیمیایی
لە بەرامبەرا عومەری خاوەر،
دروست بکرێ..
(من لە دوورەوە رقم لێتە،
لێم نزیك مەبەرەوە..
ئەترسم رووبەڕوو
فرمێسکەکانت بخوێنمەوەو
سەهۆڵبەندانی تۆڵەم بتوێتەوەو
دومەڵانی بەزەیی
لە رەقەڵانی دەروونما، هەڵتۆقێ..
من لە دوورەوە رقم لێتە
لێم نزیك مەبەرەوە)..
پێشمەرگەیەك ناوی دێ
شانازی شەپۆل ئەداو
هەموومان دائەپۆشێ..
سەرکردەیەك بەسەر کێژۆڵەیەکەوە ئەگیرێ
شەرمەزاری شاڵاو دێنێ‌و
ئەمانبا وەکو پووشێ..
(چەن خۆش بوو یەکترمان نەبینیایە
هەر لە دوورەوە ئاگامان لە یەك بووایە..
ئێمە وامانزانیایە ئێوە لە شاخ شەرەفی ئێمە ئەپارێزن‌و
ئێوەیش لاتان وابووایە ئێمە لە شار نیوەڕۆخەو ئەکەین‌و
خەریکی بیڕوح.. بیدەمین)..

هەوڵێ بۆ راستکردنەوە

(یەکەم)

ئەوانەی دڕك ئەڕوێنن، بە هەڵە چوون، چونکە هەر دڕکە ئەبێتە پاسەوانی گوڵ‌و.. هەر دڕکە ئەبێتە خزمەتکاری گوڵ‌و.. هەر دڕکە ئەبێتە ئارایشتی گوڵ‌و.. هەر دڕکە ئەبێ بە گوڵ..

(دووەم)

– ئاشتی –

نەگەبەتییەکە لەوەدایە
ئەوەی دان ئەدا بە کۆتر
بە زەحمەت ژنی ئەدەنێ‌و
لە مەجلیسا لەلای دەرگا
دایئەنێن‌و
قسە بکا، پێی ئەبڕن‌و
پێی ئەڵێن:
(ئەقڵی سووکە..
بێ ئەدەبە..
کۆتربازە، گوێی مەدەنێ!)..

(سێیەم)

– دڕندە –

ئەو جەبانە..
لە ئاسك‌و کەروێشك زیاتر
کێ ئەشکێنێ؟
ئەو دەعبا لە خۆباییەی

پێی ئەڵێن: (شێر)..
به هەڵە نووساندوومانه به ناوی شەهیدانەوه
به هەڵە خستوومانەته ناو ئاڵاو پایەكانەوه
هەر كه دەركەوت،
دارستانی بۆ چۆڵ ئەكەین
هەر كه زیز بوو،
بارگەی كۆچو
راكردنو
نووشتانەوه، لـه كۆڵ ئەكەین..
كۆڕەو به پێ..
به تراكتۆر..
لـه ترسی لـەتێ تەپەدۆر
ناومان لێناوه: دیكتاتۆر!

دووركەوتنەوه

لاپەڕە
لاپەڕە
لاپەڕە..
هەزارەها لاپەڕە
منو منالّیمیان لێك جیا كردەوه..
هەنگاو
هەنگاو.. هەنگاو
ملیۆنەها هەنگاو
منیان لـه بێشكه دوور خستەوه..
ئێستا هەموو چركەیەكم
هەنگاونانه بەسەر مینێكا..
چاوەڕوانی كەوتنه چاڵێكه..
دینار..
دینار.. دینار
دینار سەرقاڵی كردم
كه لـه ئاوێنەدا خۆم بینی
چل ساڵ
وەك چل تاشەبەرد
لـەسەر شانم كەڵەكه بوون
كوورِ بوومەوه..
ئێستا تەنها خۆڵ ئەبینم
فیشەكی جەنگەكان،
لـه ژێر زەمین خۆیان پێ شاردمەوه
كه بەئاگا هاتمەوه

بەفری کەلی خان لەسەر قژم باری بوو
نامەی دڵداریم لە یاد چوو
رووبارم ئەکردە ناو تانکی سەربان..
دیوانم ئەکردە کۆلارەی ئاسمان..
کە منالەکەم بوو بە هەرزەکار،
هەولی بڕوانامەی ماستەرم دەدا،
کە مردن هەولی مێزگردی دەدا،
لەگەڵ تەمەنم..
مۆم..
گڵۆپ..
چرا..
گوڵ ئەستێرەم داگیرسان..
شەو سەرقاڵی کردم،
نە نەوت بەشی چرای کردو،
نە شیعر بەشی دیوان..
نە کارەبا بەشی گڵۆپی کردو
نە گوڵ ئەستێرە هاتە هەیوان..
لە پشت ماڵمانەوە،
گەلەگورگ سەرقاڵیان کردم..
کە هوشیار بوومەوە،
یار لێم تۆرابوو..
ماڵەکەمان سووتابوو،
سوپەرمارکێتێکی تیا دروست کرابوو..
کۆترێ سەرقاڵی کردم،
کە خەبەرم بۆوە،

ریشۆڵەکان لێم زویر بووبوون..
رنوە بەفرەکان بووبوون بە تەرزەو
بۆنی کنگر بە ماسی
کۆڵانەکانی قانگ دابوو..
لەسەر سووچی گەڕەکەکەمان،
مردن شەپقەیەکی لەسەرا بوو..
مردن رەینکۆتێکی لەبەرا بوو..
کە ئەلفو بێی نوێیان دایە دەستم،
دەست بە دیوارو
پێنج بەردیەو
چاوشارکێ، تێکڕا زویر بوون..
سەری خۆیان لێهەڵگرتم..
ئەمڕۆو دوێنێ وەك یەکتر وان..
کەچی لەپڕ
دنیایەکی تر دەبینم،
نە دەتوانم شیعری تیا بنووسم
نە دەتوانم جگەرەی تیا بکێشم
لەپڕ شەقام پڕ دەبن لە گەورە کچ..
لەپڕ بازاڕ پڕ دەبن لە هەرزەکار
لەپڕ خۆشنووسەکان،
هەزارەها لافیتەی رەش دەنووسن،
بۆ یەك کەس..
لەپڕ هەموو پەنجەکان هەڵدەوەرن،
لە پێناوی
بەردەوامبوونی چەقەنەی یەك دەس..

شەقامەکان دەستی یەکتر دەگرن،
شۆستەکانیش قاچی من..
چۆلەکەیەك ریقنەیەك دەکا بە سەرما،
تاکو سەیرێکی ئاسمان بکەم..
دنیا.. ئەو سابونە خووساوەیەی
تیایدا ساختمان دروست دەکەین..
دنیا.. ئەو سەرابەی
تیایدا چەکی قورس‌و
پیاوی سووك‌و
سەگی خوێڕی بەرهەم دێن..
دنیا، ئەخولێتەوەو
ئێمە، نەخۆش ئەکەوین..
ئەوانەی بەردەوام رادەکەن
وا ئەزانن دنیا وەستاوەو
ئەوان خاوەنی سەروەرین..
ئەوانەی کە دانیشتوون،
وا ئەزانن دنیا رادەکاو
ئەوان: شایەنی هەڵوەرین..
ماریٚ بە پەرێزێکا ئەڕواو
لە سەد لاوە،
بەردو
دارو
فیشەکی بۆ دێ..
دزێ لە کۆشکێکا ئەژی
لە سەد لاوە،

سەرو
سنگ‌و
ئەژنۆی بۆ بە چۆکا دێ..
ئەم هەموو رۆژە پاڵ بە یەکەوە ئەنێن
وەك کۆمەڵێ منالی بێ ئۆقرە..
وەك کۆمەڵێ شاعیری بێ ئیلهام..
رۆژ هەیە هێندە درێژە
هەزار جار نانی تیا ئەخۆم..
هەزار شیعر دێنە لام‌و
چایی ئەخۆنەوەو ئەڕۆن..
هەزار جار ئەفلام کارتۆن..
هەزار جار هەواڵەکان..
هەزار جار کارەبا ئەبڕێ‌و..
هەزار جار رۆژانە ئەدەم بە منالەکان..
رۆژ هەیە ئەوەندە کورتە،
بەشی گۆڕەوی لەپێکردنێ ناکا..
رۆژ هەیە نهێنییە،
وەك تلیاك..
وەك تیرۆر..
وەك ئەخلاق..
بە دزییەوە دەست پێئەکاو
بە دزییەوە ئەچێتە ژێر رەشماڵی شەو..
رۆژ هەیە ناکامە..
رۆژ هەیە خوێناوی..
رۆژ هەیە، تاریکە

هەڵنایەت چاوی..
شەو هەیە هێندە درێژە،
بەشی عابای هەموو ژنەکانی
ڕۆژهەڵاتو..
بەشی بێداریی هەموو شاعیرەکانی
ڕۆژئاوا ئەکا..
بەشی کلی چاوی هەموو کچەکانی لادێو..
بەشی ڕەنگی
هەموو شەربەت فرۆشەکان ئەکا..
شەو هەیە هێندە کورتە
بیکەیتە پیاڵەیەك قەنداخ، ڕەشی ناکا..
چاوێکی یاری پێ ڕەش کەی،
بەشی ناکا..
پێئەکەنم،
گریانیش لە پشت دەرگاوە ڕاوەستاوەو
هەر ئێستا بۆی نەکەمەوە،
دەرگاکەم بە شەق ئەشکێنێ..
نان ئەخۆم،
برسێتیش لە سەربان تەپەتەپ ئەکا
(کاسەو کەوچکم پڕ لە خۆڵ ئەکا)[1]
هەر ئێستا کلاورۆژنەی بۆ نەکەمەوە،
وەك ئاو بە بنمیچەکەدا،
دێتە خوارێ..

---

[1] ئەم دێڕە لە وانەیەکی کتێبی (ئەلفو بێی) نوێی پۆلی یەکەمی سەرەتایی وەرگیراوە کە مامۆستا (ئیبراهیم باڵدار) نووسەرێتیو بە داخەوە لەم دواییەدا ئەو کتێبە لە مەنهەجدا نەما.

شەو بڕۆ بۆ سەر شەقام،
ئەو هەموو خەڵکە چی بەسەر هات؟
ڕۆژ بچۆ بۆ سەربان،
ئەو هەموو ئەستێرەیە چی بەسەر هات؟
منداڵیمان کێ بردی؟
هەرزەکاریمان کێ دزی؟
حەزم نەدەکرد منداڵەکەم گەورە بێ،
نەمئەهێشت بچێتە دەرێ
هەموو شتێکم بۆ کڕی،
کەچی لە ناکاو گەورە بوو..
حەزم نەدەکرد شیعر بنووسم،
لەناکاو دیوانێ
سنگی شەق کردمو
هاتە دەرێ..
هەست ئەکەم هیچم بە دەست نییە..
وەك چایخانەیەك وام،
شیعر چام تیا ئەخواتەوەو
چیرۆك تاوڵەم تیا ئەکا
دینار تیاما دەزرنگێتەوەو
ئاگری وەجاخەکە ئەمسووتێنێ..
دڵەڕاوکێ ڕەنگی ڕووم ئەباو
ئەوەی کە تۆزێ دڵم خۆش ئەکا"
دڵنیام کە ئەڕووخێم
دڵنیام کە ئەفەوتێم
دڵنیام لە یاد ئەچمو
لە قوڕنەیەکدا،

مێروولە، بەشێکم ئەباو
قالۆنچە، بەشێکی ترم..
سەگ، ئێسقانەکانم ئەباو
ڕۆژگاریش وشەکانم..
خۆ ئەگەر مردن نەبووایە،
ئەم دنیایە هەر بەشی هیتلەری ئەکرد،
هەموومانی لە دنیا بێبەری ئەکرد..

گۆرانیی ماڵئاوایی(*)

دڵدارەکەم
ئەم ژوانە دوا ژوانە
ئەم وشانە دوا گفتوگۆن
دوا ڕازی نێوان منو تۆن..

* * *

دوا سەرنج ئەگرمە چاوت
خۆم ئەخەمە دوا شەپۆلی
قژی خاوت..
سەرم ئەخەمە ناو پۆلی
پەنجەکانت..
ئەبمە سیمفۆنیا بۆ نازو
لەنجەکانت..

* * *

دوا ژوانە
ئیتر چیرۆکی دڵداری نێوانمان
دوا کۆتایی دێ
ئیتر کاتی گینگڵدانو
تەنیایی دێ..
ئیتر تۆ لە من ون ئەبیو
من لە تۆ، ون
کێ ئەزانێ،
چەن ساڵو مانگ تێپەڕ ئەبن..

(*) ئەم شیعرە لە ژمارە (73)ی ساڵی (1988)ی گۆڤاری (کاروان)دا بڵاو کراوەتەوە.

www.pertwk.com

کێ ئەزانێ
چیت لێدێ تۆ؟
چیم لێدێ من؟
* * *
دڵدارەکەم
ئەوا ئێستا
لە ژێر ئەم دارە پیرەدا
لەم بەیانییە دڵـگیرەدا
لەسەر ئەم کورسییە دارەدا
لەم ساتە خەفەتبارەدا
دانیشتووینو
دوا دیمەنی شانۆگەری دڵداریمان
نیشان ئەدەین..
ئیتر ئەڕۆین..
ماڵئاوایی لە یەکترو
لە شانۆی دڵداری ئەکەین..
ئیتر ئەڕۆین
لە دەروازەی
ئەندێشەو یادگاری ئەدەین..
* * *
دڵدارەکەم
هەر کاتێ خەزان دەرکەوتو
گەڵای دارەکان هەڵوەرین،
ئەو کاتە یادم کەرەوە..
هەر کاتێ شەوانی هاوین

ئەستێرەیەکت دی کشا..
هەر کاتێ پێکی تەمەنت
زۆربەی رژا..
هەر کاتێ کە بەفر باریو
پەلەوەرەکان کۆچیان کرد..
هەر کاتێ گورگی رەشەبا
هەڵمەتی بۆ ژوورەکەت برد..
ئەو کاتە یادم کەرەوە
ئەو کاتە لاپەڕەکانی
دەفتەری یاد هەڵدەرەوە..
* * *
بەڵام گیانە..
کاتێ بەهار
بە لەنجەو لار
سروشتی بە گوڵو
گوڵزار رازاندەوە..
هەر کاتێ کە باران باریو
بەفری لووتکەی شاخەکانی
تواندەوە..
هەر کاتێ رۆژگار دۆستێکی
ونبووی بۆ لام
گەڕاندەوە
لەو کاتەدا
پڕ بە دڵ یادت ئەکەمو
باست ئەکەم

بۆت ئەگریم‌و لە خەڵك‌و خوا
داوای دەنگ‌و باست ئەكەم..

ژیان(*)

هەتا لەگەڵ شەوا ئەبمە هاوڕێ
ڕۆژ ئەبێتەوەو..
هەتا لەگەڵ ڕۆژ تەعاروف ئەكەم،
خۆر ئاوا ئەبێ..
هەتا پێستم لەگەڵ هاوین
ئاشنایەتی پەیدا ئەكا،
زستان بە ردێنی سپییەوە دێ‌و
هەتا پەنجەكانم لەگەڵ تەزین،
ئەبنە هاودەم،
هاوین بە پشكۆی سوورەوە پەیدا ئەبێ..
هەتا دڵی تۆ ڕازی ئەكەم،
یەكێكی ترم خۆش ئەوێ‌و
هەتا لەگەڵ ژیانا ڕادێم،
مردن ئەڵێ: پێشمكەوە..
ئیتر لێرەدا،
من تەواو ئەبم‌و
كۆتایی دێنم بەم خەوە..

(*) كافكا ئەڵێ: ژیان بریتییە لە دروستكردنی بازنەیەك لەلایەن هەر كەسێكەوە.. بەڵام من نەمتوانی هەرگیز ئەو بازنەیە دروست بكەم.. بەردەوام دەستم پێدەكردو دەچووم لە جێگەیەكی تر دیسان دەستم پێدەكردەوەو.. جێمدەهێشت‌و.. ئەچووم بۆ شوێنێكی تر، تا تەمەنم تەواو بوو بە بێ ئەوەی بتوانم بازنەیەك دروست بكەم.

شەوو شیعرو شتی تریش[*]

ڕەنگە ئەمشەو بە تەنیایی
بۆ بنیاتنانی هەڵبەستێ
کاتژمێری دڵی ماندووم
لـە حەسرەتا ڕابوەستێ
* * *

شەوێکە زۆر بە ئاشکرا
گوێم لـە دەنگی دڵی خۆمە
شەوێکە.. تاریكو نووتەك
تەنها پێنووسەکەم مۆمە
* * *

تەنانەت ئەستێرەکانیش
لـە ژێر باڵی شەوا خەوتوون
لـە ناو دەریای تاریکیدا
گیاندارو بێ گیان نقووم بوون
* * *

چاوەڕوانم هەورێکی وێڵ
ئاسمان هێندەی تر ڕەش بکا
بەڵکو بروسکەیەك بداو
بۆ ساتێ زەمین گەش بکا..

[*] ئەم شیعرە لـە مانگی یانزەی 1991 بۆ ڕۆژنامـەی (هاوکـاری)م ڕەوانـە کـرد، پاشـان ڕاپەڕین لـە کوردستاندا رووی داو چارەنووسی شیعرەکەم بۆ روون نەبۆوە.. ڕۆژێکیان بـە ڕێکەوت لـە تەلـەفزیۆنی کەرکوکدا، گۆرانیبێژێك کە نازانم کێیەو یەکەمجار بوو ببینم، ئەم شیعرەی منی کردبوو بە گۆرانی، ئەمە گومانی ئەوەی لـەلا نەهێشـتم کـە لـە ڕۆژنامـەی هاوکاریدا بلاّو کراوەتەوە، پاشان ئەو برادەرە کردویێتی بە گۆرانی.. لـە هەموو حاڵەتێکـدا ئەم روونکردنەوەیە هیچ واتایەك نابەخشێ، ئەوەندەی ئاماژەیە بە وڵاتێك کە کەس ئاگـای لـە کەس نییە.

* * *

بەڵکو بارانێکی ناوەخت
ئەم شەوگارە بشواتەوە
دڵی تینوو تۆز لێنیشتووم
پێکێ باران بخواتەوە
* * *

ئەوسا هەڵبەستێکی مەزن
بە نمەی باران ئەنووسم
ئەوسا هەڵبەستێکی مەزن
بە یادی جاران ئەنووسم..
* * *

بەڵام زۆر زەحمەتە ئەمشەو
هەور بگرێو باران داکا..
چونکە هەوریش خەواڵووەو
حەز لـە گریانو زار ناکا..
* * *

ئای ئەمشەو لـەم تەنیاییەدا
نازانم چۆن خۆم دڵشاد کەم؟
لـەم تاریکیو بۆشاییەدا
چۆن خەمەکانم لـە یاد کەم؟
* * *

ئەترسم تەواو بێزار بم
لـە داخانا خۆم بکوژم
خوێنی پەنگخواردووی ناو دڵم
لـەسەر مێزەکەم بڕژم

www.pertwk.com

* * *

تۆ بڵێی خوێنی ناو دڵم
نەبێتە شیعرێکی مەزن؟
لەو شیعرانەی تا هەتایە
هەر ئەمێننەوەو نابەزن؟

* * *

بڕوا ناکەم خوێنی تووڕە
ببێ بە وشەی هۆنراوە
ڕەنگە ببێ بە هاوارو
بە شیوەنێکی نەبڕاوە..

* * *

بەڵام بۆچی ببمە شیوەن،
کە خۆم لە شیوەن بێزارم؟
نا ئەو خەمە پەنگخواردووە
ئەبەمە ژێر دوا هەوارم..

سروود بۆ مانگرەکان(*)

(1)

لە بەرامبەر مانگرتوودا
مردن مردو چۆکی دادا..
مردن گریا..
وتی: ملیۆنەها ساڵە
هەرچی گیانداری خوا هەیە
لە بەرامبەر منا لاڵە..
لە بەرامبەر منا مەلێکی بێ باڵە..
کەچی ئەمڕۆ لە کوردستان
بۆ یەکەمجار ملم کەچ کرد
بۆ یەکەمجار ترسام لە کورد..
مردن ئەم قسانەی کردو
لە ژێر پێی مانگرتۆکاندا
سارد بۆوەو مرد..

(2)

مانگرتوویەك بە شارەکەیدا ئەگەڕا
منداڵێکی برسیی بینی..
مانگرتۆکە دەستی خۆی لە بنا بڕیو
دای بە منداڵەکە وەکو نان..

(*) ئەم چەند سرووده لە (1991/12/10)دا بۆ مانگرەکانی بەردەم (UN)ی سلێمانی نووسیمن و.. هەولّم دا لە یەکێك لە شەوەکاندا، لە بەردەم ئاپۆڕەی خەڵکی سلێمانیدا بیخوێنمەوە، بەڵام بوار نەبوو، چونکە لەو شەوانەدا شاعیرو نووسەرێکی زۆر سروودیان دەخوێندەوە، ئەوا لێرەدا بۆ مێژوو تۆماری دەکەم، هەرچەندە سروودەکان زۆر بە سادەو ساکاری نووسراون.

www.pertwk.com

ژنێکی هەژاری بینی،
قاچی بۆمبا پەڕاند بووی،
قاچی خۆی لە بنا بڕیو
دای بە ژنە قاچ بڕاوەکە..
خێزانێکی ئاوارەی دی،
قەفەزی سنگی دەرهێناو
کردی بە خانوویەك بۆیان..
گۆڕی شەهیدێکی بینی،
سەری خۆی لە بنا بڕیو
لەسەر گۆڕەکەدا کردی بە گوڵدان..
لە کۆتایی گەشتەکەیدا،
مانگرتۆکە تەنها هەر دڵی مایەوە،
هەر نەوەستابوو لە لێدان..
دڵیشی کرد بە مەدالیاو
دای لە بەرۆکی کوردستان..

(3)

ئەو ڕێگایەی جەبەل حەمرین
ئەبڕێو بەرەو بەغدا ئەڕوا،
دوێنێ لە ناکاوا پچڕا
جەبەل حەمرین سارێژ بۆوەو
ڕێگاکەی بەست
بیستو پێنج مانگرتووی تووڕە
پەنجا قۆڵو مەچەكو دەست
لە بەردەم ڕێگای بەغدادا
بوون بە بەربەست

هاواریان کرد: جەبەل حەمرین بەردەوامەو
کەس بۆی نییە بێ پەساپۆرت
ئەم سنوورە ببڕێتەوە..
هەرچی زۆرداری دنیایە
ناتوانێ ناوی کوردستان
لە جیهانا بسڕێتەوە..

(4)

دوێنێ شەو لە نوێنی گەرما
خۆم ون کردبوو لە سەرما
لەناکاوا سەرینەکەم
دۆشەکەکەم
بەتانییەکەم، هەموو گریان..
وتیان: ئەوەیە پاداشتت بۆ کوردستان؟
لەپڕ سەرینەکەم رایکرد
دۆشەكو بەتانییەکەیشم
بۆ دەرەوە هەڵمەتیان برد
دیوارەکانی ژوورەکەم
یەك ئەوی تری لەناو برد
هاواریان کرد:
ئەبێ لەگەڵ مانگرتووان
مان بگرن هەموو گەلی کورد..

(5)

پێشمەرگەیەك
کەوتە بۆسەی
فاشستو ئەڵقە لە گوێکان

هەر چوار دەوری
بوو بە دەنگی گوللەو قەوان
لەناکاوا
هەر چوار دەوری پێشمەرگەکە
بوو بە سەنگەرێکی مەزن
جۆرەها چەك
کرایە رووی رەشی دوژمن
لە کۆتایی جەنگەکەدا،
دوژمن شکا..
حەیای تکا..
پێشمەرگەکە سەری سوڕما..
پرسیاری کرد: ئەی سەنگەری ئەفسووناوی
پێم ناڵێی تۆ پەیامی کام پێغەمبەری بەجێماوی؟
پێم ناڵێی تۆ کام فریشتەی؟
خدری زیندەی کام چیرۆكو سەرگوزشتەی؟
سەنگەرەکە وتی: هاوڕێ
ئەی شۆڕشگێڕی لە دیکتاتۆر هەڵاتوو..
من مانگرتووم.. من مانگرتوو..

(6)

مێژووی نوێی کوردم خوێندەوە
هەندێ پەڕەی خوێناوی بوون
لە مێژوونووسێکم پرسی: ئەم پەڕانە بۆ خوێناوین؟
وتی: خوێنی شەهیدانە..
هەندێکیشی بریناوی بوون..
پرسیم: ئەی ئەم زامانە چین؟

وتی: دڵی دایکی شەهیدانە..
هەندێ لاپەڕەیش زەرد بووبوون..
– ئەی ئەمانە بۆچی زەردن؟
مێژوونووسەکە تووڕە بوو:
– ئەی نازانی ئەوە رەنگی وشکهەڵاتووی مانگرەکانی کوردن؟

(7)

دوێنێ بە شەقامەکانی شارەکەما
بە شەقامی شارە پڕ ئاوارەکەما، ئەگەڕام..
سواڵکەرەکان پێئەکەنین..
مناڵە بۆیاخچێکان دەستیان گرتبوو، هەڵئەپەڕین
سەرم سوڕما، پرسیارم کرد:
ئەی هەژاران چی رووی داوە؟
چی قەوماوە؟
مناڵێکی رووتەڵە پێی وتم: مامە..
ئەی نازانی مانگرتۆکان نانی ئێمەن؟
بۆ خێزانە ئاوارەکان، ماڵو خێمەن؟
ئەی نازانی مانگرتووان،
برسێتییان خستە ژێر پێ؟
ئەی نازانی ئیتر هیچ مناڵێکی کورد
برسی نابێ؟

(8)

شەوگار پرسی:
پێم ناڵێن ئەم جەماوەرە
بە چی ئەژین؟
هەور وتی: مانگرتۆکان نانو ئاوی جەماوەرن

شەوگار پرسی: ئەی پێم بڵێ ئەو کۆمەڵە مانگرتووە
بێ خواردنو بێ تێشووە،
بە چی ئەژین، ئەوا حەوت ڕۆژ ڕابردووە؟
هەور وتی: جەماوەرە نانو ئاوی مانگرتووە.

(9)

نانێ مانی گرتو وتی:
نایەڵم هیچ کەسێ بمخوا
هەرچی کەسە بۆ لای مانگرتۆکان بڕوا..
خۆ مرۆڤ هەر جەستە نییە،
بە خواردنو خەوڕازی بێ..
مرۆڤ ئەبێ
پێشمەرگەی سەرفرازی بێ..
مرۆڤ ئەبێ
ڕێژنەی گوللە ئاوازی بێ..
نانەکە ئەمانەی وتو
دەستی کرد بە پڕمەی گریان..
تەڵێ شقارتەی داگیرسان
خۆیی سووتان..

عەزیز سەلیم(*)

عەزیز سەلیم..
تۆ چۆن توانیت
لەم کۆمەڵە هەژارەدا
لەم کۆمەڵە بێزارەدا
لەم کۆمەڵە خەوزڕاوە بێدارەدا
لەم کۆمەڵە هەزار ساڵە
مل لە پەتی سێدارەدا
لەم کۆمەڵە زامدارەدا
لەم کۆمەڵە پڕ لە گورگە
دەم بە خوێنو سامدارەدا
تۆ چۆن توانیت،
جیهانێکی نوێ بەدی کەیت؟
تۆ چۆن توانیت،
داوای ژینی ئەبەدی کەیت
لەم شەوگارە نووتەکەدا،
تۆ چۆن توانیت،
ئەم چرا ڕووناکە هەڵکەی؟
ئەزانی تۆ
جێگای سەرسامی ئەو خەڵکەی

* * *

عەزیز سەلیم..

(*) لە هاوینی (1991)دا، هونەرمەندی شێوەکاری گەورەی کورد، عەزیز سەلیم لە ئەورووپا هاتەوە بۆ کوردستانو.. لە هۆڵی یانەی ئەندازیاران، پێشانگەیەکی کردەوە، منیش ئەم هۆنراوەیەم بۆ نووسیو دامە دەستی..

www.pertwk.com

لە ناو هێڵو ڕەنگەکانتا
هەڵەبجەی ڕووخاوم بینی
ئازارو زووخاوم بینی
کوردی ئاوارەی بێجێگاو
شوێنم بینی..
دوژمنی چاو دەرپەڕیوی
دەمو ددان بە خوێنم بینی..
خوێنی ڕژاوی لۆرکام دی
لەشی سووتاوی ژان دارکو
شاری ڕووخاوی ڕۆمام دی
خوێنی ڕژاوی ڤان کوخو
سەری پەڕاوی هنری مۆر..
دەنگی بڕاوی نیرۆداو
پۆشکینی لە خوێنا گەوزاو..
خۆشەویستی دافنشیو مۆنالیزام دی..
خۆشەویستی ئەراگۆنو ئەلیزام دی
لە ناو هێڵو ڕەنگەکانتا،
دەنگی سیمفۆنیای بتهۆڤن،
بەرز بۆوە..
گیانی ڤاگنەرو مۆزارتیش سەوز بۆوە
چایکۆفسکیش..
هۆنراوە خوێناوییەکانی،
مایکۆفسکیش..

* * *

عەزیز سەلیم..
یەکەمجارە لە ژیانمدا..

که بووم به خۆڵ

لە ناو قولایی گیانمدا..
هەست بە شانازی ئەکەم
یەکەمجارە چاوەکانم ڕازی ئەکەم
سەردەمێکی گەلــێ دوورە
بە دوای هونەری ڕەسەنا
بە دوای هونەری بێ کۆتو
بێ پێوەنا..
من ئەسووڕێمەوەو وێڵم..
ئەوا ئەمڕۆ دۆزیمەوەو
ڕووناک بۆوە دیدەی لێڵم..

* * *

بیکاسۆو ڤان کوخو سیزان
میلیەو لیۆناردۆ دافنشی..
دێلاکروا.. ڕۆبنس.. گۆگان
ئەنجیلۆو سلڤادۆر دالی
هەموو سەربەستو ئازاد بوون
بۆیە ناوبانگیان دەرکردو
بە پلەی نەمریی شاد بوون
بەڵام تۆ ئەی عەزیز سەلیم
لە شارێ چاوت هەڵهێنا،
هەموو کردارێ تاوان بوو..
هەموو هاوارێ تاوان بوو
لە جیاتی هۆڵو گەلەریو
مۆزەخانە،
هەموو کوچەیەک زیندان بوو
هەموو هونەرمەندێکی ڕاست تاوانبار بوو..

خوێنی حەڵاڵــی
سوڵتانی گەورەی شار بوو..
پارەو ماڵی..
تەنانەت خەوو خەیاڵی،
بە ئەمری سوڵتانی گەورە،
ئەسووتێنران
یان ئەدزران بە حەڵاڵــێ..

* * *

عەزیز سەلیم..
تۆ پەروەردەی زیندانێکیت،
بە زۆر ناو نراوە – وڵات..
مرۆڤی تێدا سەر ئەبڕێ،
وەك باڵندەو مەڕو ماڵات..
سەربەستیو هونەرو
شادی
شتێکن وەکو خەیاڵات..

* * *

عەزیز سەلیم
تۆ دانیشتووی کۆمەڵێکیت،
تاکو ئێستایش
مرۆڤی تێدا ئەفرۆشرێ
کەڵەشێری هێلکە ئەکاو
نێر ئەدۆشرێ..
تاکو ئێستایش
نیوەی کۆمەڵ وا ئەزانێ
زەوی لەسەر پشتی (گا)یەو

(گا)یش لەسەر پشتی ماسییەو
ماسیش نوقمی ناو دەریایە..

* * *

عەزیز سەلیم..
تۆ دانیشتووی کۆمەڵێکیت،
هەزار ساڵە،
چاوی تەواو داپۆشراوە
دەستی کەلەپچە کراوە
تەنها فێری
هەناسەو خواردن کراوە..
عەزیز سەلیم، بە داخەوە!
گەلەکەمان ون کراوە
لە ناو جەرگەی دەریای ژینا
کەشتێکەمان کوون کراوە..

* * *

عەزیز سەلیم..
گەورەترین شۆڕشگێڕ تۆی
فڵچەکانی تۆ گڕاوین..
ڕەنگەکانی تۆ خوێناوین..
تۆ توانیوتە زیندانەکان بڕووخێنی..
تۆ توانیوتە
یەخەی چارەنووس بدڕێنی..
تۆ توانیوتە
لە شەوگارا خۆت فێر بکەی
کەلەپچەکەت بپچڕێنی و

جەلادەكانت كوێر بكەی..

* * *

عەزیز سەلیم..
گەلەكەی تۆ وەكو مێروو
بە گازی ژەهرین ئەكوژرێن..
لە گۆڕێكا هەزاران كەس،
حەشار ئەدرێن..
لە بیابانە دوورەكانا،
هەزاران كەس،
هەر بە زیندوویی گۆڕ ئەكرێن..
گەلەكەی تۆ هەزار ساڵە،
بە دوای ئیسلاما رائەكاو
خۆشترین جێی سەر بەرماڵە..
كەچی تازە بە كافر لە قەڵەم ئەدرێو
لە ژێر سورەتی ئەنفالا
لادێو شاری كاول ئەكرێ
ماڵو سامانی ئەدزرێ
كچو ژنی مارە ئەكرێ
كەڵەپیاوی لە كۆتو سێدارە ئەدرێ..

* * *

عەزیز سەلیم..
تۆ لە تاریكی زیندانو خوێنی خۆتا
تۆ لە ناو زنجیرو كۆتا..
ڕەنگی تازەت دۆزییەوە..
فلچەت كرد بە چەكی شۆڕش..
ئەی بلیمەت.. ئەی شۆڕشگێڕ..

هەرگیز تۆ پێناسە ناكرێی،
بە هەندێ دێڕ..
تۆ ئەو كەسەی،
لەسەر سەهۆڵ ئاگرت بۆ گەل كردەوە
هەموو دوژمنان دۆڕاندیان
هەر تۆ گرەوت بردەوە..

www.pertwk.com

ژماره پێوانەییەکان

چەند خۆش بوو تامی خورمای کوردکوژه
ئەو کاتەی کە هەر ماڵی توجارەکان،
نوقوڵی مینۆو نەستەلەیان هەبوو..
چەند خۆش بوو سواری پاسی پۆڵۆنی
ئەو کاتەی تەنها مەسئولەکان
مۆنیکاو نیسان پاترۆڵیان هەبوو
چەند خۆش بوو ئاوی مەرکانه
کە تەنها ئەوان سەهۆڵیان هەبوو
چەند خۆش بوو هەندەران
ئەو کاتەی نانەواخانەکانی نیشتمان
داخرا بوون..
ئەو کاتەی گیرفانەکانی نیشتمان
بڕا بوون..
ئەو کاتەی رۆڵەکانی نیشتمان
لە ناو خوێنی یەکترا بوون..
چەند خۆش بوو ئازار
ئەو کاتەی بە کیلۆ ئاردم ئەکڕی‌و
حەزم ئەکرد عەلاگەکانی دەستم
هێندە قورس بن
هەردوو قۆڵم لێبکەنەوە..
ئێسکەکانم لێك بترازێن
پەنجەکانیشم هەڵوەرێن
چەند خۆش بوو تامی ساوەر،
ئەو کاتەی تەنها لە دەرگای ماڵە شێخان
بۆنی گۆشتی برژاو، یاری بە کەپوومان ئەکرد..

چەند خۆش بوو خورشیدو خاوەر،
ئەو کاتەی نووسەر
ئەبوو خولی فێرکردنی زمانی کوردی
بۆ کۆمەڵێ رەفیق حیزبی، بکاتەوە..
ئەو کاتەی نووسەر،
ئەبوو هەموو رۆژێ بە وشه
پێڵاوو چەکمەی دیکتاتۆر بشواتەوەو
چڵکاوەکەی بخواتەوە..
چەند جوان بوو شەرواڵی خام
ئەو کاتەی تەنها منالی ئاغاکان
کاوبۆو فاسۆن‌و قەیفەیان لەبەر ئەکرد..
چەند جوان بوو دڵۆپەی بنمیچی دار،
ئەو کاتەی تەنها ماڵی بەگ،
بنمیچی چیمەنتۆو
ستارەی سەربانیان هەبوو..
چەند خۆش بوو قەرز
ئەو کاتەی تەنها چەند کەسێ
لە شارا گیرفانیان هەبوو..
چەند خۆش بوو ناوساجی
ئەو کاتەی بینینی کێك تەنها لە فیلمی
حسێن فەهمی‌و عومەر شەریفا بوو
چەند خۆش بوو تاراوگه
ئەو کاتەی وڵات
لە پێی یەك.. دوو عەریفا بوو..
چەند نەرم بوو بەڕەی دڕاو
ئەو کاتەی کە ئۆرتەی ئێرانیمان

www.pertwk.com

لـه ديوەخانى ئاغاى
چيرۆكى لالۆ كەريما ئەبينى..
چەند خۆش بوو تەنيايى
ئەو كاتەى دڵداريمان هەر لـه فيلمى
سينەماو.. شيعرى نزار قەبانيدا
ئەبيست..
چەند شيرين بوو ترس
ئەو كاتەى مەداليای ئازايەتى
تەنها بۆ سەرسنگى
رەفيق حيزبىو
جاشو
مستەشار، كرابوو..
چەند خۆش بوو ژێر خێمەى ئۆردوگا
ئەو كاتەى كە شارەكەمان دزرابوو..
ئەو كاتەى نيشتمان
هەموو رۆژێ دوو جار فرۆشرابوو
سێ جار كڕرابوو..
چەند خۆش بوو غەريبى
ئەو كاتەى لـەبەر بێ پارەيى
چەندين مانگ لـه بەشى ناوخۆى
زانكۆيەكى عەرەبستان،
كەروو تێى ئەداين..
چەند خۆش بوو خەوبينين
ئەو كاتەى واقيع تەنها لـەتێ نانو
دونيايەك خەمو ترسو دوودڵى بوو..
چەند خۆش بوو مردن،

ئەو كاتەى ژيان
پشكۆيەك بوو لـه دەستى چەپما
چەقۆيەك بوو لـه دەستى راستما
دوو بزمارى ژەنگاوى بوو
لـه چاوەكانما..
قولاپێ بوو بۆ هەڵواسينم..
بوتڵێكى شووشه بوو، ئەبوو لـەسەرى دانيشم..
خەردەل بوو
فسفۆر بوو..
چەند خۆش بوو درۆ،
ئەو كاتەى راستى لـه ئەبو غرێبو
نوگرە سەلمانو هەيئەى كەركوك
زمان سووتاو..
نينۆك دەرهێنراو..
بوتڵ تێبڕاو..
سندم لـه پێ..
هەتك كرابوو..
چەند گران بوو ناسنامە،
ئەو كاتەى لـه شەقامێكى سەد مەتريدا،
سەد جار داواى ناسنامەو
رەگەزنامەو
مۆڵـەتنامەو
هەموو نامەكانيان لێدەكردينو
جا تفێكيان تێدەكردين..
چەند ناشيرين بوو ئەستێرەى ئاسمان
هەڵۆكانى ئاسمان

شمشێری جەنگاوەرەکان
ئەو کاتەی ئەستێرەو هەڵۆو
شمشێر لەسەر شانەکانی
سەددامو
داروودەستەکانی بوون..
چەند خۆش بوو سەری مانگ
ئەو کاتەی وەکو نەخۆش
مانگی سێ کەوچك دینارو
دوو حەب درهەممان هەبوو..
چەند ناشیرین بوو مێژوو
ئەو کاتەی دونیایەك لاپەڕەی زەرد
لە بەغدا دۆزرایەوە..
چەند پیرۆز بوو شەرمەزاری
ئەو کاتەی دونیایەك لاپەڕەی زەرد
سووتێنران..
دونیایەك خائین
لە حەمامی نیشتمانو
لە سالۆنی ئیعلامو
لە کوافێری هەرەشەو
لە سوپەرمارکێتی دۆلارا،
جوان کران..
چەند هەرزان بوو شەرەف..
چەند درۆ بوو خەبات..
چەند ریسوا بوو وشە..
چەند ترسنۆك بوو میللەت..
چەند پیرۆز بوو تف..

تف بە هەموو لایەکا
تف بە هەموو جێگایەکا
تف بە هەموو ڕێگایەکا
تف بە هەموو دەرگایەکا

www.pertwk.com

لە خەوما(*)

(سەد جار وتم: خەو مەبینە..
کەی زەمانی خەوبینینە؟)
کۆمەڵێ درۆزن باسی تامی ڕاستیی‌و
کۆمەڵێ داوێن پیس، باسیان لە شەرەف‌و
کۆمەڵێ نەخوێنەوار، باسی
میشیل فۆکۆو
کۆمەڵێ ئاغاو بەگ باسی
ڕەوتی کۆمۆنیستیان ئەکرد..
(سەد جار وتم: خەو مەبینە..)
کۆمەڵێ دز، باسیان لە دەستپاکی‌و..
کۆمەڵێ توونی حەمام، باسی ڕووناکی‌و..
کۆمەڵێ جەلاد، باسی ئازادی‌و..
کۆمەڵێ بایەقوش، باسی دڵشادی‌و..
کۆمەڵێ دیکتاتۆر،
باسی دیموکراتییان ئەکرد..
(هەزار جار وتم: بەسە خەو..)
کۆمەڵێ دارتاش، باسی مافی درەخت‌و..
کۆمەڵێ مقاش، باسی سەربەخۆیی‌و..
کۆمەڵێ کلاش، باسی سەرووەری‌و..
کۆمەڵێ تەرەماش، باسی نوێگەرییان ئەکرد..
کۆمەڵێ قۆڵبڕ، باسی ویژدان‌و..
کۆمەڵێ سادی، باسی ئینسان‌و..

(*) پێشکەشە بە جەمیل صائیب.

کۆمەڵێ کولـلـە، باسی نان‌و..
کۆمەڵێ گولـلـە، باسی بنیاتنان‌و..
کۆمەڵێ سیخوڕ، باسی خیانەتیان ئەکرد..
(سەد هەزار جار وتم: بەسە..
خەو بووە بە درۆو دەلـەسە..)
کۆمەڵێ یاپراخ، باسی تەکنۆلۆژیاو
کۆمەڵێ ولاخ، باسی ئەنتیگرێت‌و
کۆمەڵێ تیمساح، باسی بەزەیی‌و
کۆمەڵێ میزراح،
سەرباسیان، ڕەگ‌و ریشە بوو..
(سەد جار پێم وتی: خەوبینین
یەك شەو خۆشە،
نەك ببێتە کالاّی بالاّی
پاییزو زستان‌و هاوین
......)
کۆمەڵێ شێت، باسی ئەقڵی ئەلکترۆنی‌و..
کۆمەڵێ دینامێت، باسی کانی ڕوونی بەر تریفەی مانگەشەوو
کۆمەڵێ نەهەنگ‌و گامێش،
باسیان لە ڕێژیم ئەکردو..
کۆمەڵێ مێش، باسی پاکی‌و..
کۆمەڵێ کونە مشك،
باسیان لە دەشتی کاکی بە کاکی‌و..
کۆمەڵێ منالّی عەبوس،
باسیان لە داهێنان ئەکرد..
کۆمەڵێ تەنەکەی زبڵ،

باسی تیۆری دوای نوێگەریو..
کۆمەڵێ بەکتریا، باسی چارەسەریو..
کۆمەڵێ بەرد، باسیان لـە نەرمونیانیو..
کۆمەڵێ گڕ، باسیان لـە شنەی شەماڵو..
کۆمەڵێ خەڵوزیش، باسیان لـە شیرینیو..
کۆمەڵێ ئیبلیس، باسیان لـە بێ دینیو..
کۆمەڵێ مردوو، باسی لـە دایکبوونیان ئەکرد..
(سەد جار وتم: خەو مەبینە..)
کۆمەڵێ قەساب، باسی دڵنەرمیو
کۆمەڵێ قولاپ، باسی مافی ماسیو
کۆمەڵێ چەقۆکێش، باسی هەوڵی دیپلۆماسیو
کۆمەڵێ جرتکێش، دەروونناسییان باس ئەکرد..
(سەد جار وتم......)
کۆمەڵێ عەشایەر، باسی شارستانیو..
کۆمەڵێ شایەر، باسی رۆلان پارتو
کۆمەڵێ دۆنکیشۆت، باسی واقیع بینیو
کۆمەڵێ منالی ساوا، داوای نەجمەو داڵیان ئەکرد..
کۆمەڵێ هیتلەر، داوای نەخشەی مارشاڵیان ئەکرد..
ئەبولەهەبو ژنەکەی، داوای بەرماڵیان ئەکرد..
دەگمەن شایەك، داوای هەڵبژاردنو
گەلەگایەك، داوای ئالایەکی سوورو
رەشەبایەك، باسی رۆمانسییەتو
گرانەتایەك باسی سەهۆڵاوی ئەکرد..
(سەد جار وتم: خەو مەبینە..)
قەرەجێ، باسی خاكو..

فرانکۆ، داوای خوێنی لۆرکاو..
شاهانشا، داوای خوێنی گوڵسورخیو..
نیرۆن، باسی بنیاتنانی رۆمای ئەکرد..
بێگانەیەك خانووی ئەکڕیو
خاوەن ماڵێکیش رای ئەکرد..
مەڕێ گۆشتی ئەخواردو
شێرێ باسی کای ئەکرد..
(سەد جار وتم......)
هێرۆیینێ باسی هوشیاریو
کۆکائینێ باسی رامیاریو
کافائینێ باسی بەختیاریو
نیکۆتینێ لـەسەر شانۆ سەمای ئەکرد..
قەلـێ باسی رووسووریو
گەلـێ داوای ئالای نەکرد..!
کە گەلێکی بێ ئالام دی،
لـەناکاو لـە خەو راپەڕیم..

قسەیەك بۆ دز

لە دایك بووم پەشیمان بووم
لە مردنیش پەشیمان
لە منداڵیم پەشیمان بووم
لە پیاوەتیش پەشیمان..
لە برسێتی پەشیمان بووم،
کە تێریش بووم، پەشیمان..
تاکو ئێستایش تێناگەم،
لە پێناسەیەك بۆ ژیان..
ئەمەوێ بگەڕێمەو
لە گەڕانیش پەشیمان..
ئەوەی ساتێ لاوێتیمی
ڕەنگاوڕەنگ کرد،
پەلکەزێڕینەی عەشقێ بوو
ئەویش نەیما ناوو نیشان..
ئەوەی ڕەنگاوڕەنگی کردم،
عەشق نەبوو،
چونکە پێش ئەوەی دەرکەوێ،
نغرۆی کردم
ناپاڵمو
راجیمەو
کیمیاوی‌و لوغمی
شك‌و گومان..
من لە عەشق پەشیمان بووم
لە تەنیاییش پەشیمان..

که بووم به خۆڵ

پەشیمانم لە بەهار..
لە هاوین‌و پاییزو..
پەشیمانم لە زستان..
پەشیمانم لە هاوار
لە لافیتەو لە شیعار..
لە ئەی ڕەقیب‌و
ڕەنگ‌و بۆیاخی سەرکردەکان..
پەشیمانم لە (مژدە)..
لە فیکەو.. تەقەی خۆشی..
لە مێزگردو.. لە وتار..
لە هەزارەها بڕیار..
پەشیمانم لە ئیلهام..
پەشیمانم لە شیعر..
پەشیمانم لە باران..
لە پێکەنین‌و گریان..
پەشیمانم لە باوکم..
پەشیمانم لە دایکم..
پەشیمانم لە خێزان..
پەشیمان لە دەم‌و..
لە چاوو..
گوێچکەو..
زمان..
پەشیمان لە کتێب..
لە دەفتەرو..
لە پێنووس..

هەروەها لـە
ن ی ش ت م ا ن..

تیۆری نیسبی

ئێوە منالّتان دیوە بگری؟
منالّێکم دی ئەگریا..
هەر ئەو نەبوو،
دارخورمایەکیش ئەگریا..
سەماوەرێ،
مەرکانەیەکیش ئەگریا..
دارگوێزێکم دی ئەگریا..
هەر ئەو نەبوو
سمۆرەیەکیش ئەگریا..
پنچکە گیایەك
قومە کانییەك، ئەگریا..
هەر ئەو نەبوو
تاشەبەردێکیش ئەگریا..
کۆمەڵێ رۆژ
کۆمەڵێ ژنی رەشپۆشیش
پزیسکە ئاگرێ ئەگریا
هەر ئەو نەبوو
هەموو رابوردوویش ئەگریا
ئەمرۆم دی بە خوڕ ئەگریا..
هەر ئەو نەبوو
سبەینێش بە خوڕ ئەگریا..
ئێوە گۆڕتان دیوە بگری؟
من گۆڕێکم دی ئەگریا..
رۆژنامەیەکیش..

پەیامنێرێکیش..
هەر ئەو نەبوو..
شاعیرێکیشم دی ئەگریا..
سەعاتەکەیشی..
پێنووسەکەیشی..
دیوانەکەیشی..
تەنها دڵدارەکەی پێئەکەنی..
ئێوە وڵاتتان دیوە بگری؟
وڵاتێکم دی ئەگریا
ئاڵاکەیشی..
دروشمەکانیشی..
دەستوورەکەیشی..
تەنها سیاسییەکانی پێئەکەنین..
ئێوە سیاسیتان دیوە بگری؟..
گۆڤارێکم دی ئەگریا..
پیتچنەکانیشی..
هەڵەگرەکانیشی..
نووسەرەکانیشی..
تەنها سەرنووسەرەکەی پێئەکەنی!
ئێوە سەرنووسەرتان دیوە بگری؟..

وتەیەك

حەز ناكەم ئەو كتێبانە بخوێنمەوە كە لە سەرەتای كتێبەكەدا (پێشەكی)یان بۆ نووسراوە.. تۆ هاتوویت بابەتێك بخوێنیتەوە، نەك پێشەكی.. هەربۆیە لە كۆتایی ئەم دیوانە بچوكەدا حەزم كرد وتەیەك لەجیاتی پێشەكی بنووسم.. ئەم شیعرانە لە كاتو شوێنی جیاجیا نووسراون، بە رای من نووسینی كاتو شوێنی شیعر، تاوانێكە بەرامبەر بە شیعر، چونكە شیعر هیچ پەیوەندییەكی بەم كاتو شوێنانەوە نییە كە ئێمەی تێدا دەژین.. هەربۆیە بە كاتو شوێنكردنی شیعر، بەستنەوەی شیعرە بە دوو كۆڵەكەی كۆنەوە.. بە دوو رۆتینی كۆنەوە.. هەروەها كۆنكردنو كۆنكرێتكردنی شیعرە.. من حەقم چییە گۆران كانییەكی روونی بەر تریفەی مانگەشەوی كەی نووسیوە؟ یان لە كوێ نووسیوێتی؟ گرنگ ئەوەیە نە ئەو كانییە هەرگیز وشك ئەكاتو.. نە هەرگیز لێڵ ئەبێتو.. ئەو مانگەیش.. ئەو تریفەیەیش، هەرگیز تاریك نابن..

هەروەها بە گشتی من ئازادیم داوە بە خۆم هەموو قسەیەك بكەم، چونكە كە شیعر خرایە ناو قاڵبی دەسەڵاتو رەقابەو ئەو شتە داهێنراوانەی ترەوە، ئەو كاتە شیعر دەبێتە یەكێك لە دەسكەوتەكانی دەسەڵاتو.. لە هەموو شتێك ئەچێت لە شیعر نەبێت.. ماوەتەوە بڵێم من بە چەندین ناوو نازناوەوە شتم بڵاوكردۆتەوە وەكو (نەوزاد بەندی، سانا، حەمە، حەمەدۆك)، دواجار بە ناوە سروشتییەكەی خۆمەوە كە (نەوزاد ئەحمەد حسێن)ە..

ئەوە ماوەتەوە بڵێم ئەم دیوانۆچكەیە، لە ساڵی (2002)دا لەلایەن كۆمەڵەیەكەوە كە جوان نییە ناویان ببەم، پەیمانی چاپكردنی پێدرا، كەچی دوای وەرگرتنی ژمارەی سپاردن، پەیمانەكەیان توایەوەو بوو بە هەڵم.. هەربۆیە بە هەمان ژمارەی سپاردنەوەو بە هەندێ پارچە شیعری ترەوە، لەسەر ئەركی خۆم وا بە چاپی ئەگەیەنم..

ن . أ . ح —
2005/7/11

پێڕست

نانو خاكو گوڵو سیاسەت 5
دوعا 6
یەك قاڵب سەهۆڵی جەنگ 8
دڵم خۆش نییە 22
دۆلارستان 24
كە بووم بە خۆڵ 29
بە ڕۆژی نیوەڕۆ 36
بەرگی چیا 40
شیعرە كەمئەندامەكان 41
مەزادخانە 46
پـێشبینی (1) 48
دواگەڕان 50
خۆرو منالّی ئەنفال 54
دوو تابلۆ 60
ئەو ساتانەی لە یادم ناچن 63
خانەی هونەرمەندان 67
سیرو پیاز 75
مێرووی نەخۆش 78
پەیڕەوی ناوخۆم (1) 81
پەیڕەوی ناوخۆم (2) 83
یەكو یەك، دوو ناكا 85
منو تۆ 87
پێشبینی (2) 89
ئیتر چیدی 91
كوژانەوەی مۆمەكان 93
لە بەردەم دادگای لاهای 97
دراوسێیەتی 99
حەسرەتنامە 105
سەردەمەكانی بیابان 108
بازاڕ 111

وانەیەكی تر 113
[illegible] 114
[illegible] 122
كاتەكان 129
فەقیانەی پچڕاو 131
شەڕ 137
ئەمدیوی ژیان.. ئەودیوی مردن 138
دوو كۆتری بریندار 141
دوا عومەر یان UN 146
ڕۆژگاری تیغەكان 149
گەڕان بە دوای دنیادا 150
ونبوونی پارچە سێوەكان 152
سفر 155
هۆنراوەی تاشەبەرد 157
حەكایەتی بەرئاگردان 159
بە رای من 162
دوو دڵۆپە شیعر 166
هەناسە تاریكەكان 167
هەناسەیەك لە قەهر.. لە ژەهر.. لە كفر 171
هەوڵێ بۆ ڕاستكردنەوە 174
دووركەوتنەوە 176
گۆرانیی ماڵئاوایی 183
ژیان 186
شەوو شیعرو شتی تریش 187
سروود بۆ مانگرەكان 190
عەزیز سەلیم 196
ژمارە پێوانەییەكان 202
لە خەوما 207
قسەیەك بۆ دز 211
تیۆری نیسبی 213

چاپکراوەکانی نووسەر:

* نیشتمانێکی تر – رۆمان – 2001.